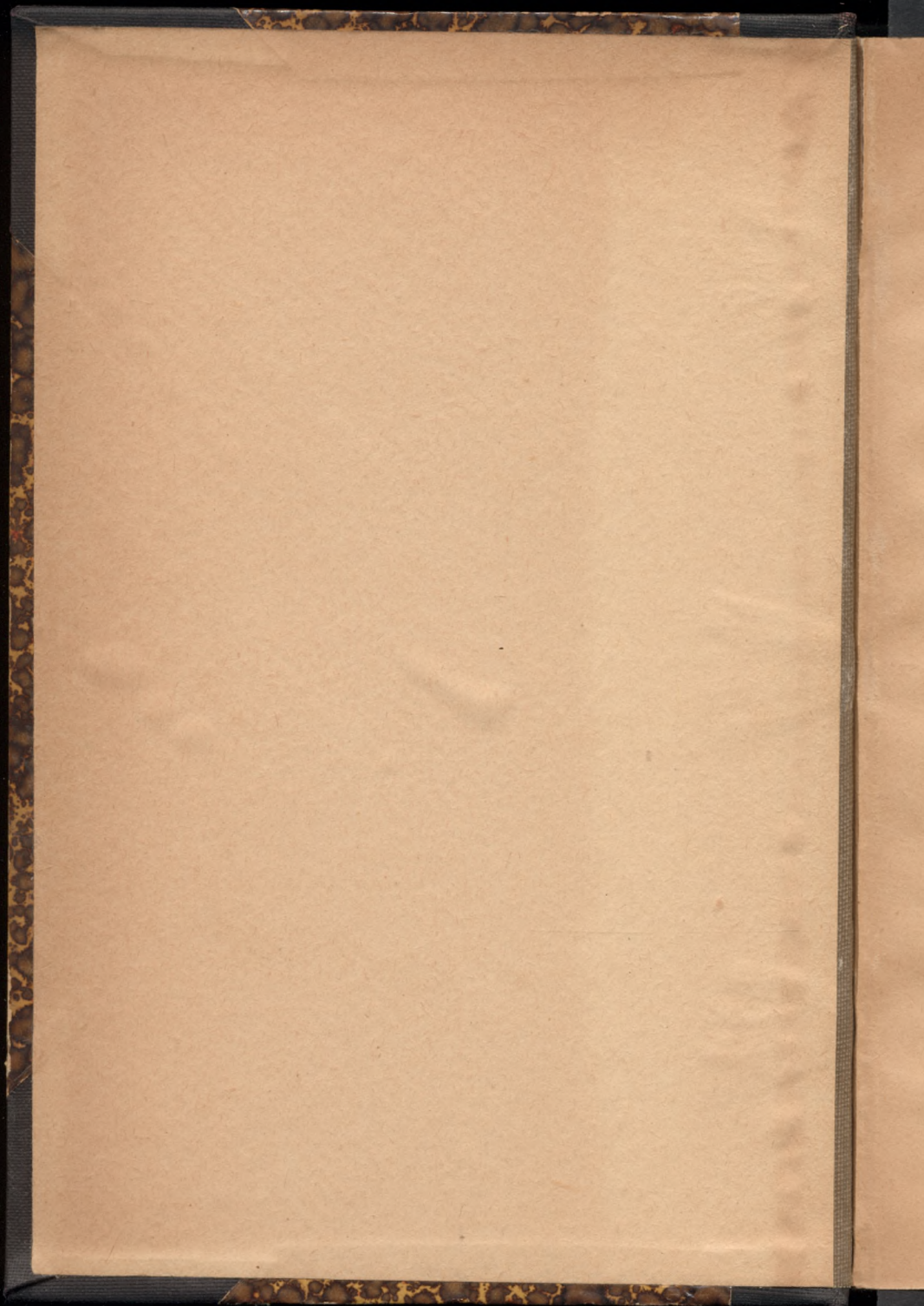
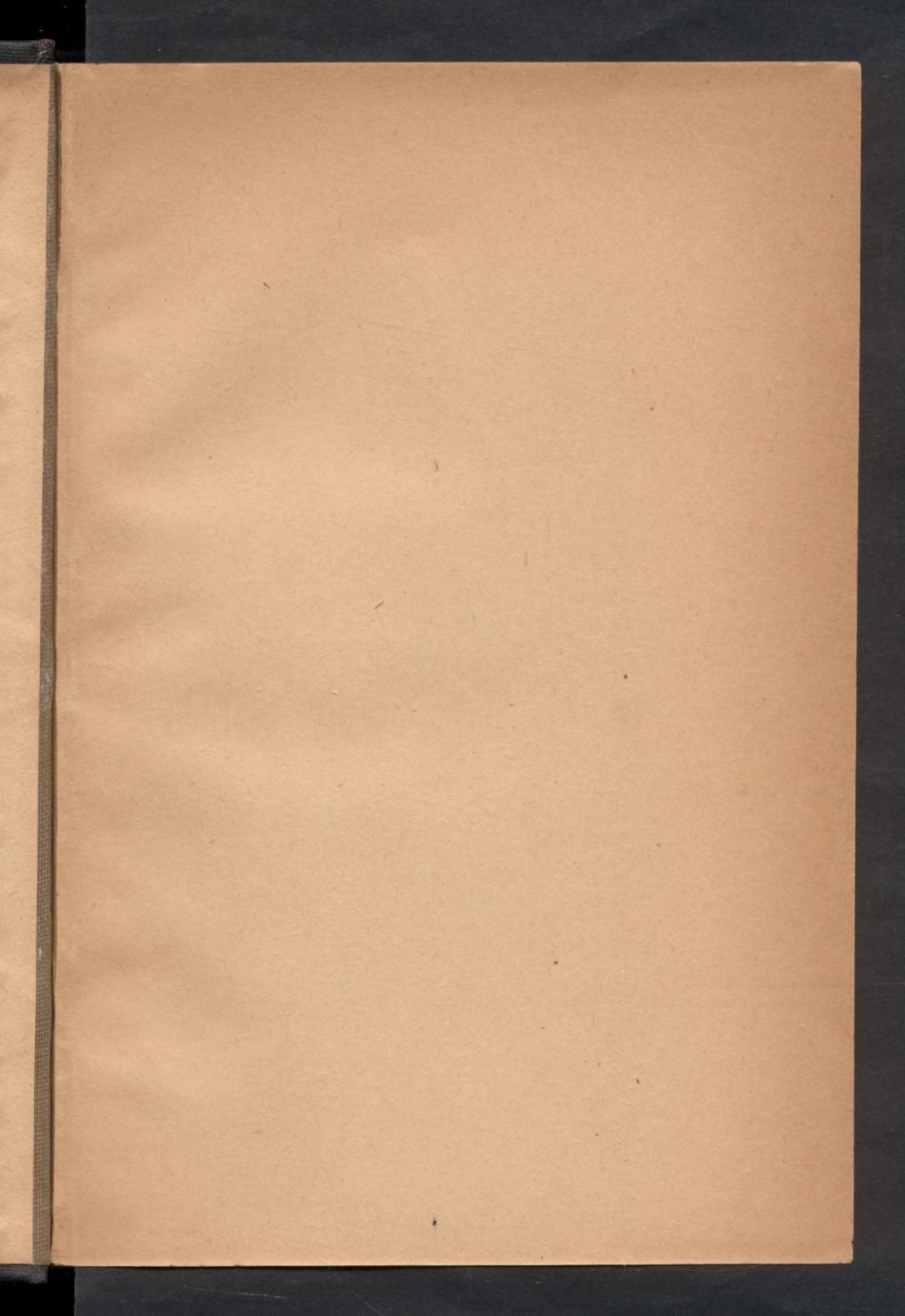
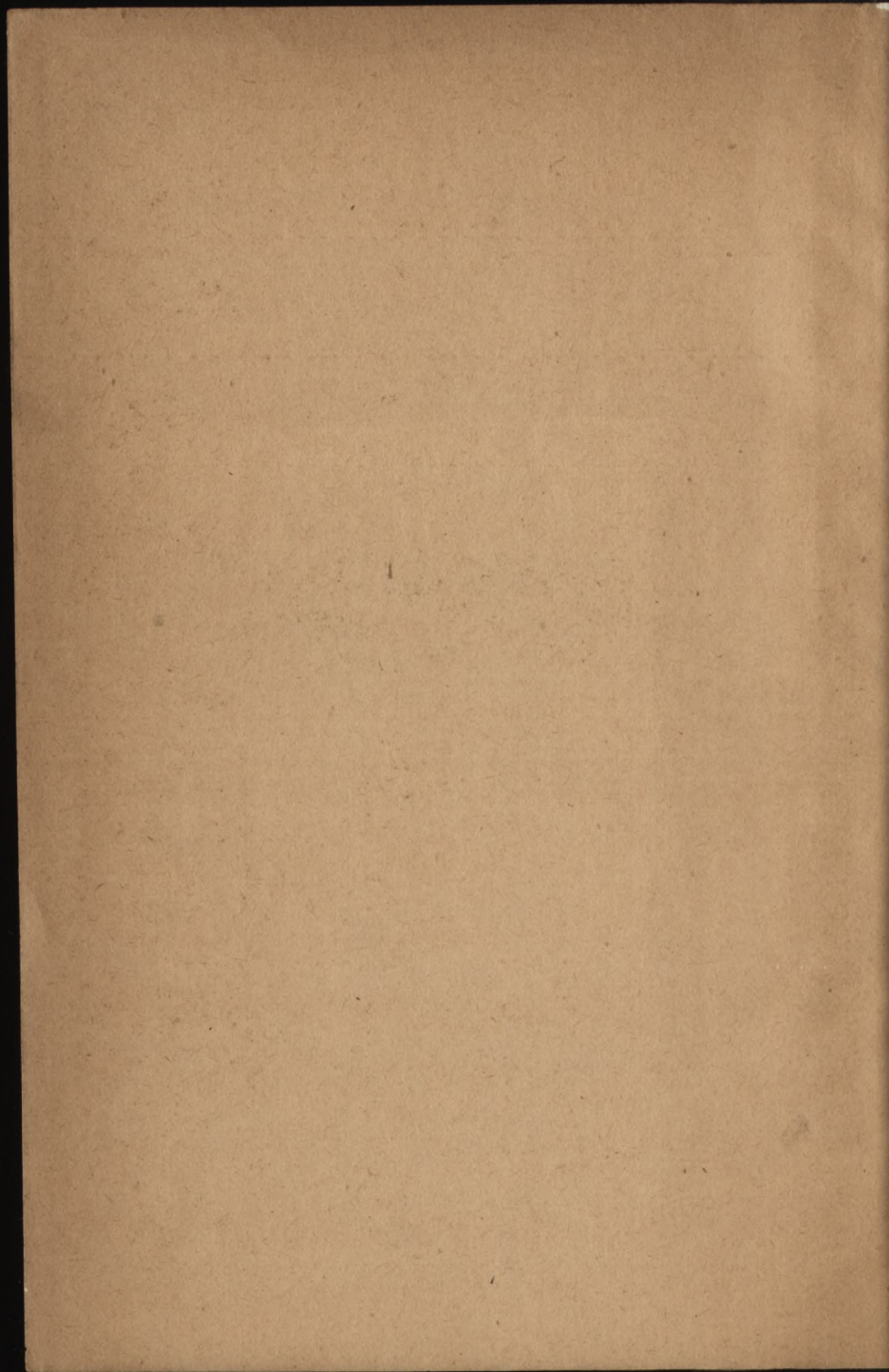

188018

FOR
men

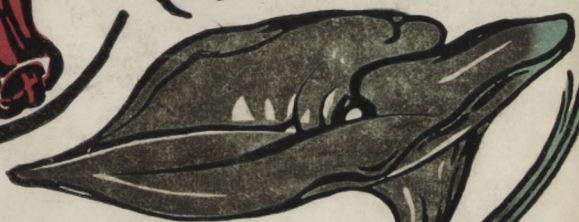

GÁBOR ANDOR

26

IKLÁMEN

F.E.

GÁBOR ANDOR

CIKLÁMEN

SZINJÁTÉK 3 FELVONÁSBAN

BUDAPEST

DICK MANÓ KIADÁSA

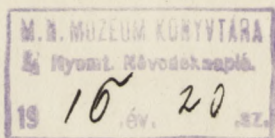
VII., Erzsébet-körut 12.

P. o. huz
694 t f

Minden jog fenntartva. — A fordítás joga is. — Színházakkal szemben kézirat. — A darab előadási joga, a magyar vidékre, az Országos Színészegyesület Ügynökségénél szerezhető meg

188018

Copyright, 1915
by Dr. Alexander Marton, Budapest

SZEREPLŐK:

Lehotai

Magda

Szendrei

Paula, Szendrei felesége

A kegyelmes ur

A kegyelmes asszony

Inas

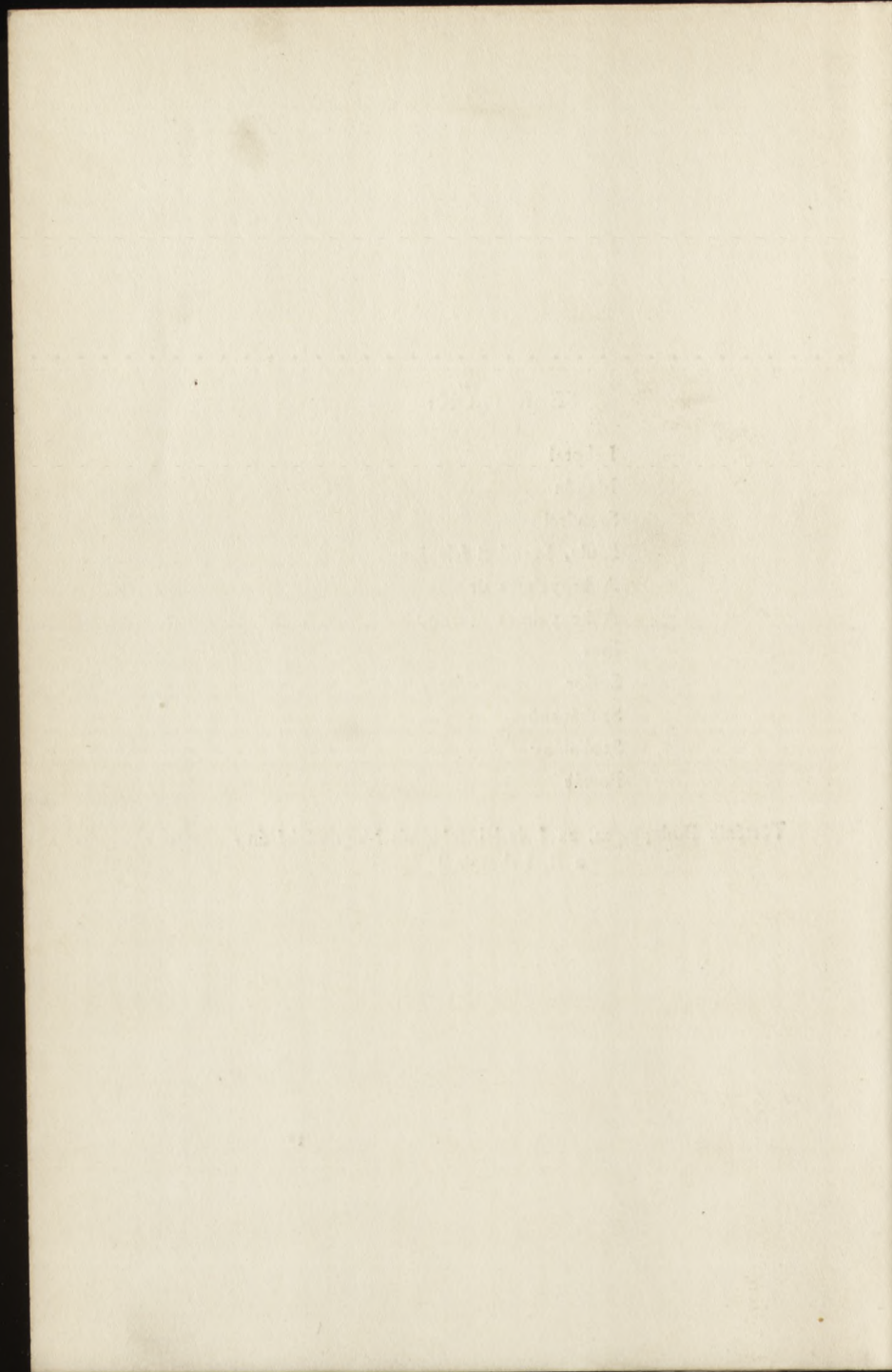
Soffőr

Szakácsnő

Szobalány

Portás

Történik Budapesten, az I. és III. felvonás Magda lakásán,
a II. Lehotainál

ELSŐ FELVONÁS.

(A színésznő szalónja, kedves, izléses berendezés. A fenéken tágas hall vagy ajtó. A baloldali ajtó az ebédlőbe és azon keresztül a konyhába és a mellékhelyiségek felé visz. A jobbajtó a hálószobába. Az összes ajtók a szinpadra befelé nyílnak.)

(Mikor a függöny felmegy, a szobalány az egyik kis szalónasztalra terít. Teás-csészéket, kistányérokat helyez el rajta, és egy eszcejgos kosárból kiskést és villát tesz rá épen.)

Első jelenet.

SZOBALÁNY (kikiált, az ebédlőajtó felé):

Szakácsné! szakácsné!

SZAKÁCSNÉ (kiált az ebédlőből): Na?!

SZOBALÁNY: Szakácsné! szakácsné!

SZAKÁCSNÉ (bejön a második ajtón): Mi baja, szobajány?

SZOBALÁNY: Nekem, hála istennek, nincsen semmi bajom, hanem a kések megint agyon vannak smirglizve, szakácsné!

SZAKÁCSNÉ: Honnan tudja azt egy szobajány? Ez, gyerekem, se nem puder, se nem smink...

SZOBALÁNY: Hát mi?

SZAKÁCSNÉ: Eszcejg ez, Katuska, és hogy az eszcejgot hogyan kell ápolni, azt bizza csak rám a szobajány!

SZOBALÁNY: Jól van, Juliána, csak ápolja az eszcejgot (*leül a megterített kis asztal mellé*).

SZAKÁCSNÉ: Nana, szobajány, ne üljön le az urak asztalához.

SZOBALÁNY: Mér' ne üljek le, Juliána?

SZAKÁCSNÉ: Mert ha maga leül, akkor én is leülök. (*Leül.*) Két személyre tetszett teríteni?

SZOBALÁNY: Kettőre. Biztosan itt lesz a színész is.

SZAKÁCSNÉ: Hát persze. Mindig itt van.

SZOBALÁNY: Vasárnap, ha délutáni előadás is van, mindig ittragad vacsorára.

SZAKÁCSNÉ: Pedig a felesége főzi otthon a vacsorát! Átjön a szaga a gangon. Mondta a kisasszony, hogy itt eszik a színész?

SZOBALÁNY: Nem. De ezt ki kell találni. Ha az ember színésznőnél szolgál, akkor sok mindent ki kell találni.

SZAKÁCSNÉ: Nana, Kata. De nagyra van maga evvel a színészettel! Nem maga a színésznő, hanem a kisasszony!

SZOBALÁNY: Azér' kell nekem mindent kitalálni. Kit kell beereszteni, kit nem, kit mingyár',

kit egy fél óra múlva. Kit kell hagyni akármeddig, kit kell zavarni már öt perc múlva avval, hogy begyövök és mondom: „Itt a szabóné a sénanglez kabáttal“. De ezek toalett-ügyek, ezeket hiába magyarázom egy szakácsnénak...

(Csengetés az előszoba felől.)

SZAKÁCSNÉ (kárörömmel): Csöngetnek, szobajány.

SZOBALÁNY (ülve marad): A füle cseng, Juliána.

SZAKÁCSNÉ: Ugorjunk csak ajtót nyitni. Arra való a szobajány.

(Csengetés.)

SZOBALÁNY (fölkel): A szakácsné meg akkor tisztul a konyhába. Spórhert mellé, Juliána!

SZAKÁCSNÉ (megy a II. ajtó felé, de az ajtóban állva marad): Ugy, ugy Kató, csak forgasd a nyelved, ne nyisd az ajtót!

SZOBALÁNY: A kisasszonynak kulcsa van, más meg várhat.

SZAKÁCSNÉ: Még most is csacsogsz, anygylom, még most sem az ajtót nyitod?

SZOBALÁNY (kiment az I. ajtón, nyitva hagyta maga mögött, ott kinn beszél valakihez): Nincs, kérem. A művésznő nincs itthon.

Második jelenet.

LEHOTAI (*befelé jövet, már az ajtóban*):
Igazán nincs?

SZOBALÁNY: (*utána jön, már bent*): Igazán
nincs, kérem. (*A szakácsné áll a II. ajtóban és
hallgatózik. Látni egy kicsit.*) Senki sincs itthon,
csak én, meg a mindenes.

SZAKÁCSNÉ (*II. becsapja az ajtót*).

LEHOTAI: De okvetlenül hazajön a mű-
vésznő?

SZOBALÁNY: Igenis kérem, mert ma két elő-
adásunk van, délután meg este.

LEHOTAI: Félóra mulva itthon lesz?

SZOBALÁNY: Igenis kérem, de ilyenkor nem
igen fogad. Alig egy órája van az esti előadásig.

LEHOTAI (*a mellényzsebéből egy ötforintost
vesz ki*): Fogja, fiam.

SZOBALÁNY (*a kezében tartja az ötöst, mert
nincs zseb a kötényén*): És mit mondjak a mű-
vésznőnek?

LEHOTAI: Mondja meg fiam... különben
ne mondjon semmit. Visszajövök.

SZOBALÁNY: De akkor egy félórán belül
tessék jönni, mert azután igazán nem lehet. Akkor
átöltözik és nagyon siet az esti előadásra.

Harmadik jelenet.

SZENDREI (*I. ajtón sietve jön be, a kalap a fején*): Kati, Kati, Kati! Az előszoba tárva-nyitva! Ide csak úgy be lehet jönni? He?

SZOBALÁNY (*mentegéződik és azt a kezét, melyikben az ötös van, hátrakapja*): Kérem szépen... tetszik tudni...

LEHOTAI: Meg méltóztatik bocsátani...

SZENDREI (*leveszi a kalapját*).

LEHOTAI: A művésznőt kerestem...

SZENDREI (*kereken*): A művésznő nincs itthon. Sőt a művésznő nem is lesz itthon...

LEHOTAI: A szobalány azt mondta...

SZENDREI: A szobalány mellékes. És e pillanatban már fölösleges is...

SZOBALÁNY: Igenis kérem... de...

SZENDREI: A szobalány már távozik is.

SZOBALÁNY (*vállvonogatva el a II. ajtón*).

LEHOTAI: Talán a művésznő férjéhez van szerencsém?

SZENDREI (*bemutatkozik, nem várja azonban, hogy Lehotai is bemutatkozzék*): Szendrei...

LEHOTAI (*szárazon*): Örvendek.

SZENDREI (*folytatja*): Hogy úgy mondjam: a ház régi barátja... s ebben a minőségemben felvilágosíthatom uraságodat, hogy ma délután abszolúte lehetetlen. Kizárt dolog. Két előadás.

Délután: züllött levegő a színházban... Nem csoda. A nép beözönlik, s mikor a nép beözönlik, a jó levegő kiözönlik. (Nevet.) Vasárnap délután: lelkes publikum, szó sincs róla... Mikor az orromat kidugom a színpadra, már bömbölik: Szendrei! (pauza) Szendrei! És a taps a felvonás végén dörög, mintha mogyorót törnének. Hálát adok a jó istennek, hogy mostanában nem vagyok benne délutáni darabban. De a művész benne van. Ő mindenben benne van, mert ő a színház támasza, talpköve, mely ha megdől, Róma le... satöbbi. Ami még nem volna olyan nagy baj, de a színház is üresen marad.

LEHOTAI: Akkor talán ajánlom magamat és egy negyed órán belül...

SZENDREI: Ne is próbálja uram, én mondom Önnek, ne is próbálja.

LEHOTAI (kicsit türelmetlenül): Engedelmelemmel, talán mégis...

SZENDREI: Kérem, kérem, negyedóra mulva ön egy reménnyel lesz szegényebb és egy családdal gazdagabb.

LEHOTAI (kimegy): Volt szerencsém.

SZENDREI: Ajánlom magamat! (visszajön.) Kati! Kati! (kinyitja a II. ajtót) Kati! Kati!

Negyedik jelenet.

SZOBALÁNY (*bejön*): Kérem szépen.

SZENDREI: Itt megint rut árulás történt, fiam.

SZOBALÁNY: Ha a nagyságos ur azt hiszi...

SZENDREI: A nagyságos ur látta az ötöst.

SZOBALÁNY: Melyiket kérem?

SZENDREI: A tizkoronás ötöst, amit a szobalány az idegentől kapott. Maga, Katinka, öt forintért úgy eladta urnőjét, de úgy eladta, mint Józsefet az ő testvérei. Amire én csak azt mondom, hogy ilyen szobalány én-nálam nem szolgál soká.

SZOBALÁNY: De kérem, nagyságos ur, hiszen nem is a nagyságos urnál...

SZENDREI: Nem nálam? Tehát kegyed is vizsgálat alá veti az én itteni közjogi helyzetemet?! Hogy miért lakom én itt, a kilences szám alatt, mikor a gang tulsó oldalán a tizenötös az én lakásom, nem? Mikor maga meg az öreg szakácsné összeülnek tanácskozni, olyankor, drágám, egyébről sincs szó, csak arról, hogy mit akarnak itt ezek a színészek, és főképp, mit akar itt ez a színész, aki a művésznőnek senkije-semmije. Mert maguk tudják...

SZOBALÁNY: Mink nem tudunk semmit.

SZENDREI: Maguk, édesem, mindent tudnak,

mert maguknak borzasztó sok van a fülük mögött, és ami a fülük mögött, az a szájukon és ami a maguk száján, az mindenki száján. De magukat én innen el fogom távolítani. Hogy enyhe szóval éljek. El. De el ám!

Ötödik jelenet.

MAGDA *(az I. ajtón jön be, Szendrei háttal áll neki, a szobalány szembe vele.)*

SZOBALÁNY: Kezét csókolom. *(Odamegy és kezét csókol.)*

SZENDREI *(megfordul, elveszti kontenanszát, el az előbbi pergő beszédét. Nagyon meghunyászkodva):* Kezeit csókolom.

MAGDA *(a szobalányhoz):* Kati, el! Balhátul! Csengetek, ha a vacsorát be kell adni.

SZOBALÁNY: Igenis. *(El.)*

(Kis csend.)

MAGDA *(leteszi a kalapját egy székre, a köpenyegét egy sezlongra.)*

SZENDREI *(szolgálatkészzen forgolódik körülötte. Nem beszélnek.)*

MAGDA *(leül, Szendrei állva marad):* Szendrei!

SZENDREI *(félénken):* Parancsoljon velem.

MAGDA *(megfenyegeti az ujjával):* Szendrei!

SZENDREI *(alázatosan):* Magduska!

MAGDA: Szendrei . . . maga megint olyan szerepet játszott, amit senkisémet osztott ki magának.

SZENDREI (*kapkodva*): Világért se . . . vilá-
gért se . . .

MAGDA: Maga megint a cselédséget exerci-
rozta, Szendrei.

SZENDREI: De igazán . . . igazán, csak a
szobalányt . . .

MAGDA: Ugy? Csak? A szakácsné holnapra
marad, nemde? És az inas holnaputánra.

SZENDREI: Az inas? Melyik?

MAGDA: Amelyiket holnapután felfogadok.
Vagy azután, vagy amikor, akkor.

SZENDREI: Mért piheg annyira, Magda?

MAGDA: Mert a lift megint nem jár és gyalog
kelltt feljönnöm a harmadik emeletre. Máskor ne
béreljen nekem lakást a harmadik emeleten,
Szendrei, főparancsnok ur.

SZENDREI: Megint csufolódik.

MAGDA: Nem csufolódom. Hazajövök egy
órácskára, két előadás közt, még gőzölög a fejem
és már itt van Szendrei. Ki ő? Atyám? Nem. Gyá-
mom? Nem. Férjem? Nem. Szeretöm? Nem.

SZENDREI: Mindene!

MAGDA: Semmin. A felfedezöm.

SZENDREI: S azóta is rajongó hive, tenyerén
hordozója.

MAGDA (*idegesen*): Hagyja. Ne hordozzon a
tenyerén. Szívesebben járok autón. A felfedezöm.
Na. De valakinek csak fel kell fedezni az embert,
édes barátom. Hányadszor mondjam ezt magának?

Ha valahol tűz támad, azt a tüzet mindig *egy valaki* veszi észre először s az az egyvalaki szól a többieknek.

SZENDREI: Magduska . . . megbocsásson . . . bocsásson meg . . . a hasonlat rossz . . . Aki a tüzet észreveszi, azért szól a többieknek, hogy eloltsák. És én azért szóltam, hogy mindenki lássa, hogy mindenki gyönyörködjék benne és melegedjék mellette.

MAGDA (*némileg unatkozva*): No és . . . és, Szendrei?

SZENDREI: És most mindenki melegedhetik mellette, csak én nem . . . Hát igazság ez, Magda? (*nagyon szomorú az arca*).

MAGDA: Nem igazság, hanem rágalom, ó atyám, férjem és szeretőm. Maga tudja, kedves barátom, sőt maga tudja legjobban, hogy a tűz lobog, lobog, de senkit sem melegít. Istenem . . . huszonnégy éves leszek ma holnap . . . nagykoru . . . és itt állok egyedül, mint az ujjam . . . játszom és fürdöm a dicsőségben . . . Szerepek, megint új szerepek . . . Gyönyörű! A férfiakat meg sem nézem magam körül Nincs időm. Meghalok és nem volt időm arra, hogy éljek. Hires nő vagyok és hol a szerelem? Sehol.

SZENDREI: Elég szomorú.

MAGDA: Nincs csók.

SZENDREI: Legyen.

MAGDA: Ez ismét ajánlkozásnak hangzik.

Hagyja Szendrei. Bizza rám, majd ha akarom, mégis lesz.

SZENDREI: Hála istennek!

MAGDA: Ne hálálkodjék . . . A maga helyzete akkor is reménytelen lesz. Maga Szendreikém, maga állandóan elfelejti ,hogy felesége van . . . Várjon, leteszem a gyűrűimet . . . *(Bemegy a III. ajtón.)* Elfelejti . . .

SZENDREI *(az ajtó felé fordulva, felelni akar.)*

Hatodik jelenet.

PAULA *(Szendrei felesége, jön a II. ajtón és az ajtóban megáll):* Imre!

SZENDREI *(odanéz):* Kérlek . . . Mi az? Mindig akkor zavarsz , mikor a legjobban el vagyok foglalva . . .

PAULA *(szelid szemrehányással):* Itthon vagy és még haza sem jöttél . . .

SZENDREI: Jó, jó. Majd máskor harsonákat küldök magam előtt, mint a Sekszipir-darabokban, hogy bejelentsék az érkezésemet . . .

PAULA: Ó . . . azt nem muszáj . . .

SZENDREI: Pedig azt hittem, hogy muszáj . . . De ne zavarj, kérlek . . .

PAULA: Világért se akartalak . . .

SZENDREI: Az új szerep . . . tudod . . . azt tanulmányozzuk . . .

PAULA: De hazajössz vacsorázni?

SZENDREI: Haza . . . haza . . . majd! . . .
tedd félre . . .

PAULA: Olyan van, amit nem lehet félretenni.

SZENDREI. Olyan nincs. Mindent félre lehet
tenni. A legtehetségesebb embert is. Engem már hó-
napok óta félretesz az igazgató . . .

PAULA. De kihül . . .

SZENDREI: Én is kihülök, mégis félretesznek.

PAULA: Hiszen fáj is neked.

SZENDREI: A vacsora nem olyan érzékeny,
mint én.

PAULA: De nagyon jó vacsoránk van . . .

SZENDREI: Én is nagyon jó színész vagyok.
Csak erigy, erigy, kérlek, csak erigy . . .

PAULA: Megyek már . . . (*kimegy a II.
ajtón.*)

SZENDREI (*utánanézés*): Ez is folyton a gyom-
romban keresi a szívemet és csodálkozik, ha nem
találja meg.

Hetedik jelenet.

MAGDA (*kijön az ajtón és folytatja, ahol az
imént abbahagyta*): Maga, Szendrei, állandóan el-
felejtí, hogy felesége van . . .

SZENDREI (*sóhajt*): Dehogy felejttem el.

MAGDA: És azt is elfelejtí, hogy mestersége
szerint színész, szakmája szerint: hősszerelmes.
Nem tartok semmilyen nőről kevesebbet, mint az
olyanról, aki egy hősszerelmesnek esik áldozatul.

Aki beugrik a kifestett arcnak, a puder és a pirostitó enyhe keverékének, s az édes bajusznak, ami a színházi fodrász tulajdona. Mindezt pedig azért mondom kedves Szendrei, mert látom, hogy maga négy év óta, a gyámkodás ürügye alatt, énrám vár . . . Folyton *egy* házban lakunk, és maga úgy tesz, mintha a feleségével őriztetne. De közben közzel sem engedi hozzám azt a jó asszonyt, a barát-nőmet.

SZENDREI: Nem így van, nem így van!

MAGDA: De így van. Maga hálára számít. Szendrei. Azt várja, hogy kitör a hála. Fölfedezett, köszönöm. Elindított a sinen, amin mehetek előre, köszönöm. Megyek is, de maga fut utánam, mert azt hiszi, hogy a hálát végül mégis csak inkasszálni lehet. Hát nem lehet, Szendrei, abszolúte nem lehet. Ugy érzem, máris tulsok hála volt, hogy árnyékommak szerződtem.

SZENDREI (*szomoruan*): Csak tűr.

MAGDA: Vagy tűröm . . . Mindegy. Kifelé a legrosszabb látszatoknak teszem ki magamat. Borzasztó, hogy a világ azt hiheti rólam, hogy egy amorózó — egy amorózó! — a szeretőm! (*Fölkel és csenget.*)

SZENDREI: Mit parancsol?

MAGDA (*gunyosan*): Behozatom szerény „estebédemet“.

SZENDREI: Honnan tudja, hogy szerény?

MAGDA: Onnan, hogy a szalónban terítették.

Hideg vacsora és a szalón, ezek együttjárnak a mi közös háztartásunkban.

SZENDREI (*bizonytalanul*): Menjek?

MAGDA (*kedvesen*): Miattam akár maradhat is.

SZOBALÁNY (*jön a II. ajtón és teát hoz*).

MAGDA: Mi van, Katinka?

SZOBALÁNY: Tea és felvágott.

MAGDA: Na látja, majordómusz ur, inkább arról gondoskodnék, hogy ne tömjenek minden vasárnap sonkával meg párizsival. (*Szobalány kimegy.*)

SZENDREI: Nem bizott meg vele.

MAGDA: Hát egyébbel megbiztam? Az egész ügyvédi kamarában nincs egy olyan fogadatlan prókátor, mint maga.

SZOBALÁNY (*bejön, hozza a felvágottat*).

SZENDREI (*a szájára teszi a mutatóujját és könyörgő arcot vág, hogy Magda ne beszéljen*).

MAGDA (*jókedvűen*): Az illető ugysem tudja, miről van szó.

SZENDREI: Az illető tudja.

MAGDA: Nem beszélhetek franciául.

SZENDREI: Miért ne?

MAGDA: Mert maga nem értené.

SZENDREI: Németül.

MAGDA: Németül az illető jobban tud, mint mi ketten együtt.

SZOBALÁNY (*kiment*).

MAGDA: Igaz is? És maga? Maga otthon vacsorázik?

SZENDREI (*akadozva*): Nem . . . Paula ma nem főzött . . . el is ment vizitbe . . .

MAGDA: Akkor tartson velem. Kérek még egy terítéket.

SZENDREI: Nem kell. Már itt van.

MAGDA (*vidáman*): Nini. Csakugyan. Látja, látja, ez az én helyzetem. Szendrei megint meghívta magát vacsorára. A páros napokon itt vacsorázik. Viszont a páratlan napokon itt ebédel.

SZENDREI: De Magda . . . én nem hittam meg magamat . . .

MAGDA: És a teríték?

SZENDREI: A szobalány tette föl előre . . .

MAGDA: Még rosszabb. Már a szobalány is összead bennünket. (*Az arcához nyul*). Egy kis festék, úgy látszik az arcomon maradt. (*Elindul a háló felé*). Addig kitöltheti a teát, hogy a sokféle minősége mellett még háziasszonynak is érezhesse magát . . . (*Bemegy III.*)

SZENDREI (*gyorsan a csengőhöz ugrik, látszik, hogy idegességében kétszer nyomja meg a csengőt*)

(*Kis szünet.*)

Nyolcadik jelenet.

SZAKÁCSNÉ (*bal II*): Tetszik?

SZENDREI: Mért jött be maga?

SZAKÁCSNÉ: Mert kettőt tetszett csöngetni.

Egy: az szobalány. Kettő: az szakácsné. Három: hogy vizet hozzunk. Négy: hogy kenyeret. Tetszik tudni.

SZENDREI (*boszusan*): Nem tetszik tudni.

SZAKÁCSNÉ (*harapósan*): Pedig tudhatná a magyságos ur.

SZENDREI (*szórakozottan*): Miért?

SZAKÁCSNÉ: Mert régebben szolgál a háznál, mint én.

SZENDREI (*mintha nem venné észre a grombaságot*): Nem az a kérdés. Hanem, hogy mért van ma hideg felvágott?

SZAKÁCSNÉ: Meleg vacsora van.

SZENDREI: Hol?

SZAKÁCSNÉ: Odaát, a nagyságos uréknál.

SZENDREI (*lenyeli a grombaságot*): De itt?

SZAKÁCSNÉ: Itt vasárnap van.

SZENDREI: Ez az egész?

SZAKÁCSNÉ: Ez. Vasárnap csak ott van meleg vacsora, ahol az asszony maga főz.

SZENDREI: Másutt nincs?

SZAKÁCSNÉ: Nincs. A királynál se.

SZENDREI: Ott sincs?

SZAKÁCSNÉ (*makacsul*): Ott se.

SZENDREI: Kitünő. Beavatott körökből jelentik.

SZAKÁCSNÉ: Elég szép tőlem, hogy itthon ülök, mikor sétálni is mehetnék . . .

SZENDREI Hová?

SZAKÁCSNÉ (*kurtán*): Az orrom után.

MAGDA (*bejön, simogatja az arcát, mint aki mosakodott*): Juli, kimehet.

SZAKÁCSNÉ: (*el bal II.*)

MAGDA: Szendrei, mért kezd velük, hiszen mindig maga huzza a rövidebbet?

SZENDREI: Jó, jó . . . majd én megtanítom őket!

MAGDA: Hagyja. Inkább üljön le vendéglátó asztalomhoz és egyék. És a tea?

(*Az asztalkához ülnek, Szendrei gyorsan kitölti a teát.*)

SZENDREI: Parancsol egy szelet sonkát?

MAGDA: Kérek háznagy ur.

SZENDREI: Kenyeret vagy kiflit?

MAGDA: Amit ön ad, kedves gazda.

SZENDREI: Ásványvizet, vagy egy pohár boroskát?

MAGDA: Vizet, édes pincemesterem.

(*Kis szünet. Magda nem eszik.*)

SZENDREI: Mért nem eszik?

MAGDA: Nem vagyok éhes.

SZENDREI: Mért nem iszik?

MAGDA: Nem vagyok szomjas.

SZENDREI: Hát akkor . . . (*nem tud mit mondani.*)

MAGDA: Unom magamat, Szendrei. És mért unom magamat? Mert unom magát . . .

SZENDREI (*nagyon szerényre huzza össze magát.*)

MAGDA: Szendrei, kenyeres pajtásom, a maga órái meg vannak számlálva . . .

(*Kint csengetés.*)

SZENDREI (*nem figyel a csengetésre*): Nem mondhatja ezt komolyan . . .

MAGDA: Kit hoz az ördög? Mit akarnak tőlem? Mit akarhatnak még tőlem egy délutáni és egy esti előadás közt, vasárnap!

SZENDREI: Az a sürgős ember lesz.

MAGDA: Az a . . .? Melyik?

SZENDREI: El is felejtettem megmondani.

SZOBALÁNY (*bejön az előszoba felől*): Az az ur van itt, aki az előbb itt volt.

MAGDA: Szendrei! talán ahelyett, hogy itt ostobaságokat beszéltünk oda-vissza, inkább megmondta volna, hogy kerestek.

SZOBALÁNY: Itt a névjegye. (*Odaadja.*)

MAGDA (*elveszi a névjegyet és olvassa*): Lehotai Emil. Na, most sokat tudok. Furcsák ezek a civil-emberek.

SZENDREI: Furcsák.

MAGDA: Miért?

SZENDREI: Nem tudom.

MAGDA: Na látja. Azért furcsák, mert ráteszik egy névjegyre a nevüket s azt hiszik, hogy ezzel már minden felvilágosítást megadtak a személyükről.

SZENDREI: Igen.

MAGDA: Ne helyeseljen. Nem tudja, hogy mit gondolok. Hiszen azt se tudja, amit maga gondol.

SZENDREI: Igen.

MAGDA: Egy ilyen civil-ember névjegyén annak is rajta kellene állni, hogy micsoda, hol született, hány éves . . .

SZENDREI: Mikor halt meg.

MAGDA: És még akkor sem tudna az ember semmit. Különben egyre megy. Nem fogadom Lehotai urat. (*A szobalányhoz*). Mondja meg, hogy nagyon sajnálom, két előadás közt vagyok. Fáradt és ideges. Legyen szerencsém holnap.

SZOBALÁNY: Igenis. (*kimegy I.*)

SZENDREI: Már az előbb is itt volt.

MAGDA: Itt? és a ház ura fogadta. Nemde? Mert a ház ura a vendégeimet is fogadja?

SZENDREI: Ugyan, Magdal Vendég? Egy ismeretlen ur!

MAGDA: Nem ismeretlen (*fölveszi a névjegyet*)
Lehotainak hívják.

SZENDREI: Maga mondta, hogy ez kevés.

MAGDA: Nekem. Magának elég.

SZENDREI: Én csak megmondtam neki, amit az imént maga is: két előadás, fáradt, ideges... nem fogadhatja . . .

MAGDA: Akkor fogadom.

SZENDREI: Azért is?

MAGDA: Azért is.

SZOBALÁNY (*jön I*): A nagyságos ur igen kéri a kisasszonyt, hogy, ha csak egy lehetőség van, fogadja.

MAGDA: Vezesse a dohányzóba.

SZOBALÁNY: Nem lehet. Az új szerep ruhái vannak a székeken, meg a sezlongen.

MAGDA: Akkor ide. Van egy lehetőség, ugy-e, Szendrei? És az úgy hangzik, hogy maga legyen szíves hazasétálni. Katinka, hamar szedd le ezt a kis asztalt, gyere vissza és vezesd be azt az urat.

SZOBALÁNY: Igenis (*gyorsan szedi az asztalt*).

MAGDA: Katinka, mehetsz. (*Szobalány ki II.*)
Szendrei mehet. Indulás, drága gyámom.

SZENDREI: Igazán nem maradhatok?

MAGDA: A színész művészete nem maradandó!
Nem maradhat. Pá.

SZENDREI: (*lehorgasztott fejjel megy II. felé.*)

MAGDA: Pá.

SZENDREI (*találkozik a szobalánynyal, sziszegve*): Dolgozik az ötös, mi?

SZOBALÁNY: (*II. felől átmegy I. felé.*)

MAGDA: (*Megigazítja a frizuráját.*)

SZOBALÁNY: (*kívül nyitja az ajtót, ő maga nem jön be, bebocsátja Lehotait.*)

Tizedik jelenet.

LEHOTAI (*bejön, meghajtja magát*): Kezét csókolom, nagyságos asszonyom.

MAGDA: Kedves jó uram, nem haragszik, ha őszinte vagyok?

LEHOTAI: Lékötelez.

MAGDA: Még azt sem tudom, mondjam-e önnnek, hogy foglaljon helyet. Nem akartam fogadni, ugy-e bár? ön azonban ragaszkodott hozzám.

LEHOTAI: Megbocsájt . . . igen sürgős, fontos ügyben . . .

MAGDA: Igen, igen . . . De ma a rendesnél is kimerültebb és rosszabbkedvű vagyok . . .

LEHOTAI: Nagyságos asszonyom, ha a dolog nem volna igazán életbevágó . . .

MAGDA: Éppen ezért megkérem, halasszuk holnapra talán. A kegyed érdekében mondom, kedves . . . (*keresi a nevet, a névjegy után nyul*).

LEHOTAI (*szerényen*): Lehotai.

MAGDA: . . . Lehotai ur. Holnap délután szívesen állok rendelkezésére. Nagyon kérem, ha lehet . . . Ha lehetne . . . Holnap.

LEHOTAI: Megbocsát, nagyságos asszonyom. Lehetetlen. Vakmerőség, hogy feljöttem háborgatni önt, vakmerőség, hogy ragaszkodom ahhoz, hogy fogadjon s még nagyobb vakmerőség, hogy mikor ön ilyen kedves kérést intéz hozzám, azt felelem rá, hogy lehetetlen. Elnézést kérek, a halmozott illetlenségért. Az ügy fontossága . . .

MAGDA: Kérem. Ön tudja. Foglaljon helyet.

LEHOTAI: Nagyságos asszonyom . . . A legnagyobb, a legkinosabb zavarban vagyok . . . Nem vagyok már fiatal ember . . .

MAGDA (*ránéz*): Nem öreg.

LEHOTAI: . . . mindamellet az első percekben úgy viselkedem, mint egy gyerek, akire virgács vár, vagy egy diák, aki professzor előtt áll.

MAGDA: Csak az első percekben? Azután nem?

LEHOTAI (*szerényen*): Legalább úgy remélem . . . Nagyságos asszonyom, olyan okosnak és megértőnek mutatkozott már eddig is, hogy úgy érzem, ki fog segíteni a zavaromból.

MAGDA: Jó. Akkor üljön le, először. Másodszor ne szólítson nagyságos asszonynak, mert nem vagyok asszony. Leány vagyok. Viszont igaza van, ha nem akar kisasszonynak szólítani, mert az a szobalányom címe. Tudja mit?

LEHOTAI: Parancsoljon.

MAGDA: Szólítson kegyednek, önnek, magának, vagy ne szólítson sehogy. Ez a legegyszerűbb.

LEHOTAI: Igen . . . A legegyszerűbb . . . Igen . . . arra akartam megkérni, nagyon szépen megkérni, hogy egy negyed óra múlva, mikor már elmondtam, amiért idejöttem, ne kergessen ki.

MAGDA: Ejnye . . . de furcsa. Ne kergessem ki?

LEHOTAI: Igen . . . azt kérem.

MAGDA: Hát azt hiszi, ki fogom kergetni?

LEHOTAI: Ki, biztosan.

MAGDA: Különös. Ezennel megígérem Önnek, hogy nem kergetem ki.

LEHOTAI: Köszönöm. És még arra is meg kell kérnem, hogy abból, amit mi ketten most beszélni fogunk, senkise tudjon meg, soha, egyetlen igét se.

MAGDA: Érdekes. Vasárnap délután, két előadás közt, eljön hozzám valaki, nem engedi elküldetni magát . . . Bejelenti, hogy olyan dolgokat fog mondani, amikért kikergetem . . . És aztán titoktartási esküt tétet velem. Érdekes. Az esküt leteszem.

LEHOTAI: Ezt . . . ezt . . . engedje meg . . . , komolyan veszem.

MAGDA: Komolyan is teszem. Mindig komoly vagyok; ha nevetek, akkor a legkomolyabb.

LEHOTAI: Én . . . Én most úgy beszélek Önnek, nem mint egy nővel, hanem úgy, mintha férfival beszélnék . . . uriemberrel. Nem is úgy . . . mint a gyóntatómmal . . . olyan súlyos és bűnös

és csunya dolgokat mondok el . . . Kérem . . .
Legyen türelemmel . . .

MAGDA (*bólint*).

LEHOTAI: És tekintsen régi barátjának . . .
vegye úgy, mintha gyerekkora óta ismerne . . .

MAGDA: Legyen nyugodt. Barátomnak tekint-
hetem. Olyan kevés barátom van.

LEHOTAI: Köszönöm. Akkor engedje meg,
hogy hirtelen, behunytt szemmel, ahogy veszedel-
mes árkot szoktak átugrani, megmondjam, hogy
van ebben a városban egy nő, aki meglepően ha-
sonlít kegyedhez, a haja színe, az arca, a termete,
a járása . . . s az a nő . . .

MAGDA: Az ön szeretője?

LEHOTAI: Az. Hálás vagyok, hogy megkimélt
a szó kimondásától. Férfinak égeti a száját.

MAGDA: Tudom, barátom. Van egy olyan nő,
magam is ismerem. Az ilyesmit mint kedves cse-
megét tálalják fel a művészno ismerősei. Beszél-
tem is vele.

LEHOTAI: Megbocsát, megbocsát . . . lehe-
tetlen. Ha így volna, nekem tudnom kellene róla.

MAGDA: Pedig így van. Beszéltem vele abban
a virágos boltban, ahol a kislány eladó-mamzell.
De ön, ugylátszik, nem nézett a szemébe . . . elég
csodálatos. Vagy az enyémben nem nézett. Annak a
kislánynak kék szeme van . . . az enyém barna.

LEHOTAI: Nem, nem, nem, az én asszonyom-
nak is barna a szeme. Asszony. Férjes nő. Bocás-

son meg, hogy folytatam a csuf indiszkréciót. Egy nagyrangú államtisztviselőnek, arisztokratának, a felesége.

MAGDA: Méltóságos asszony?

LEHOTAI: Kegyelmes.

MAGDA: Szép?

LEHOTAI: Nézzen a tükörbe.

MAGDA: Kedves?

LEHOTAI: Nekem sokáig a legkedvesebb volt.

MAGDA: Nem merek kérdezni tovább . . . Nem tudom, nem lépem-e át a határokat, amiket ön, aki régi jóbarátom ugyan, de akit mégis ma láttam először, engedélyez számomra.

LEHOTAI: Ezer, ezer bocsánat. Én most egy szerelemről beszélek, ami önt nem érdekli . . .

MAGDA: A szerelem mindenkit érdekel.

LEHOTAI: S főként egy szerelemről, amiből önre csak kínos kényelmetlenség . . . De ezt hagyjuk későbbre.

MAGDA: Hogy hívják azt az asszonyt? Csak a keresztnévét kérdem.

LEHOTAI: Margit a neve. De a másik nevét is meg fogja tudni. Mert ahhoz, amit még mondanom kell, önnek ismerni kell az összes adatokat . . . Margit a neve. Két gyönyörű gyereke van . . . Mondja, folytathatom? Nem rettenetes, hogy ilyeneket mondok?

MAGDA: Rettenetes. De ön tudja, hogy mért mondja, folytassa.

LEHOTAI: Három esztendeje, hogy egymásra akadtunk . . . és . . . és . . . : megszerettük egymást . . . Kérem, nagyon kérem, ne gondoljon szaladó, léha és ostoba szeretkezésre.

MAGDA: Nem gondolok. Szerelemre gondolok.

LEHOTAI: Igazi, vad és bolond szerelemre. Mikor a férfi elveszti az esztét, ha két lépésről megérzi a nő hajának az illatát, vagy meglátja a csipője ringását, vagy meghallja a hangjának zengését, mikor tele van azzal a nővel, csordultig tele . . . mikor, mikor szeret . . . És mikor a nő nem tud magáról, nem a világról, csak szédül és összeroskad és mindig a férfi karjába roskad . . .

MAGDA: Igen . . . igen . . . értem . . .

LEHOTAI: Hiszen tudja, vagy ha nem tudja, hallott róla, hogy van úgy, hogy két ember, aki sohase hallott egymásról, egyszerre csak találkozik, egymásra néz, kigyullad, összefonódik, megörül és ég, ég, csodálatosan, gyönyörűen, halálosan. Van úgy . . .

MAGDA: Van úgy . . . Maga . . . maga barátom nagyon szépen beszél a szerelemről.

LEHOTAI: Az én asszonyom, az én édes, szép asszonyom, aki csak abban különbözik kegyedtől, hogy csendes, halk és álmodó asszony . . .

MAGDA: Honnan tudja, hogy én másnyilván vagyok?

LEHOTAI: A színpadról.

MAGDA: Á! a szinpad. (*tagadóan rázza a fejét*). Mondja tovább.

LEHOTAI: Az én asszonyom rám bizta vakon az életét, jött utánam, amerre vittem és nem kérdezte, mi lesz, mi a vége . . . csak szeretett, ahogy és is csak szerettem . . .

MAGDA: Különös . . . olyan különös . . . egy férfi, akit sohase láttam . . . itt van, beszél velem . . . elbódultan mondja, hogy hogyan szeret, hogyan imád . . . egy másik nőt . . . egy másikat, aki olyan, mint én vagyok . . . különös. De mondja tovább. Ne törődjön velem. Nyilván van ez még tovább is. Ha nem volna, *ezt* sem mondta volna el.

LEHOTAI: Köszönöm, hogy ilyen szépen gondolkodik rólam, akit nem is ismer.

MAGDA: Már ismerem . . . egy kicsit . . . mondja tovább.

LEHOTAI: Csaknem három esztendőig tartott ez a gyönyörű szerelem, amíg el nem kezdett lehűlni, meghiggadni, elcsöndesedni. S talán ennek következtében lettem én vigyázatlanabb . . . De tény, hogy megláttak bennünket . . .

MAGDA: A férj?

LEHOTAI: Előbb nem a férj. Valaki más, nem tudom ki, aki irt a férjnek.

MAGDA: Névtelen levelet?

LEHOTAI: Azt.

MAGDA: A férj ugy-e eldobta a levelet?

LEHOTAI: De előbb megmutatta nékem.

MAGDA: A férj eszerint barátja Önnek?

LEHOTAI: Az. Csendes ember, gögös, hivatal-
ember, de veszedelmes ember. Szikár, konok, rossz
ember. Nagyon megijedtem.

MAGDA: Fél tőle?

LEHOTAI: Nem félek.

MAGDA: Akkor miért ijedt meg?

LEHOTAI: Mert félek tőle.

MAGDA: Fél? Nem fél?

LEHOTAI: Nem félek magam miatt, de félek
az én asszonyom miatt.

MAGDA: Nem a magáé! Az övé!

LEHOTAI: Nem volt az övé! Az enyém volt.

MAGDA: A nő azé, aki elvette.

LEHOTAI: A nő azé, akinek adta magát. Neki:
a felesége. Nekem: két esztendeig az életem. De a
férj ragaszkodnék a tulajdonjoghoz és ha meg-
tudná, hogy az enyém volt, ami az övé, elpuszti-
taná az asszonyt. Nyugodt ember, rossz ember, azt
hinné, hogy joga van hozzá.

MAGDA: Van.

LEHOTAI: Nincs. De mégis megtenné. El-
pusztítaná a nőt, aki nem is tehet semmiről. Aki
akaratlan és ártatlan volt, mint a gyerek.

MAGDA: Ártatlan . . . barátom . . . kicsit
ferdén látja a helyzetet.

LEHOTAI: Elpusztítaná! Ez döbbsített meg
már akkor, mikor a névtelen levelet megmutatta
és nagyon rosszizüen nevetett.

MAGDA: Nevetett?

LEHOTAI: Nevetett.

(Szünet.)

MAGDA: Mért nem folytatja?

LEHOTAI: Félek attól, amit mondani fogok.
És öntől.

MAGDA: Szép, hogy bevallja. De ne féljen.

LEHOTAI: Megpróbálok . . . mert . . .
most . . . tudja . . . ez a legnehezebb.

MAGDA: Folytassa. Most kezd nagyon érde-
kes lenni. Eddig csak szép volt.

LEHOTAI: Igen. De most csunya lesz. Innen
kezdve ön is . . . Ott hagytam el ugy-e, hogy . . .

MAGDA: A névtelen levél . . .

LEHOTAI: Igen. De az már régen elmúlt . . .
Tegnap azután, mikor fentvoltam náluk, az asz-
szony nem volt bent a szobában, a férj a vállamra
tette a kezét és azt mondta: „A feleségem a sze-
retőd”. „De öregem . . .” „Hogy beszélhetsz ilyet,
amíg . . .” „Láttalak benneteket.” „Minket?”
„Titeket, közletről, husz lépésről, de ti egész vakok
vagytok, nem láttatok. A feleségem volt.” „Nem
az volt.” „Az volt, én magam láttam. Az arcát is
láttam.” Én . . . én rekedten röhögtem, nincs rá
más szó, rekedten röhögtem . . . és azt mond-
tam . . .

MAGDA: Mit mondott?

(Innen a jelenet egész vontatott.)

LEHOTAI: Azt mondtam, hogy nem a felesége volt.

MAGDA: Igen, igen . . . Ezt már hallottam.

LEHOTAI: Hogy tévedt, tévedt!

MAGDA: Ezt is képzeltem.

LEHOTAI: Nem a felesége volt.

MAGDA: Hanem?

LEHOTAI: Hanem . . . (*Kinos pauza.*)

MAGDA: Hanem én?

LEHOTAI: Ön (*Kimeredt szemmel néz rá.*

Szünet.)

MAGDA: Ezt mondta?!

LEHOTAI: Ezt.

MAGDA: Ezt mondta?!

LEHOTAI: Ezt.

MAGDA (*izgatottan*): Hogy merte?

LEHOTAI: Egy . . . egy asszony élete . . . becsülete . . .

MAGDA (*növekvő izgalommal*): Ember! hogy merte! Ki az az asszony!

LEHOTAI (*csendesen*): Az az asszony, akit szerettem.

MAGDA (*nagy izgalommal*): A maga szeretője, a maga kegyelmes szeretője. Ki az? Mit tudom én. Egy férjes asszony, aki megcsalja az urát. Annak a becsülete. Hol van az? Egy budai legénylakásban, mi? egy szőnyeges kereveten, mi? vagy a fehér medvebőrön, ami a kandalló előtt fekszik. Ott? Mindenütt, ahol ölelkezni lehet. Ahol forrni lehet

ugy-e? Mert forrni jó, tüzelni, égni lobogni, mert az is jó.

LEHOTAI: Kérem, kérem, könyörgöm, ne mondjon ilyen iszonyu dolgokat.

MAGDA: Hallgasson. Ne védje az asszonyát. Engem ki véd meg? Az én becsületemnek hol a lovagja? Mondja! (*Meq fogja elül a kabátjánál*). És hol az én becsületem! Mi? Az sehol sincs? Hogy merte!?

LEHOTAI: Az istenért, csillapodjék!

MAGDA: Nekem nincs becsületem? nekem, aki husz esztendő s vagyok, szereplő, szép, híres, divatos, aki mindent tudok, mert a szerelem csatornái mellett élek és tiszta vagyok, lány vagyok, lányabb, mint a maga asszonya, mielőtt nászéjszakára cipelték . . . Hát az én becsületemet akármelyik jöttment felhasználhatja . . . Akármelyik. Ki? Lehotaí! . . . A szeretője becsületének a kifoltozására!

LEHOTAI: Így kellett . . . A helyzet . . . a kinos pillanat.

MAGDA (*magánkívül*): Hiszen akkor . . . akkor minden személy, akinek fitos az orra, akiben egy vonás van az én arcomból, mindegyik az én nevet dobja oda, valahányszor egy savanyu csókon rajtacsipik. És én, a színésznő, aki fürödhetném a szerelemben, de úgy élek, mint a klastrom apácája, én hiába vagyok fehér, tiszta és szent, mindenki engem ölel és az én testembe törli az ajakát. (*Összerázkódik.*) Hogy merte!

LEHOTAI: Belátom és térdenállva . . .

MAGDA: Nem látja be. Mondja: hogyan kerülhetek én olyan helyzetbe, hogy egy idegen embertől, akit ma látok először, akiről egy félóra előtt még azt sem tudtam, hogy a világon van, ilyeneket kelljen végighallgatnom, hogy egy ismeretlennek ilyeneket kelljen mondanom?! A lányságommal kérkednem? Kirakatba tennem az ártatlanságomat, az érintetlenségemet!

LEHOTAI: Ami elégtételt én adhatok . . .

MAGDA (*nem engedi beszélni*): Honnan? hogyan? És ha itt előttem főbelövi magát és ha megírja annak az embernek, hogy hazudott, akkor is . . . ki hiszi el? Ki hiszi most már, hogy őexcellenciája és nem a színésznő: önagyeméltósága settenkedett fel egy hátulsó lépcsőn, fűtött szobába, férfi ölébe és nem a színésznő, akinek ez kenyere. A kegyelmes asszony, akinek két aranyhaju babája van, ment el egy kis izgalomért, egy kis csiklandásért Senki urhoz és nem a színésznő, aki úgy is eljár Mindenki urhoz? Ki hiszi el? Ki hiszi el? Mit csináljak önnel?

LEHOTAI (*csendesen*): Ha tudnám, hogy azzal csilapodnék, azt mondanám, üssön meg. Férfiasan, ökölrel.

MAGDA: Ó, ha férfi volnék, összetörném! De így? . . . Nevetne rajtam otthon, hogy ezt milyen olcsón elintézte.

LEHOTAI (*csendesesen*): Nem nevetnék, meg-
érteném.

MAGDA (*föl és alá jár*): Mit tegyek önnel? Én,
aki nő vagyok, aki semmit sem tehetek Mit tegyek,
mondja, mit tegyek! (*ujra növekvő haraggal.*) Már
az előbb, mielőtt alkalma lett volna rám önteni
ezt a szennyet... El kellett volna távolítanom. Nem
ismerem!... Nem volt itt!... Valaki elkövetett egy
aljasságot a személyemmel. Nem tudok róla!...
Nem hallottam!... De most menjen! Kikergetem,
igenis kikergetem, mert nem tehetek egyebet. Ha
férfi volnék, korbáccsal hajszoznám ki... Ki! Ki
innen!

LEHOTAI (*fölkel, megy az ajtó felé csende-
sen*): Megmondtam, hogy kikerget... és... és...
igaza van.

MAGDA: Nem igaz! Ó nem! Ez is olcsó volna!
(*rákiált.*) Maradjon! (*csönget.*)

LEHOTAI (*csendesesen*): A cselédeivel dobat ki?
Kérem... ugyanis meg kellett alázkodnom azzal,
hogy idejöttem... Kérem!

SZOBALÁNY (*jön II*): Parancsol a kisasszony?

MAGDA: Erigy át Szendrei urért. Otthon van
a lakásán.

SZOBALÁNY: Igenis (*el*).

LEHOTAI: Mit akar csinálni az istepért? Ön
azt mondta, hogy maradjak, tehát nem mehetek el.
Hiszen én bántottam meg önt... s ön most tönkre-
tesz egy asszonyt, aki nem bántotta...

MAGDA (*élesen*): Bántott a szeretője! Én nem tehetek semmit... de egy férfi elé állítom önt... az... az... agyonverheti.

LEHOTAI: Könyörgöm... engedje meg, hogy elmenjek... mielőtt egy harmadik személyt is belevon... amibe nekem sem lett volna szabad önt belevonom... legyen irgalmas...

MAGDA: Nem leszek.

LEHOTAI: Megesküdt, hogy titokban tartja... mindenre kérem, ami szent ön előtt... hadj megyek el!...

MAGDA: Ha férfi, itt marad.

LEHOTAI: Esedezem!

MAGDA: Ne könyörögjön!

LEHOTAI: Nincs jogom tönkretenni azt az asszonyt... botránnyal elhozni az urától... nincs jogom.

MAGDA: Mért nincs?

Tizenegyedik jelenet.

SZENDREI (*bejön III, áll az ajtóban*).

MAGDA (*megismétli a kérdést*): Mért nincs?

LEHOTAI: Mert már nem szeretem.

(Szünet.)

SZENDREI: Magduska... hívatott?

MAGDA (*kis pauza után*): Igen, hívatottam. Ide-

hallgasson. Ez az ur (*rámutat és ránéz Lehotaira*). Ez az ur... Lehotai ur... nagyon fontos dologban...

LEHOTAI (*könyörgő arccal néz rá*).

MAGDA: Nagyon fontos dologban jött fel. Azt akarja, hogy a tél folyamán...

SZENDREI: A tél folyamán?

MAGDA: Igen... a tél folyamán... lépjek fel egy házi szoáréjukon... ezt akarja? Nemde? (*Lehotaira néz erős szemmel*.)

LEHOTAI (*nem felel*).

MAGDA (*parancsolóan*): Ezt akarja? Ugy-e?

LEHOTAI: Ezt.

SZENDREI: Magduska... és ezért?

MAGDA: Igen... ezért. A maga tanácsa nélkül, tudja, hogy semmit sem teszek.

SZENDREI: Nagyon... nagyon megtisztelő.

MAGDA: Én magántársaságokban nem szoktam fellépni, tudja. Fellépjek? Mondja Szendreikém, fellépjek?

SZENDREI: Fel... le... nem tudom... ahogy gondolja. Ezért hivatott?

MAGDA: Ezért, Szendreikém. Köszönöm, hogy olyan kedves volt. És most még a részleteket is meg kell beszélnem Lehotai urral.

SZENDREI: Részleteket?

MAGDA: Igen, azért nem is tartóztatom.

SZENDREI (*Magdához*): Magda... (*Lehotaihoz*) Ajánlom magamat.

Tizenkettedik jelenet.

MAGDA (*az ajtóig kíséri*): Pá. (*Engesztelően*)
Jöjjön be este az öltözőmbe (*visszajön*).

LEHOTAI: Ön... ön úgy tett, mint a legerősebb férfi (*kezet csókol neki*).

MAGDA: Nem barátom... úgy tettem, mint a leggyöngébb asszony.

LEHOTAI: Akármit tett volna, igaza lett volna.

MAGDA (*bizonytalanul*): Nem tudom... talán nem is lett volna igazam. Mondja: nagyon szereti maga azt az asszonyt?

LEHOTAI: Nagyon szerettem.

MAGDA: És az az asszony olyan mint én?

LEHOTAI: Olyan.

MAGDA: De nem egészen?

LEHOTAI: Most látom, hogy nem egészen.

MAGDA: És elkövette miatta ezt az aljasságot?
Elkövette?

LEHOTAI: El.

MAGDA: Mert aljasság?

LEHOTAI: Az. A legnagyobb aljasság.

MAGDA: Hát... látja... ez... ez szép.

LEHOTAI: Szép?

MAGDA: Hogy már azért az asszonyért ilyen aljasságot tud elkövetni.

LEHOTAI: Azért?

MAGDA: Azért, aki nem is volt egészen a magáé! Aki a másé volt, amikor az a más akarta . . . és most is a másé . . . aki nem olyan, mint én vagyok, nem lehet olyan. (*Fölkel. Hamar*). De hagyjuk ezt. Üljön le újra.

LEHOTAI: (*Leül.*) Köszönöm.

MAGDA: Biztosan nem azért jött, hogy nekem ezt elmondja?

LEHOTAI: Valóban nem.

MAGDA: Mert ez titokban is maradhatott volna.

LEHOTAI: Csakugyan.

MAGDA: Ennek tehát még folytatása van.

LEHOTAI: Van.

MAGDA: És a folytatásnak még hajmeresztőbbnek kell lennie.

LEHOTAI: Az is. Mikor a férjnek azt mondtam, hogy ön az . . .

MAGDA: Mindjárt elhitte. A gazember!

LEHOTAI: A gazember nem hitte el.

MAGDA: Derék ember.

LEHOTAI: Akkor én azt mondtam, hogy győződjön meg róla.

MAGDA (*felugrik*): Hallatlan! (*leül.*) Mondja tovább, igyekszem kibírni.

LEHOTAI: Azt mondtam a férjnek, hogy jó, ha nem hiszi, jöjjön el hozzám. Bemutatom magát neki.

MAGDA: Engem?

LEHOTAI: Magát. Holnap délután 6 órakor.

MAGDA: Hogy mutassam meg, hogy nem csak a szeretője vagyok, hanem a szemérmetlen szeretője. Színésznőmetresz, aki nem is szégyenli magát.

LEHOTAI: Ne így fogja fel.

MAGDA: Játsszam el az arcátlan nőt, aki nem bánja, ha kedvese a csókszagra vendéget is hív. Színésznőnek szabad. Színésznőnek minden mind-egy. Ott szeretkeznek, ahol akar, akivel akar... színésznő: rongy (*lehajtja a fejét, csendesen sir*).

LEHOTAI (*zavartan néz körül*): Kérem művésznő, asszonyom, kisasszony... (*megsimogatja a fejét.*) Sir?

MAGDA (*fölkapja a fejét*): Nem sirok. Csak szégyellem magam, hogy van egy ember ezen a világon, aki ilyesmit föltételez rólam és akit meg sem büntethetek érte.

LEHOTAI: Miért nem?

MAGDA: Mert idegen. Mert senkim. Ha szeretője volnék és *ezt* kérné tőlem, akkor nem tenném meg és megcsálnám, a halálos ellenségével csálnám meg, de így...

LEHOTAI: Így?

MAGDA: Így... (*pauza.*) Megteszem.

LEHOTAI: Megteszi?

MAGDA: Meg. Nem tudom miért? Meg. A szerelem miatt, ami nem érdekel.

LEHOTAI: Mindenkit érdekel.

MAGDA: A szerelem miatt, ami másé.

LEHOTAI: Mindenkié.

MAGDA: Ami sértő rám nézve.

LEHOTAI: Hizelgő... minden nőre.

MAGDA: Nem igaz, de mindegy. Megmentem az ön asszonyát.

LEHOTAI: És, ha nem bántom meg vele...

MAGDA (*nevet*): Mondja, megbánthat-e maga engem valamivel?

LEHOTAI: Ha nem bántom meg vele, a... vagyonom felét felajánlom ezért a félóráért.

MAGDA (*felpattan*): Nem teszem meg. Nem teszem meg. Hogy tételezhette fel, hogy egy jó nő pénzért kapható a rosszra? Az ingyen van barátom. Ahogy a jó is ingyen van a rossz nőtől. Amit elmondott, azzal, minddel, csak felhaborított. De ezzel megsértett.

LEHOTAI: Nem akartam.

MAGDA: Ezt nem akarta: a többit akarta. Férfilogika. Inkább mondja el a részleteket.

LEHOTAI: Holnap délután, hat órakor, a lakásomon. Koháry-utca 9.

MAGDA: Nincs is messze. És nincs Budán. Bocsánat, hogy Budával meggyanusítottam.

LEHOTAI: És átadok egy kulcsot.

MAGDA (*megnézi*): Alumínium... szerelmi kulcs...

LEHOTAI: A hátsó lépcső előszobáját nyitja, az előszoba után egy kis szoba jön, annak az ajta-

ján legyen kegyes kopogni, nehogy véletlenül is meglepetések érhessek. Az inasom...

MAGDA: Nagyobb meglepetés annál, hogy elmegyek a legénylakására valakinek, akihez semmi közöm, igazán nem érhet. Kosztüm?

LEHOTAI: Nézzük csak... mi is volt rajta akkor? Valami olyan lila ruha és structollas kalap.

MAGDA: Milyen gyerekség! Átöltözési komédia! És milyen valószínűtlen.

LEHOTAI: Ha látná az én asszonyomat, nem mondaná, és különben is: husz lépésről... ugye, arról van szó?... Nem is lesz nehéz a bizonyítás!...

MAGDA: Mondja... mert mégis, így látatlanban, csaknem lehetetlen... Hátha az az asszony... mozgásban, testtartásban nem is hasonlít hozzám... Hátha... nem volna lehetséges, hogy lássam? Ha egy pár percre is.

LEHOTAI: Nem tudom. Talán... Rá kell beszélnem.

MAGDA: Hol van az az asszony? (*őszintén.*) Szegény. Ott lent drukkol, hogy ez a vakmerő szármárság sikerül-e. Menjen gyorsan és hozza fel. Próbálja meg.

LEHOTAI: És ha nem sikerül?

MAGDA: Gondolja, hogy sikerül. A nehezebbik fele sikerült. Hitte volna?

LEHOTAI: Nem.

MAGDA: Látja... mégis sikerült. Siessen.

Nekem még át kell öltöznöm, mert színház után még rám olvasnak egy tragédiát a direktoromnál.

LEHOTAI: Nem sok idejét vesszük el... Kezét csókolom... *(megy)*.

MAGDA *(utána szól, mikor az I. ajtónál van)*: Még egyet: mi a parfümjé a kegyelmes asszonynak?

LEHOTAI: *(visszafordul)*: De hisz az...

MAGDA: Az is fontos.

LEHOTAI: A parfümjé?

MAGDA: Igen, igen, az hozzá tartozik a nőhöz.

LEHOTAI: Ciklámen.

MAGDA: Köszönöm. *(Lehotai el.)* Ciklámen.

(Kis szünet. Csönget.)

Tizenharmadik jelenet.

SZOBALÁNY *(bejön II.)*

MAGDA: Katinka, az egyszerűbb estélyi ruhám rendben van?

SZOBALÁNY: Igenis.

MAGDA: Akkor bejössz és rámadod. De előbb hamar hozol egy limonádét. Kiszáradt a torkom.

SZOBALÁNY: Igen... de a konyhában...

MAGDA: Mi van a konyhában?

SZOBALÁNY: Valaki vár.

MAGDA: Várjon! Siess. Hozd a limonádét. *(Fölveszi a köpenyét és kalapját és beviszi a III.)*

ajtón. Csak egy pillanatiq marad, visszajön, kiált.)
Katinka! Hol az a limonádé?

SZENDREI (jön II. felől, tálcán limonádét hoz).

MAGDA (nagyot kiált): Szendrei!

SZENDREI (alázatosan): Magda... maga nem mondott igazat. Maga az előbb... nem azért hivatott.

MAGDA: Talán nem. Biztosan nem. Hazudtam, atyám és gyámom, hazudtam!

SZENDREI: Mért hazudott?

MAGDA: Mert nem mondtam igazat.

SZENDREI: És mért nem?

MAGDA: Mert megesküdtem, hogy nem fogok igazat mondani.

SZENDREI: És nem szegi meg?

MAGDA: Nem. Ha egy nő megesküszik rá, hogy igazat fog mondani, akkor semmiesetre sem mond igazat, de ha arra esküdt meg, hogy hazudni fog, akkor megesküdhetsz rá, hogy hazudik.

SZENDREI: Ez az ember... mit keresett itt?

MAGDA: Ne azt kérdezze. Hanem azt kérdezze, hogy mit keres maga itt, pedig elküldtem.

SZENDREI: Visszajöttem.

MAGDA: Jó. Majd később leszámolunk. Azért is, ha hallgatózni méltóztatott, mert azt látom, hogy haza nem ment.

SZENDREI. Nem. Ott kint voltam.

MAGDA: A cselédek között?

SZENDREI: Igen.

MAGDA: És hallgatózott?

SZENDREI: Szerettem volna, nem mertem . . .
a cselédek miatt . . .

MAGDA: Azok meg maga miatt nem mertek,
Tehát nyertem az üzleten.

SZENDREI: Én csak azt hallottam, hogy maga
kiabált . . . Be akartam jönni, hogy összeverjem
ezt a *(gazembert akar mondani)*.

MAGDA: Na! . . . Hogy beszél?!

(Csönget.)

SZENDREI *(korigálja)*: . . . ezt az idegen urat.

MAGDA: Jó, majd elintézzük. Át kell öltöz-
nöm. *(A szobalány bejön II.)* A szobalány nálam
lesz; a szakácsnénak mondja meg, hogy, ha csönget-
nek, bebocsátja ezt az urat.

SZENDREI *(fájdalmasan)*: Hát vissza is jön?

MAGDA *(kurtán)*: Vissza. És maga elmegy, de
nem jön vissza. Érti?

SZENDREI: Értem.

MAGDA *(bemegy a szobájába III., a szobalány
vele.)*

Kis szünet.

Tizennegyedik jelenet.

SZENDREI (*néz utána, majd a csengőhöz megy*): Egy: szobalány; kettő: szakácsné. (*Csönget; elmegy a csengőtől föl és alá lépked a szobában és számolja a lépéseit.*) Egy: szobalány, kettő: szakácsné... ámbár ebből a szakácsnéból egy is bőven elég. Nem nagyon siet Juliánna asszony. Nem sok szerencséje van Magdának a cselédeivel. Ezentul én megyek a helyszerzőhöz.

SZAKÁCSNÉ (*jön, sötéten*): Tessék!

SZENDREI (*nyájasan*): Szakácsné, lelkem . . .

SZAKÁCSNÉ: Mondom, hogy tessék!

SZENDREI: Szakácsné, lelkem, nem hallotta, hogy csöngettem?

SZAKÁCSNÉ: Az elsőt nem halottam.

SZENDREI: És a másodikat?

SZAKÁCSNÉ: Arrul azt hittem, hogy a fülem cseng.

SZENDREI: Kettőt cseng a maga füle, lelkem?

SZAKÁCSNÉ: Kettőt, mert két fülem van. A nagyságos ur sokallja?

SZENDREI: Nem, lelkem, én egyebet sokallok. Ami magának csak egy van (*a száját mutatja.*) De csak azt akartam mondani, hogy, ha az előszobában csöngetnek, akkor maga beereszt egy nagyságos urat.

SZAKÁCSNÉ: Be. Mert én vagyok a szobalány.

SZENDREI: Azt én nem mondtam.

SZAKÁCSNÉ: Nem is vóna tanácsos. Na, ilyen furcsa házba se szegődtem még! Ahány ajtó, azt mind én nyitogatom. Mért nem tesznek a konyhába kiküldeni a szobalányt, hogy az keverje a galuskát helyettem?

SZENDREI: A szobalány nem tud főzni.

SZAKÁCSNÉ: Ugy nézem, ajtót nyitni se tud, ha nekem muszáj az előszobába silbalkolnom.

SZENDREI: Ezek katonai műszavak, lelkem, amiknek a provenienciája nem is homályos előttem. Mindamellett nyissa majd ki az ajtót és ereszsze be azt a nagyságos urat.

SZAKÁCSNÉ: A nagyságos ur nem ereszhetné be a nagyságos urat?

SZENDREI: Nem.

SZAKÁCSNÉ: Mért nem?

SZENDREI: Mert én mingsyárt nem leszek itt.

SZAKÁCSNÉ: El tetszik menni?

SZENDREI: Nem.

SZAKÁCSNÉ: Akkor itt tetszik lenni.

SZENDREI: Nem.

SZAKÁCSNÉ: Hát ugy még senkise vót kérem, hogy valahun ne lett vóna.

SZENDREI: És mégis ki tetszik nyitni az ajtót, még akkor is, ha nem tetszik.

SZAKÁCSNÉ: Jó.

SZOBALÁNY (*kinyitja a 3 ajtót és kinéz*).

MAGDA (*hangja*): Szendrei! Maga még itt van?

SZENDREI: Itt vagyok Magdácska, itt vagyok!

MAGDA (*hangja*): Hát ne legyen itt!
 SZOBALÁNY (*áll az ajtóban*).
 SZENDREI: Megyek már! Megyek már!

(*Csöngetés.*)

SZOBALÁNY (*visszaszól az ajtóba*): Kisasszony, kérem, most csöngetnek csak!

MAGDA (*hangja a szobalányhoz, aki áll a III. ajtóban*): A kegyelmes asszonyt vezessétek be hozzám, Lehotai urat ültessétek le a szalónban.

SZOBALÁNY (*átszalad és kifelé mondja*): A kegyelmes asszony kegyeskedjék befáradni a művésznőhöz, a nagyságos ur szíveskedjék várni a szalónban. A kisasszony még nem öltözött fel. (*Ezt akadozva mondja, miközben a szeme kimered a csodálkozástól. Átjön a szalónon, megy a III. ajtó felé és hangosan mondja*): Szentisten, kisasszony! Csuda! De ilyen! Nem lehet elhinni! (*becsapja a III. ajtót.*)

Tizenötödik jelenet.

ASSZONY (*félénken jön, szemrehányó arccal néz Lehotaira; különbség, sápadtabb, mint Magda, a szemöldöke sötétebb, a szája szélesebb és vastagabb, szóval olyan különbségek vannak, amiket könnyen és hamar meglehet csinálni. Vigyázni csak*

arra kell, hogy másfajta cipő legyen rajta, okvetlenül. A toálett egy külön e célra szerkesztett über-vurf.)

SZAKÁCSNÉ (jön utánuk és némán csodálkozik).

LEHOTAI (halkan): Ne féljen, szívem.

ASSZONY (a hangja vontatott, kicsit éneklő): Nem félek. Nem szoktam félni. De ez a megalázkodás...

LEHOTAI: Nem, nem! Ez egy igazán kiváló nő... Nagyon kedves nő. Okos. Megértette.

ASSZONY: És... és... nekem is... meg kell... erre kérnem?

LEHOTAI: Nem is kell... csak egy pár barátságos szót váltson vele...

SZAKÁCSNÉ (illedelmesen állt az I. ajtó mellett): Arra tessék. (A III. ajtót mutatja.)

ASSZONY (belép a III. ajtón).

LEHOTAI (izgatottan néz utána).

SZAKÁCSNÉ: A nagyságos ur tessék helyet foglalni... (Odamegy egy asztalhoz, egy albumot vesz fel.) Tetszik parancsolni addig a fényképeket? Ezek a régi szerepek... mert, kérem, a mi nagyságánk színésznő... a színházba játszik szerepeket... (egy ezüst tálcát tesz oda, amin fényképek vannak.) Ezek a legujabbak.

SZOBALÁNY (kijön a III. ajtón. Miközben az ajtót kinyitja: Magda hangja.)

MAGDA: Ó igazán meglepő... Nem haragszik, hogy így, félig felöltözve...

SZOBALÁNY *(beteszi az ajtót, int a szakácsnének, hogy mehet már. Szakácsné nem akar, játék. A szakácsné nem megy.)*

MAGDA *(az ajtót kinyitja belül és kiszól):* Katinka, a gyémántsatt benn van az új ruha derekában, amit délelőtt próbáltam. Hozd be. *(Befelé):* A kegyelmes asszony nem is hiszi...

SZOBALÁNY *(a II. ajtón bemegy, kihozza a selyemderekat, amin csillog az ékszer, átviszi a szobán és beadja Magdának.)*

(Ezalatt)

LEHOTAI *(nagyon kényelmetlenül érzi magát, turkálja az arcképeket, a szakácsnéhez):* Mondja, lelkem...

SZAKÁCSNÉ: Tessék parancsolni.

LEHOTAI: Mikor kell a művésznőnek a színháznál lenni?

SZAKÁCSNÉ: Azt kérem, én nem tudom. Én itt a szakácsné vagyok. Nem a szobajány.

MAGDA *(hangja mikor a bluzt a szobaleány beadja):* ... szó sincs róla... igazán nagyon szívesen...

SZOBALÁNY *(beteszi az ajtót, visszafordul.)*

SZAKÁCSNÉ: Hallja, szobajány, a nagvságos ur azt kérdi, mikor kell a kisasszonynak a színháznál lenni?

SZOBALÁNY: Nyolc után. Mert az első felvonas közepén jön csak.

LEHOTAI (*megnézi az óráját*): Háromnegyed. Még elkésik. Szóljon be fiam.

SZOBALÁNY (*kopog, az ajtó kingilik.*)

MAGDA (*hangja belül*): A viszontlátásra.

LEHOTAI: Igen, igen... mennünk kell, mert már inkomodáljuk a művésznőt.

ASSZONY (*visszafelé szól a nyitott ajtóba*): Köszönöm... nagyon, nagyon köszönöm.

LEHOTAI (*az ajtó felé meghajtja magát. Kifelé mennek*): Ugy-e, hogy minden rendben van?

ASSZONY: Igen... mehetünk barátom...
(*Kimennek, a szobalány utánuk.*)

Tizenhatodik jelenet.

SZAKÁCSNÉ (*csak ott áll és néz*): De ilyent!... ezt is csak egy színészné házában látja az ember!

SZOBALÁNY (*visszajön*): Nahát!

SZAKÁCSNÉ: Én is éppen azt mondom, hogy nahát! Az embernek elkáprázik a szeme. Kicsibe, hogy nem a mi kisasszonyunk! Mutogathatnék magukat a cirkuszban.

SZOBALÁNY: Ha nem volna kicsit ványadtabb, éppen olyan lenne. Mit akarhatott?

SZAKÁCSNÉ: Hát megmutatta magát, hogy ő is a világon van. Ölég különös.

SZENDREI (*bejön a II. ajtón*): Maguk még itt vannak?

SZAKÁCSNÉ: Mink itt.

SZENDREI: Az az ur már nincs itt?

SZAKÁCSNÉ: Tetszik látni. Ha itt volna, azt is tetszene látni. Nem dugtam a kötényem alá.

SZENDREI: Maga kimehet.

SZAKÁCSNÉ: Hogyne! Ha a nagyságos ur már nem posztol a konyhába! (*kimegy II.*)

SZENDREI (*a szobalányhoz*): Maga is kimehet.

SZOBALÁNY: Igenis ki (*bókol, kimegy*).

SZENDREI (*a III. ajtóhoz megy, kopog rajta, nagyon félénken*): Mehetünk a színházba . . . mindjárt nyolc óra.

MAGDA (*kilép, egyszerűbb fajta estélyi toálett van rajta, fején még igazítja a tolldiszt*): Ugy látszik, ezt a száműzetést is a konyhában méltóztatott tölteni?

SZENDREI (*csendesesen*): Ott. Nem akartam hazamenni.

MAGDA: Leskelődött. Kellemetlen.

SZENDREI: Magda . . . mondja . . .

MAGDA (*türelmetlenül*): Mit mondjak?

SZENDREI: Mi volt ez itt?

MAGDA: Mi?

SZENREI: Ez a furcsa járás-kelés. Ez a különös izgalom?

MAGDA: (*kurtán*) Járás-kelés, izgalom. Mi lett volna? Az volt. Láta. Mért kérdi?

SZENDREI: Nevessen ki... csak érzés, ugy-e, hiszen semmit se tudok... hogy maga itt valami rosszra készül... valami könnyelműsége. Ne haragudjon. Én úgy félttem magát!

MAGDA: (*nyersen.*) Ne féltsen! Érti? Ne féltsen! Ezt nem fogom túrni, és ezt az örökös megjelenést sem a lakásomon. Hiszen nem vagyok ura a cselekedeteimnek! Börtönben ülök és állandóan benéz hozzám a kis ablakon a porkoló. Ki fogom adni a parancsot...

SZENDREI: Magda! Ne!

MAGDA: És ha kedvem támadna szeretőt tartani? No? Ugy mint a többiek.

SZENDREI: Maga nem olyan mint a többiek.

MAGDA: De ha kedvem támadna... ha azt akarnám, hogy itt ki-be járjanak a férfiak. Nem lehetne. Szendrei itt lábatlankodnék.

SZENDREI: Ne mondja tovább. Hiszen nem csinálok semmi rosszat. Csak azt, amit már két év óta mindig... járok utána... hűségesen, mint a kutya... kiszolgálom... lesem a parancsát... félek a szeszélyeitől... de megnyugszom bennük... Bűn ez?

MAGDA: Ez bűn. A feleségét féltse.

SZENDREI: Mit akart ez az ember?

MAGDA: Semmit.

SZENDREI: Magdácska... mondja meg... nézze... régi jó barátja... mondja meg... ez az ember... ez szereti magát?

MAGDA (*idegesen*): Nem. Még nem.

SZENDREI: De igen... igen!

MAGDA: Mi ez? Egy komplett féltékenységi jelenet?

SZENDREI: Magdácska... ha meg tudnám védeni!

MAGDA: Nem tud.

SZENDREI: Nem, mert nincs rá egyéb jogom, csak az, hogy... (*halkan*) szeretem.

MAGDA: Tudom, tudom... szeret. Nem igaz, csak szeretne, szeretné, ha a babája lennék, mint egy kóristalány. Pfuj! Hálából, pfuj! Ne folytassuk.

SZENDREI: Nem... nem úgy gondolom. Szeretem, annyira szeretem... hát nem látja, hogy mi van velem?... Hiszen úgy fel vagyok forgatva, sokszor nem is tudok magamról... és ha magát nézem, nem is hallom, mit beszélnek hozzám... és mindig csak magát nézném és maga mellett lennék, és közben játszanom kell a gondos apát, a jó barátot, az udvari bolondot... pedig én csak szerelmes vagyok... semmi egyéb; nem tudok más lenni... és nem tudom, hogyan mondjam meg, mert valahányszor meg akarom mondani, félek, hogy kinevet, hogy azt mondja, hogy valamelyik szerepemből mondom, pedig mincs egyikben sem olyan eszetlen, olyan szomorú, olyan alázatos szerelem, mint az enyém... (*egyik mondatnál letérdel.*) Magda, ez kétségbeejtő... Magda... ez kétségbeejtő!...

MAGDA (*szeliden*): Térj az eszedre, Szendrei. Hiszen feleséged van!

SZENDREI (*csendesen, komolyan*): Elválok tőle.

MAGDA: Szendrei! Nem tréfálsz?

SZENDREI: Komolyan beszélek.

MAGDA (*őszinte felháborodással*): Kelj föl. Ki merted ejteni a szádon ezt a gyalázatoságot. Utál-lak! Erigy a szemem elől, nem akarlak látni! Amíg azt hittem, hogy csak szaladsz utánam, addig eltűr-telek. De hogy ilyen gonoszságra mersz gondolni, nem vártam tőled. Ez felháborító. Ne kerülj a szemem elé.

SZENDREI: Magda! Csak ezt ne mondd! Inkább nem mondtam semmit. Csak engedd, hogy tovább is járhassak utánad, melletted lehessek, szivhassam a levegőt körülötted. Csinálj, amit akarsz, menj, ahová akarsz, légy, akié akarsz. Csak tűrj meg magadnál. (*Keservesen sir.*)

MAGDA: Ne sirj, hallod, ne sirj! (*az I. ajtó felé megy*).

SZENDREI (*sirva*): Elkísérlek.

MAGDA: Nem. Maradj. Nem kellesz. Most irtó-zom tőled. Megyek a színházba. Erigy haza. (*El-oltja a villanyt, kimegy, a színpadon egyedül marad Szendrei. Halkan utána szól*) Magda!

(*Csend.*)

Tizenhetedik jelenet.

SZENDREI *(sirva borul egy kerevetre).*

(Kis szünet. A II. ajtón bejön Szendreiné, megáll az ajtóban és nagyon csendesen szól.)

SZENDREINÉ: Imre... Imre, gyere fiam vacsorázni.

— *Függöny.* —

MÁSODIK FELVONÁS.

(Lehotai lakása. Jó agglegény-elegancia. A fenékajtó az előszobába visz. Baloldalt két ajtó van. Egy kicsi, nem szárnyas, ami az inas szobája felé vezet, s egy szárnyas, ami Lehotai másik szobája. Ez az ajtó a szinpadról kifelé nyílik. A középen kell lennie egy nagy diványnak, szőnyeggel letakarva, ez előtt áll egy kis asztalka, azon van a felvonás végén a kis villam-lámpa, ami szerepel. A jobb oldalon egy gázkandalló, de szép nagy, fatörzs-imitációkkal. Lehotai soffőrje fiatal ember, az inas őszfejú, derék legény, régi szolgál.)

Első jelenet.

SOFFŐR *(ül egy fotelben, mélyen, kényelmesen).*

INAS *(tesz-vesz a szobában, az ozsonna körül foglalataskodik, amiről később szó lesz).*

SOFFŐR: Biztosan nem kell a motor.

INAS: Nem biztos.

SOFFŐR: De bizony. Már több, mint egy éve nem kell délután.

INAS: Örülj neki.

SOFFŐR: Örül a fene. Az ember ül a garázsba és unatkozik. Én tudom, mit jelent ez. Ha délután nem kell a motor, akkor férjesasszony van.

INAS: Ne mondd!

SOFFŐR: Mit teszi magát, mintha nem tudná? Férjes asszonyt nem lehet járatni a mi kocsinkon. Azért nem kell a motor délután.

INAS: Vigyázz, mert még kitalálsz a puska-
port!

SOFFŐR: Ki én. Ha már ki nem volna találva, én kitalálnám. Mikor lány-féle volt, akkor kellett a motor . . .

INAS: Jó, jó.

SOFFŐR: Hát persze, nekem jó. De azért ez már mintha lefelé menne . . .

INAS: Mi?

SOFFŐR: Ami most van. Szerelem. A múlt héten már kétszer-háromszor kellett a motor délután is. Kár a pénzt a fiákerosoknak adni.

INAS: Fiákerosoknak?

SOFFŐR: Na igen. Taxás-motorra nem ül
uriember.

INAS: Hát, akinek gépe van . . .

SOFFŐR: Pedig nekünk van, finom kocsi . . .

LEHOTAI (*kint I. ajtó mögött*): János!

INAS (*soffőrhöz*): Vigyázz! Jön a méltóságos!

SOFFŐR (*fölkel, szépen kihuzza magát*).

Második jelenet.

LEHOTAI (*bejön, az utcáról jön, úgy van öltözve*).

(*Inas és soffőr meghajtják magukat.*)

LEHOTAI (*a soffőrhöz*): A motor nem kell.

SOFFŐR: Igenis.

LEHOTAI: Különben egy óra múlva visszajöhet, hátha megyünk valahova este.

SOFFŐR: Igenis.

LEHOTAI: Nem kell felcsengetni, feljönni se. Csak vár odalenn. Majd leizenek.

SOFFŐR: Igenis. (*Köszön és el a II. ajtón.*)

LEHOTAI (*leveszi a kalapját, kabátját, az inas beszélgetés közben kiviszi az előszobába*):
János.

INAS: Tessék.

LEHOTAI: Minden rendben van?

INAS: Minden.

LEHOTAI: Azt a köpenyt meg a kalapot elvitték oda délelőtt?

INAS: El.

LEHOTAI: A számlát?

INAS: Ideküldik.

LEHOTAI: A szamovár?

INAS: Itt van a kis asztalon.

LEHOTAI: A sütemény?

INAS: Friss.

LEHOTAI: Vaj, sonka, gyümölcs?
INAS: Friss, friss.
LEHOTAI: Akkor elmehetsz.
INAS: Igenis.
LEHOTAI: Elmégy a szobádba.
INAS: El.
LEHOTAI: Lefekszel aludni.
INAS: Le.
LEHOTAI: És nem bujpsz ki, érted?
INAS: Értem.
LEHOTAI: Ha a ház összedül, akkor sem.
INAS: Akkor sem.
LEHOTAI: Ha csöngetnek, nem hallod.
INAS: Nem hallom.
LEHOTAI: Ha lárma van, nem hallod.
INAS: Nem hallom.
LEHOTAI: Nem látsz és nem hallasz.
INAS: Ugy lesz.
LEHOTAI: Mehetsz.

(Csengetés.)

INAS: Csöngetnek.
LEHOTAI: Mit mondtam?
INAS: Hogy mehetek.
LEHOTAI: Tehát mehetsz.
INAS: De ha csöngetnek.
LEHOTAI: Nem hallod.
INAS: De ha most csöngetnek?

LEHOTAI: Akkor most nem hallod.

INAS: Igenis. (*Csöngetés.*) Ezt nem hallom. Nem csöngetnek (*meghajtja magát és el*).

LEHOTAI (*az órájára néz*): Öt. (*Erős csenge-tés, kimegy, a kifelé vezető ajtót nyitva hagyja.*)

Harmadik jelenet.

SZENDREI (*kint*): Csak egy percre!

LEHOTAI (*kint*): Csak egy pillanatra!

SZENDREI (*felét már bent mondja*): Nem fogom méltóságod idejét tulságosan igénybe venni...

LEHOTAI (*udvariasan*): Szeretném, ha úgy volna.

SZENDREI: Szendrei, ha még emlékszik...

LEHOTAI: Emlékszem... (*udvariasan.*) Kérem, nagyon röviden.

SZENDREI: Igen... ámbár... Ami azt illeti... Igyekezni fogok... Hogy úgy mondjam: egész röviden...

LEHOTAI: Mivel lehetek szolgálatára?

SZENDREI: Ó... szolgálat! Szolgálatról szó sincs... dehogydehogy! szolgálat!?!... Méltóságod valóban...

LEHOTAI (*türelmetlenül várja a végét*).

SZENDREI (*egyszerűen befejezi*): Valóban. Csak azt akartam mondani, hogy a... a... a...

LEHOTAI: Kedves uram, ha minden névelő ilyen sok időnket veszi el, akkor, nagyon sajnálom, de aligha várhatom be a végét.

SZENDREI: Csak egy percet még... egy egész kurta percet... mert ha mi ketten volnánk itt... csak... magunk...

LEHOTAI: Magunk vagyunk.

SZENDREI: Ha nem volna jelen egy harmadik... (*körülnéz.*)

LEHOTAI: Nincs.

SZENDREI: Ó... ó... nem úgy gondoltam, hogy férfi... mert az a harmadik nő is lehet...

LEHOTAI: Nem lehet. És ezt ne is folytassuk, mert ön, ugy látom, olyan területekre téved...

SZENDREI (*bocsánatkérően*): Kérem, kérem.

LEHOTAI: Higyje el, hogy nincs időm és legyen szives, mondja meg, hogy mit parancsol?

SZENDREI: Parancs... Ó parancs... De-hogy!

LEHOTAI (*kicsit bosszusan*): Kérem, keres ön itt valamit?

SZENDREI (*belekapaszkodik a szóba*): Valamit? Nem. Szó sincs róla.

LEHOTAI (*türelmetlenül*): Vagy valakit?

SZENDREI (*nem felel*).

LEHOTAI: Mert így nem tudunk végezni. Méltóztassék megmondani, hogy kit keres? Mert engem, látom, nem illet ez a vizit.

SZENDREI: Ne tessék haragudni... ne tessék. Én... (*pauza.*)

LEHOTAI: Nos?

SZENDREI: Én a művésznőt keresem.

LEHOTAI: Nálam?

SZENDREI: Önnél... mindenütt... Kérem, bocsásson meg... én... én... Nem tudok a nyugtalanságtól hová lenni!

LEHOTAI: Ön nem atyja a művésznőnek?

SZENDREI: Nem, nem.

LEHOTAI: Nem férje?

SZENDREI: Dehogy.

LEHOTAI: Akkor... nem értem.

SZENDREI: Édes jó uram, méltóságos uram, még egyszer kérem, bocsásson meg egy szegény, elvakult szerelmes embernek... Hiszen férfiak vagyunk. Ön megért engem.

LEHOTAI: Pardon, nem egészen. Azt hiszem... úgy tudom... az ember mindenfélét összeolvas... Ön nős ember. Vagy az egy másik?

SZENDREI: Nem, az én vagyok. De méltóztassék megérteni... ez is én vagyok. És méltóságod tegnap ott volt...

LEHOTAI: Ez igaz.

SZENDREI: Önök közt valami történt.

LEHOTAI: Ez nem igaz.

SZENDREI: Vagy mintha történt volna... És Magda, akinek két év óta én vagyok az egyetlen bizalmasa, tanácsadója, apja... Magda, amikor megkérdeztem... Magda nem mondott semmit.

LEHOTAI: Jól tette.

SZENDREI: De egészen más volt, mint rendszeren. Egészen más. Tehát történni kellett valaminek.

Gábor Andor: Ciklámén

LEHOTAI: Nem történt.

SZENDREI: Vagy történni fog.

LEHOTAI: Az isten áldja meg Önt! Ön, ha már ennyit tud, azt is tudja, hogy tegnap láttam a művésznőt először... illetve tegnap volt először személyesen szerencsém, száraz üzleti ügyben.

SZENDREI: Azt... azt nem hiszem.

LEHOTAI: Kérem, vigyázzunk a szóra. Ön kiméletet kér, miní szegény, szerelmes ember. Én viszont megkövetelhetem... hogy...

SZENDREI: Nem mintha kétségbe vonnám.

LEHOTAI: Azt nem is tanácslom.

SZENDREI: De méltóságod otlíte idézte elő a változást. És én félek...

LEHOTAI: Mitől félsz?

SZENDREI: Azt nem mondhatom meg.

LEHOTAI: Ahogy tetszik.

SZENDREI: És... és mert olyan gyámoltalannak és szerencsétlennnek érzem magam...

LEHOTAI: Ez nem az én dolgom.

SZENDREI: Szóval ezért jöttem fel... Hogy... hogy alázatosan... megkérdézzem... megkérjem.

LEHOTAI: De... de... ez kétségbeejtő, ez a naivitás... Uram... én is voltam szerelmes, de hogyan képzelte? ha az az eset forogna fenn, amittől ön fél, hogyan képzelte ezt a vizitet? Ön megkérdézi, hogy szerelmes vagyok-e a művésznőbe?

Vagy megkér arra, hogy ne legyek szerelmes bele?
Vagy hogy? . . .

SZENDREI: Sehogy. (*Lehotai háttal a III. ajtónak, Szendrei szembe.*)

(*Csend.*)

(*A III. ajtó kinyílik és megjelenik az Asszony, összerezzen, halkán elsikítja magát, becsapja az ajtót.*)

SZENDREI (*eközben*): Magda!

LEHOTAI (*megfordul, akkor már nincs ott senki*): Uram, uram, távozzék, távozzék, ön nem tudja, miről van szó.

SZENDREI (*csendesesen*): Istenem, tudom.

LEHOTAI: Kérem . . . menjen, nem úgy van, ahogy ön gondolja . . .

SZENDREI (*egészen fejbeverve*): Megyek . . . most már ugyanis hiába. Ha ma nem, hát holnap. (*Lehotai viszi magával az I. ajtó felé.*)

LEHOTAI: Kérem, kérem, siessünk. (*Kint gyorsan becsukja az ajtót és jön vissza, szinte fut vissza a III. ajtó felé.*) Korán jött és ilyen pehhes véletlen. Ennek a csacsinak épen most kellett ide-találni! (*Az ajtó felé, mikor a kilincsen van a keze*) Művésznő . . . (*mikor egészen benyitott*) De Margit! Hogy tehetett ilyet?!

Negyedik jelenet.

AZ ASSZONY (*vontatottan*): Nem tudtam, hogy van itt valaki... Csend volt a szobában.

LEHOTAI (*kulccsal zárja be az ajtót és a kulcsot lehuzza*): Nem az! az nem baj, az nem baj. Ez a szerencsétlen ember úgy sem tudja, ki maga, (*elharapja*).

AZ ASSZONY (*minden átmenet nélkül*): Emill csókoljon meg.

LEHOTAI (*megcsókolja a kezét*).

AZ ASSZONY (*fájdalmasan*): A kezemet?

LEHOTAI (*elháritja*): Margit... kérem... Hogy jutott eszébe *most* idejönni?

ASSZONY: Nem tudtam otthonmaradni.

LEHOTAI: Ez a könnyelműség... Összedöntheti az egész kártyaházat, amit olyan kinos erőfeszítéssel fölépítettünk.

ASSZONY: Nem baj! Szeret?

LEHOTAI: Ne... ne arról beszéljünk. Hogy volt bátorsága eljönni hazulról? Ijesztő.

ASSZONY: Az uram nincs otthon. A miniszter kérte. Emil, szeret?

LEHOTAI: Ha nem szeretném, elkezdtem volna-e ezt a vakmerő játékot? Hazudtam az urának, belerántottam egy nőt, akinek semmi köze az egészhez.

ASSZONY: Azt a nőt sajnálja?

LEHOTAI: Megaláztam magam azzal, hogy elmentem hozzá, hogy elmondtam neki a szerelmünket...

ASSZONY: Minek tette?

LEHOTAI: De hiszen maga is akarta?

ASSZONY: Akkor még nem éreztem, amit most.

(Szünet.)

Emil, nézzen a szemembe. Ugy mondja: Szeret-e?

LEHOTAI: Szeretem... ó istenem!

ASSZONY: Akkor megteszi, amit kérek.

LEHOTAI: Mit?

ASSZONY: Ne játsszuk tovább ezt a csunya komédiát.

LEHOTAI: De mikor csak ez ment meg bennünket.

ASSZONY: Nem kell, nem kell. Nem akarom. A titkunkat egy harmadiknak odadobni... nem akarom.

LEHOTAI: De hisz már megtörtént.

ASSZONY: Mindegy... nem bírom tovább. Eljöttem magáért... hogy megkérjem: vigyen el magával. De ez az utolsó erőm, érzem... Holnap már annyi sem lesz, hogy hazudjak az uramnak. Ha ma nem leszek a magáé... egészen, holnap már

sehogysem... Visszavonulok... öregedni... Emil, menjünk!

LEHOTAI: Ha akarja, megteszem. De gondoljon az urára... a világra, a gyermekeire.

ASSZONY (*nagy szünet*): Értem... a világra hivatkozik... ó értem! Maga játszani szeretné ezt a játékot tovább is... mert ez érdekesebb... azzal a másikkal...

LEHOTAI: Féltékeny rá.

ASSZONY: Az vagyok.

LEHOTAI: Arra a nőre, akivel tegnap beszéltem először?

ASSZONY: Az a nő olyan, mint én vagyok.

LEHOTAI: Nem olyan!

ASSZONY: Nem. Hát meg akarja tudni, hogy milyen. Az ize, az illata...

LEHOTAI: Hogy mondhat ilyet?... nem is engem sért, hanem egy nőt, akit nem ismer... aki hozzáférhetetlen. Érintetlen. Még nem volt senkié.

ASSZONY (*csendesebben*): Ki mondta?

LEHOTAI: Ő.

ASSZONY: Akkor... akkor már a tiéd.

LEHOTAI: Ne bánts. Nem tudod, mit cselekszel. Meggyanusítsz egy nőt...

ASSZONY (*közbeváág*): Akit te most megvédsz. Nem tőlem. Magadtól. Ne tedd, hiába teszed. A nő, ha volt valakié, csak az előtt tagadja el, akié lenni akar, s ha senkié sem volt, csak annak mondja meg, akié lesz... (*Hisztériásan*.) Elvesznek tőlem.

Emil, gyere... gyere... Nem engedem, hogy találkozz veled!

LEHOTAI: Margit!

(Kopogás a III. ajtón.)

ASSZONY: Már itt van!

LEHOTAI: Itt, itt. Láska be, hogy lehetetlen... Maga izgatott, menjen haza...

ASSZONY *(kis sikítással)*: Nem, nem... haza nem megyek, haza nem! *(de már megy kifelé, tétován)*.

LEHOTAI: Ott az ura jöhet. Menjen erre. *(a II. ajtóra mutat)*. Ez is a hátsó lépcsőre visz. Vigyázzon! *(Az asszony el.)*

(Kopogás az ajtón.)

LEHOTAI: Azonnal... azonnal... csak a kulcsot nem tudom hová... *(kapkod)*. Talán idetettem... *(Végigkapkodja az összes butorok tetejét)*. Hová tettem? *(észreveszi, hogy a markában van, pattint az ujjával)*. Milyen izgatott vagyok. *(Kinyitja a III. ajtót)*.

Ötödik jelenet.

MAGDA *(most ugyanugy van öltözve, mint az asszony volt. Igen jókedvű, friss és kedves)*: Jónapot Lehotai. Nehéz bejutni magához.

LEHOTAI *(zavarosan)*: Dehogy, dehogy...

A kulcsot nem tudtam... hová... Hát... hát...
eljött?

MAGDA (*nevet*): Nem. Otthon maradtam.

LEHOTAI: Látja, miket beszélek! Kicsit elfogult vagyok.

MAGDA: Ne csodálja. Először, legelőször egy legénylakáson, szerelmi tanyán.

LEHOTAI: Ki?

MAGDA: Maga. Nyilván. Mert maga az elfogult s nem én. Üljek le, ugye-e? Foglaljon helyet művész... Azt akarta mondani?

LEHOTAI: Ne... nem!

MAGDA: Nem? Ejnye, milyen barátságtalan!

LEHOTAI: De művész... persze, hogy mondani akartam... Ide, ebbe a fotelbe... vagy a kerevetre...

MAGDA: Szóval mégis üljek le? Kedves. Idehallgasson méltóságos ur. Báró.

LEHOTAI (*szerényen és kedvesen meghajtja magát*).

MAGDA: Mért kell ezt a cimtárból, a telefonkönyvből megtudnom? mért nem írja fel a báróságát a névjegyére?

LEHOTAI: Nem dicsekszem vele.

MAGDA: Mért nem?

LEHOTAI (*egyszerűen*): Mert nem én szereztem.

MAGDA: Vagyis dicsekszik vele. De én most már megmaradok a maga pusztá nevé mellett.

LEHOTAI: Hálás vagyok érte.

MAGDA: Mikor nálam volt, nem tudtam, hogy báró.

LEHOTAI: Akkor én se nagyon tudtam. Zavarban voltam.

MAGDA: Eszerint most se igen tudja, mert most is zavarban van. De nem miattam... Én itt női hangot hallottam.

LEHOTAI: Igen... a szobalány.

MAGDA: Nana, óvatosabban. Magának inasa van, nem szobalánya.

LEHOTAI: Nem az én szobalányom.

MAGDA: Az övé?

LEHOTAI: Az... levelet hozott.

MAGDA: Érdekes. (*Mosolyogva*) Hát hol van az a levél? Ha már itt vagyok, szeretnék egy kicsit indiszkrét lenni. Hol az a levél?

LEHOTAI: Eltéttem.

MAGDA: És a darabkáit zsebre tette...

LEHOTAI: Elégettem.

MAGDA (*mosolyog*): Hol?

LEHOTAI: A kandallóban.

MAGDA: Amelyben tűz sincsen.

LEHOTAI: Az ám, az inasom!

MAGDA: Elfelejtett tüzet rakni? És maga elfelejtett levelet kapni.

LEHOTAI: Művésznő!

MAGDA: Hogy ne vallassam? Mert nem vagyok vizsgálóbíró?

LEHOTAI: Na, nem, nem úgy gondoltam.

MAGDA: De úgy látszik, mégis vizsgálóbíró vagyok, mert maga mindjárt az első kérdésemre fülentett. Igaz?

LEHOTAI (*bólint a fejével*): Igaz.

MAGDA: Jó. Akkor majd én mondom maga helyett az igazat. Az asszony itt volt.

LEHOTAI: Honnan tudja? Nem látta.

MAGDA: Őt nem, de látom magát. Tehát itt volt, mert ő akkor jön, amikor akar, és én akkor, amikor maga akarja. Mit akart az asszony?

LEHOTAI: Semmit, eljött, mert... mert eljött.

MAGDA: Ha itt volt, akart valamit. Mit?

LEHOTAI: Azt nem mondom meg.

MAGDA: Mért nem?

LEHOTAI: Mert ha megmondom, maga elmegy.

MAGDA: Ha nem mondja meg, akkor megyek el. (*Fölkel.*)

LEHOTAI: Maradjon. Az asszony itt volt, idejött, mert féltékeny.

MAGDA (*felháborodva*): Ó... (*fölkel.*)

LEHOTAI: Ugy-e mondtam, hogy elmegy...

MAGDA: Nem... nem megyek el... Féltékeny? Rám? (*Kis pauza.*)

LEHOTAI: Én nem tehetek róla. Itt volt, el-

rohant. Szerettem volna, ha találkoznak, de nem akarta látni kegyedet.

MAGDA (*idegesen*): Nem. Hagyjuk. Már nem érdekel a maga asszonya. Abszolúte nem érdekel. Nincs itt. Ami itt van, sokkal jobban érdekel. Hol a férj? Az persze később jön, különben az asszony nem mert volna idejönni.

LEHOTAI: Igen. Később jön.

MAGDA: Nem baj. Nem vagyok kíváncsi rá (*körül jár a szobában*). Kényelmes kis otthon. Barátságos...

LEHOTAI: Igen... Az ember igyekszik...

MAGDA: Barátságos lehet, ha az embert barátságosan fogadják benne.

LEHOTAI: De művésznő!

MAGDA: Művésznő! Egy csepp fantáziája sincs?

LEHOTAI: Van, hogyné volna!

MAGDA: Csak volt, amíg kigondolta ezt a fantasztikus játékot. Most már befagyott és ha én ne tartanám szóval, elaludnánk. Művésznő. Művésznő. Azt a másikat is művésznőnek szólítja?

LEHOTAI: Ó dehogyl!

MAGDA: Hanem?

LEHOTAI: Margitnak.

MAGDA: Na látja. És én olyan vagyok, mint az?

LEHOTAI: Talán.

MAGDA: Hát akkor?...

LEHOTAI: Igen is Margit.

MAGDA: Nem Margit! Magda.

LEHOTAI: Magda.

MAGDA (*nevet*): Egész jól ejti.

LEHOTAI: Magda.

MAGDA: Igen, igen, Magda. De ez még kevés. Ha játék, hát játssza jobban. Játsszék! Ha van fantáziája. Azt a másikat is így fogadja? „Igen, nem, talán, kérem“.

LEHOTAI: Az más.

MAGDA: Mert az az igazi? De eljátszani csak el lehet velem is? Eljövök életemben először egy legénylakásba és akkor unatkozom.

LEHOTAI: Mit mondjak, Magda?

MAGDA: Ha nem tud egyebet, akkor mondja azt, amit ilyenkor szokott. A másiknak.

LEHOTAI: Nem! . . . Hogyan?

MAGDA: Hát majd én elkezdem. Hisz én vagyok a művésznő. (*Fölkel, visszamegy a III. ajtóhoz, kimegy rajta.*)

LEHOTAI (*maga marad és kissé tanácstalanul néz körül*).

MAGDA (*igen kedvesen és gyerekesen bedugja fejét az ajtón*): Emil! (*abbahagyja a szerepet*) Mert, ugy-e, Emilnek hívják a bárót?

LEHOTAI (*még most is zavartan*): Annak.

MAGDA: Emil, itt vagyok.

LEHOTAI (*kicsit, mintha szégyelné a játékot*,

éppen ezért nagyon természetesen): Isten hozta édes... Magda... Isten hozta... Ugy vártam.

MAGDA (*bejön*): Ah! remélem, nem látott meg senki? Mit gondol Emil? (*a saját hangján*) mert, ugy-e, a kegyelmes asszony magázza magát?

LEHOTAI: Honnan tudja?

MAGDA: A művész fantáziája! (*a másik hangján*) Milyen jó meleg van itt... Brrr. Ugy összefáztam... (*ki a szerepből*) De ezt csak úgy mondom, mert, bizony isten, nincs meleg itt...

LEHOTAI (*komolyan*): Felgyujtom a kandallót.

MAGDA: Nagyon helyes...

LEHOTAI: Idejöjjön melléje. (*Meggyujtotta a lángot.*)

MAGDA (*őszintén*): Jé! Milyen szép kék, meg milyen piros!

LEHOTAI: Egész piros a maga arca is a hidegtől... Leteszi a kalapját?

MAGDA: Nem, nem! Mi jut eszébe?

LEHOTAI (*kérő hangon*): Tegye le.

MAGDA: Ma csak úgy felszaladtam magához... Nem érek rá...

LEHOTAI: De a kalapját leteszi? (*ki akarja huzni a kalaptüt.*)

MAGDA: Ne bántsá.

LEHOTAI: Honnan jön?

MAGDA: Hazulról. Mindent otthagytam.

LEHOTAI (*melegen*): Leteszi a mantillát is?

MAGDA: Jó, jó... azt is... (*leveti a köpenyt,*

beleül a nagy karosszékbe, amit Lehotai a kandalló elé tolt). Most igazán melegszen.

LEHOTAI (a karosszék hátára könyököl, úgy néz le a nőre): Kellemes, ugye, kellemes?

MAGDA (főlnéz rá): Jöjjön, üljön le maga is... (ki a szerepből, de most utoljára, ez után a játék hangja mindkettőjükénél észrevétlenül a komolyba megy át) Hova szokott?

LEHOTAI (a kandalló elé mutat): Oda.

MAGDA: Hová?

LEHOTAI: A... térde elé... csak ott érzem jól magam... (egy puffot odatesz és szépen a térde elé ül.)

MAGDA: Mit csinált egész nap?

LEHOTAI: Semmit.

MAGDA: Járt-kelt, szórakozott, mi?

LEHOTAI: Jártam, keltem... igen, de azt se tudom: hol, merre...

MAGDA: És nem gondolt rám?

LEHOTAI: Éppen azért... azért, mert magára gondoltam.

MAGDA: Rám?... sokszor?

LEHOTAI: Nagyon sokszor... egyébre sem. Egész nap csak magára. Csak magára...

MAGDA: Ez igazán kedves.

LEHOTAI: Ugy látszik, nem tudok egyébre gondolni, amióta megláttam.

MAGDA: Mikor volt az? Tegnap?! Ó...

LEHOTAI: Hogy kísért a fejemben, az tegnap óta van, de hogy megláttam, annak rég ideje már...

MAGDA: Mennyi? Mégis?

LEHOTAI: Két esztendeje... Három...

MAGDA: És azelőtt?

LEHOTAI: Most nem jut eszembe, hogy mi volt azelőtt... és ma úgy érzem — bár ez furcsa — hogy nem is tegnap óta ismerem... sokkal régebben...

MAGDA: Pedig nem úgy van.

LEHOTAI: Tudom... De most úgy összezavarodnak a dolgok... Nem tudom mért... most úgy rémlik, mintha... mintha az a másik... az is maga lett volna...

MAGDA: A másik... Igaz, igaz, a másik...

LEHOTAI: És a többi nők...

MAGDA: Voltak? sokan?

LEHOTAI: Voltak... Hiszen nem vagyok már fiatal... Negyven felé járok...

MAGDA: Szépén élt?

LEHOTAI: Talán... Ki mondhatná az életéről, hogy ma már szép... amíg holnap majd még szebb lehet... s akkor lesz igazán szép... Gazdag vagyok... független... ur... és a szemem mindig nyitva volt... ez elég... mert a tarka világ mindig önti elénk a szépet... És én néztem azt, ami szép. Néztem. Ez az élet. S amit megkívántam: az enyém lett.

MAGDA: Ez a boldogság.

LEHOTAI: Nem. Ez csak a nyugalom. A boldogság valahol ezen túl kezdődik. A boldogság váratlanul kell, hogy eljőjjön... Hogy hirtelen megdobogtassa az ember szívét... így gondolom.

MAGDA (*halkan*): Szóval... voltak nők?

LEHOTAI: Voltak... vagy nem is voltak... De egyik sem jött váratlanul. Egyik sem volt hihetetlen... De most, hogy itt ülök maga előtt... és maga itt van...

MAGDA (*csendesesen*): Itt.

LEHOTAI: Drága, friss, fiatal testével ebben a kuckóban... és én a negyven éves... és maga talán husz sincs... nem is tudom elhinni, hogy ez igaz.

MAGDA (*csendesesen*): Igaz, itt vagyok (*megsimogatja a férfi fejét*).

LEHOTAI (*egész szerényen megcsókolja a kezét*): Igaz, itt van... milyen édes illata van a kezének...

MAGDA (*mintha nem hallaná*).

LEHOTAI: Ma éjjel is... egész éjjel álmodtam erről.

MAGDA: Miről?

LEHOTAI: A mi találkozásunkról.

MAGDA: Mit álmodott? Mondja el szépen.

LEHOTAI: Azt álmodtam, ... (*röstelkedve*)
Elmondjam az álmomat?

MAGDA (*szeliden*): El, kérem ...

LEHOTAI: Azt álmodtam ... de ne neves-
sen ki ...

MAGDA: Csak mondja ... Figyelek ...

LEHOTAI: Azt álmodtam, ... hogy még so-
hase láttam magát ... Otthon voltam ... az anyám
házában ...

MAGDA (*igazi, szép érdeklődéssel*): Él még az
anyja?

LEHOTAI: Meghalt.

MAGDA: Az enyém is.

LEHOTAI: Ütem egymagam a szobában. Ked-
ves, kis sötétes szobám volt otthon, abban az er-
dőlyi kastélyban, és az anyám bekopogtatott. Soha
kopogtatás nélkül nem nyitott volna be ... És azt
mondta: „Fiam, édes fiam, hoztam néked vala-
kit ...“ Nagyon együgyű álom. Akkor én fölnéz-
tem; nagy világosság áradt be az ajtón, de nem
ugy, mintha a nap sütött volna be ... máskép. Az
anyám kézenfogva vezetett egy fehérbe öltözött
leányt ... Koszoru volt a fején.

MAGDA (*csendesen*): Mirtus?

LEHOTAI: Az. Ugye banális?

MAGDA: Nem ... A mirtus sohasem lesz baná-
lis, amíg szüzlányok lesznek a világon.

LEHOTAI (*folytatja*): Az a fehér lány ragyo-
gott annyira, hogy nehéz volt ránézni ... és az

anyám mondta: „Fiam, ez a te menyasszonyod...“
Gyerekes álom, nem?

MAGDA: Mért volna gyerekes? Álom. Szép.

LEHOTAI: A lány odajött elé, le volt sütve a szeme, és ahogy a szent Erzsébet legendájában, úgy tele volt az öle rózsával. Piros meg fehér rózsával... És olyan hihetetlen jó szaguk volt — de nem rózsaszaguk volt — hogy szinte fájt lélegeztet venni abban a szobában. Giccs? Ugy-e?

MAGDA: Lehet. De ha szép! Rózsával?

LEHOTAI: Fehérrel, meg pirossal. És elkezdte, szeliden lehajtott fejjel szórni rám a rózsát, Azt mondta, vagy talán nem is mondta, csak én gondoltam, hogy mondja: „A tiéd, mind a tiéd...“ De, ez volt a csodálatos, a rózsza nem fogyott, mindig több volt, tele volt vele a padló, minden, köröskörül... és én szívtam magamba azt a képtelen illatot, ami nem volt rózsailleség, egyre kábultabb lett a fejem és úgy éreztem, hogy elájulok. Akkor... az utolsó pillanatban... álomban sokszor van így...

MAGDA (*érdeklődve*): Az utolsó pillanatban?

LEHOTAI Megismertem, hogy az a lány maga (*kis csend*).

MAGDA: Mikor álmolta ezt?

LEHOTAI: Mára, virradóra. Az előtt nem ilyen együgyűen szép álmaim voltak... Inkább nagy szerelmi tusák... mindenféle...

MAGDA: És mondja... ki volt az a lány?

LEHOTAI: Maga.

MAGDA: Én?

LEHOTAI: Maga.

MAGDA: Vagy csak olyan, mint én?

LEHOTAI: Nem. Maga. Álmában az ember tudja, hogy ki az, még akkor is, ha az arc, esetleg, másé. Maga volt...

MAGDA (*kiegészíti*): ... Margit.

LEHOTAI (*csendesesen*): Nem; maga volt... Magda. És mikor reggel fölébredtem, boldog voltam. Miért? És most is... Fiatalnak és boldognak érzem magam... Miért?

MAGDA: Én... én nem tudom (*innen egész halk és forró a jelenet*).

LEHOTAI: Mert az egész hosszú és színes életem át, sok, sok nő között — ez most egy furcsa vallomás — soha még nem közeledtem leányhoz... leányhoz, aki senkié... Ezrenkint vagyunk így, férfiak... Sokan meg is halunk anélkül... és most érzem... hogy ez az igazi szomjuság... Az egyetlen...

MAGDA (*bódultan*): Igen... nem tudom...

LEHOTAI: Ez a boldog és izgalmas vágyakozás. A leány... aki csak az enyém, a szent és áhított tulajdonom. És maga most itt van... szeretném puhán megsimogatni az óra percmutatóját és megkérni halkán, hogy ne szaladjon... ne vigye tovább az időt...

MAGDA: Ne... ne vigye.

LEHOTAI: Hagyja így, ahogy most van, mikor az ölébe hajthatom a fejemet, míg el nem szédülök... vannak az életnek ijesztően szép pillanatai, mikor... mikor elakad a lélekzetünk és szétfoszlanak az idegeink a rajtuk átszivárgó, csendes gyönyörűségtől...

MAGDA: Igen.

LEHOTAI: Talán soha ez így nem lesz többé... hogy ilyen közről láthatom az arcát. (*Magda lejjebb hajol hozzá*) Hogy reszket a karom, attól, hogy átfogom a nyakát (*alulról nyúl fölfelé, és úgy fogja át a nyakát*). Milyen édes illata van a testének!...

MAGDA (*lehajolva és nagyon csendesen*):
Ciklámen...

LEHOTAI: ... talán soha ez így nem lesz többé... Sohasem látom a szemem fölött *így* csillogni a szemét, *így* égni, pirosodni a száját... a száját... Magda... a száját... (*már csak a csók hiányzik*).

MAGDA (*megriad, eltolja a férfi fejét*):
Lehotai!

LEHOTAI (*szembe fordul vele, de még ül*):
Borsásson meg, elragadtattam magam...

MAGDA (*furcsán és bizonytalanul*): Én is...

LEHOTAI (*fölkel*): Csak játék volt.

MAGDA (*elindul*): Veszedelmes játék!

LEHOTAI: Elmegy?

MAGDA: El.

LEHOTAI: Magda, cserbenhagy? És az ígérete?

MAGDA: Az ígéretem nem számít, amikor megígértem, akkor még nem tudtam...

LEHOTAI: Mit?

MAGDA: Nem tudom, hogy mit nem tudtam, de valamit nem tudtam... Mert ha tudtam volna... nem ígértem volna.

LEHOTAI: És a férj?

MAGDA: Mi közöm hozzá? Csak nem gondolta, hogy most, így...? Lehotái, csak nem gondolta? Most nem állhatok elébe... Nem tehetem... Nem játszhatom... nem tudok játszani... Ostobaság volt az egész... valószínűtlen, vakmerő tréfa... nem is igaz... mese... Az egész mese: asszony, férj, hogy én idejöttem... Mindez nem igaz... csak álom volt... isten vele!

LEHOTAI: Maradjon!

MAGDA: Jön a férj!

LEHOTAI: Nem bocsátom be. Nem mutatom, ó dehogyan mutatom! Őrzöm... mindenki elől titkolom...

MAGDA: Kit? Engem? Engem titkol? Miért? Hiszen nem voltam itt... Csak álom volt... egy-egyű álom... már szét is foszlott... felejtse el... isten vele! (*Indul, megy.*)

(*Csengetés.*)

LEHOTAI (*utána szól*): Magda! (*megy ajtót nyitni I.*)

Hatodik jelenet.

A FÉRJ (*hangja kinn*): Szervusz.

LEHOTAI (*hangja kinn*): Szervusz.

(*Bejönnek, a férj elől.*)

A FÉRJ: Megbocsáss, hogy nem voltam pontos. Elkéstem. De a miniszter kéretett. Azt mondta, fontos. Neki fontos. Félóra hosszat fecsegett. Magad nyitsz ajtót?

LEHOTAI: Az inasom elment.

FÉRJ: Elküldted. Na igen. Nálatok, legényembereknél, ennek már rendes tehnikája van. Az inas elmegy hazulról, véletlenül elmegy...

LEHOTAI (*szórakozottan*): Igen... El...

FÉRJ: De előbb mindent rendbehoz (*körül néz*). A szamovára és az uzsonna. Nem rossz. Nem rossz.

LEHOTAI: Persze, hogy nem rossz. Mi nem rossz?

FÉRJ: Így legénykedni. Amíg az ember rajta nem veszt... de ez az eset, ez nem is veszedelmes.

LEHOTAI: Kérlek.

FÉRJ: Ugy gondolom, hogy itt nincs kitől félni. Szórakozott vagy.

LEHOTAI: Igen, egy kicsit. Tudod, mégis kellemetlen.

FÉRJ: Ugyan kérlek. Egy színésznő. Na!

LEHOTAI: Kérlek.

FÉRJ: Istenem, meg ne sértődj, nem azért mondom, mintha talán... hanem ez mégis más... Ez az igazi, a szabad szerelem (*rossz hangon nevet*).

LEHOTAI: Nem úgy van, ahogy képzeled.

FÉRJ: Nem szívesen ment bele, ugy-e, hogy velem megismerkedjék?

LEHOTAI: Nem.

FÉRJ: Nem is veszem rossz néven. Ha egyszer nem szoktatok a világ előtt mutatkozni. Mert nem szoktatok?

LEHOTAI: Nem.

FÉRJ: Pedig a mostani felfogás ilyen dolgokban nagyon liberális.

LEHOTAI: Az.

FÉRJ: A másik államtitkár például, a politikus...

LEHOTAI: Ismerem.

FÉRJ: Vén agglegény. Annak is mindig színésznő barátnője van, persze nem olyan szerencsés, mint te. A legelső egyike! Hisz ez szép, ez nagy dolog. De az szabadon mutatkozik velük.

LEHOTAI: Igen.

FÉRJ: Ugy értsd, hogy egyszerre csak eggyel. No, nem hogy társaságba viszi; azt nem! hanem az esti szórakozásaiban...

LEHOTAI: Igen.

FÉRJ: Színházban, orfeumban megjelenik,

nem is bujik el és nem is inkognitó. És nem árt a karrierjének. Én nem tenném.

LEHOTAI: Te? Akinek olyan kedves asszony a felesége...

FÉRJ: Hagyjuk, a feleségemről ne beszéljünk. Jó?

LEHOTAI: Kérlek, de akkor talán a másiktól se beszéljünk.

FÉRJ: De igen, arról beszéljünk. Furcsa bogaraid vannak. Ne kívánd, hogy respektáljam őket. Nem tréfából jöttem ide és nem is azért, hogy hiábavaló beszélgetéssel töltssem az időt. Azért jöttem ide, hogy bemutass önagságának.

LEHOTAI: Nincs itt.

FÉRJ: Kérlek, ez nem olyan egyszerű.

LEHOTAI: Ez a legegyszerűbb. Nincs itt.

FÉRJ: Még, vagy már?

LEHOTAI: Ahogy parancsolod. Nincs itt. Nem tudlak bemutatni.

FÉRJ: Itt volt?

LEHOTAI: Erre talán nem kell felelnem.

FÉRJ: De kell. Félreérted a helyzetet. Légy olyan kegyes, és ne bujj a hamis diszkréció mögé, mert onnan én elő foglak kényszeríteni.

LEHOTAI: Nem mondhatok neked egyebet, minthogy nincs itt, akit vártam. Nem hiszed? (*Kitárja a kis szoba ajtaját III.*)

FÉRJ: És ez? (*A II. ajtót kinyitja.*)

LEHOTAI: Folyosó? (*Kimutat.*)

FÉRJ: És az az ajtó?

LEHOTAI: Az inasom szobája.

FÉRJ: És a folyosó?

LEHOTAI: Kivezet.

FÉRJ: A hátsó lépcsőre?

LEHOTAI: Az mellékes.

FÉRJ: Az nem mellékes és itt semmi sem mellékes. Te nagyon jól tudod, hogy én nem a te színésznődet keresem voltaképpen. Te bizonyítékot ígértél és én belenyugodtam abba, hogy bizonyíthass. Most idejöttem és most te begombolkozol és homályos mondatokkal traktálsz.

LEHOTAI: Világosan beszéltem.

FÉRJ: A tények még világosabban beszélnek s ha te nem akard bemutatni azt a színésznőt...

LEHOTAI: Több tiszteletet!

FÉRJ (*gunyosan korigálja*): ... önnagyságát, akkor a magam részéről ezt a felét a dolognak el tudnám én is intézni.

LEHOTAI: Mit mondasz? Nem értelek.

FÉRJ: Azt mondom, hogy mielőtt tennék valamit, én magam megyek el hozzá, hogy megkérdezzem.

LEHOTAI: Azt nem teszed.

FÉRJ: Miért nem?

LEHOTAI: Mert uri ember vagy.

FÉRJ: Beszélj egyenesen és becsületesen. Nem a színésznő becsületéről van szó, hanem az enyémről. Az a színésznő nem jön ide?

LEHOTAI (*hallgat*).

FÉRJ: Felelj kérlek. Nem jön ide?

LEHOTAI: Nem.

FÉRJ: Hogy mért nem jön, hogy szokott-e idejönni, vagy ha ő nem, akkor *ki* szokott, azt megengeded, most már én állapítom meg... mert valaki jár ide... (*csengetés*) valaki jár ide, délutánonként, ebben az időtájban. Mért nem nyitsz ajtót a vendégednek?

LEHOTAI: Megmondtam, hogy nincs ilthon az inasom.

FÉRJ: Nekem is magad nyitottál ajtót.

LEHOTAI: De...

FÉRJ: Engem érdekel, hogy mi történik itt; mert az nem történik, amit te mondasz. Légy szíves, bocsásd be a látogatódat.

LEHOTAI: De öregem... nem veszed észre, hogy nevetséges vagy?

FÉRJ: Nem. Majd én bebocsátom! (*Férj ki-megy.*)

Hetedik jelenet.

FÉRJ (*visszajön*): Egy ur keres.

LEHOTAI: Na látod! Nem a feleséged? Rossz inas lett volna belőled, mert a nyakamra eresztés valakit, akit nem fogadtam volna.

SZENDREI (*bejön*): Mindössze néhány másodpercre...

LEHOTAI: Tessék. Bár, megbocsát, ismét a legalkalmatlanabb időben...

SZENDREI (*a férj felé*): Magánügyben... a báró urat...

LEHOTAI: Sajnálom. Öexcellenciája itt van, s csak nem kívánja, hogy az ön kedvéért elmenjen...

SZENDREI (*gyámoltalanul*): De ha lehetne...

LEHOTAI: Nem lehet. Tessék talán holnap, vagy holnapután (*bosszusan*) vagy sohase.

SZENDREI: Beszélhetek kedves vendége előtt?

FÉRJ: Átmegek talán a másik szobába...

LEHOTAI: Ne menj.

SZENDREI (*bemutatkozik a férjnek*): Szendrei... bár talán fölösleges is... nem hizelgek magamnak, de ebben a városban úgy körülbelül mindenki ismer.

FÉRJ: A színész?

SZENDREI (*boldogan*): A színművész!

FÉRJ (*kissé kiméletlenül*): Nincs szerencsém... Nem járok színházba.

SZENDREI: Csodálom... de én a báró ural szerettem volna beszélni.

FÉRJ: Csak tessék!... Mintha itt sem volnék...

SZENDREI (*zavarban*): Igen... lehetőleg... (*A férj felé tekintget, aki távolabb áll tőlük.*) Ne haragudjék, ha zavarom... Tudom, hogy a művész nő már elment, tudom... láttam.

LEHOTAI: Nem is volt itt.

SZENDREI: Ahogy parancsolja. Megvártam

volna önt az utcán, hogy elmondjam önnek, amire kérni akarom; de mert nem jött, én jöttem fel, hogy szóljak, mielőtt Magdával újra találkoznék. Kérem, nagyon szépen kérem, ne méltóztassék a művésznőnek szólni arról, hogy itt voltam.

LEHOTAI: Természetes, hogy nem szólok.

SZENDREI: Nagyon helytelenül tettem, be kell látnom. Nem volt rá semmi okom... vagy ha okom lett volna is, jogom semmiesetre sem volt. Ha Magda idejött... megtehettem... én nem tilt-hatom meg neki. Szabad nő... Színésznő... Azt szereti, akit akar. Engem biztosan nem szeret már... valamikor azt hittem, hogy igen... olyan kedves volt hozzám. De ez, úgy látszik, kevés. S nem jogosit fel engem arra, hogy utána lessek... s hogy ma délután mégis megtettem: szégyellem magam érte. Jobb is lett volna ha nem jövök ide és nem látom meg itt.

LEHOTAI: Ismétlem: ön nem látott senkit.

SZENDREI: Értem, kérem. Férfiak vagyunk. Nem láttam senkit, de bevallom, nagyon, nagyon össze vagyok törve. Ugy mentem el innen, mintha megverték volna... ön talán nem tudja, mi az, ha egy férfi évekig imád egy nőt, némán és mikor szólni akar, látja, hogy a nő már másé. Tragédia.

LEHOTAI: Talán máskor beszéljünk erről... Magunk közt, tanu nélkül.

SZENDREI: Köszönöm, hogy kimél. Most már mindegy. Hogy beszélünk róla, vagy sem. Vége.

Csak az a fontos, hogy a művész nő meg ne tudja, hogy én megláttam itt, mert akkor biztosan megharagudnék rám és én nem bírnám elviselni a haragját. Eltiltana maga mellől, kerülne is . . . Akkor én meghalnék. Tessék elhinni; meg. Ahogy levegő nélkül nem lehet meglelni, ugy nem tudok én megélni nélküle. Nem szép, hogy kimondom, nem nagyon férfias, hogy éppen önnek mondom meg . . . én még most is szeretem, most is, mikor már tudom . . . *(Abbahagyja, zsebkendőjét vesz elő.)* Az urak előtt nem kell restelnem magamat. Hiszen uraim, férfiak vagyunk mindnyájan.

FÉRJ *(akinek kényelmetlen ez a síró ember):*
Na igen, férfiak.

SZENDREI: Még egyszer kérem, hogy a művész nő ne tudjon meg egy szót sem arról, hogy itt voltam.

LEHOTAI: Legyen nyugodt. Nem fogja megtudni.

SZENDREI: Köszönöm. S ne nézzenek le érte, ha ellágyultam. Az embernek túlrad a szive és olyankor, ami a szívé, az a nyelvén.

FÉRJ: Nem is kell részletezni.

SZENDREI: Nem, nem . . . hiszen férfiak vagyunk mindnyájan. Bocsánat, ha terhükre voltam az uraknak, de igazán, igazán . . . *(Kifelé indul, de nem az előszoba felé.)*

FÉRJ: Arra méltóztassék . . . Arra! *(mutatja merre.)*

LEHOTAI (*az ajtóig megy és azzal vágja el Szendrei makogását, hogy beteszi mögötte az ajtót.*)

(*Kis szünet.*)

FÉRJ (*Lehotaihoz, aki visszajön*): Ejnye, hát mért nem mondtad?

LEHOTAI: Mit mondtam volna?

FÉRJ: Hogy azért nincs itt a színésznő...

LEHOTAI: Azért nincs itt, mert nincs itt.

FÉRJ: ... mert ez a csacsi megneszelte a dolgot és utánajöött. Szegény fiu! Hallom, nem is rossz színész. Te pedig bocsáss meg, hogy így rád eresztetem. De akkor, az imént még, a látszat egészen más volt. Egészen más. És ha az előbb olyasmiket mondtam volna...

LEHOTAI (*könnyedén*): Ha szivességet teszek veled, elfelejtem, amiket mondtál.

FÉRJ: Lásd be kérlek, hogy amit előadtál, azzal a színésznővel, aki ugyanolyan... hétköznapi használatra kicsit valószínűtlen. Ilyesmit az ember csak a színpadon hisz el; vagy még ott sem.

LEHOTAI: Most már talán fölösleges tovább bizonyítanom.

FÉRJ: Ha közbe nem jön ez az elcsapott szerelmes, nem mondhattam volna le arról, hogy be ne mutass a színésznődnek. Így is elég kényelmetlen. Aki meglát vele, mégis azt hiheti, hogy a feleségem.

LEHOTAI: Csak a legritkább véletlen, hogy

együttláttnak vele. Légy nyugodt, ezentul az sem fordul elő.

FÉRJ: Hanem azért furcsa fiu ez a színész, egész egyéni módon viseli el ezt a csapást. Náluk ugy látszik nem ritkaság. Ugy látszik, nem is régen vetted el tőle a nőt.

LEHOTAI (*mereven*): Kérlek. Rosszul fejezed ki magadat. Nem vettem el tőle a nőt. Nem volt az övé.

FÉRJ: Értlek, értlek.

LEHOTAI: Nem értesz, vagy félreértesz. Ha azt mondom, hogy nem volt az övé, légy szives, vedd ugy, ahogy mondom. Minden gunyos mosoly nélkül.

FÉRJ: Anélkül, anélkül. Csak meg ne egyél. Nem volt az övé . . . talán senkié se volt.

LEHOTAI: Senkié! Értesz!

FÉRJ: Hogyne, barátom. Ezt el is lehet hinni.

LEHOTAI: Nem lehet, hanem *kell*. Kell. És most már nagyon kérlek, hogy csakugyan hagyjuk ezt a tárgyat.

FÉRJ: Ne hevülj ugy neki, édes Emil. Egyáltalában nem beszélek róla. Szervusz, nem akarok tovább terhedre lenni.

LEHOTAI: Szervusz.

FÉRJ: És nézz fel hozzánk közelebb.

LEHOTAI: Köszönöm a szives meghívást, nem fogom igénybevenni. Engedelmeddel távolmaradok a házadtól.

FÉRJ: Emil csodállak. Ugy beszélsz, mintha nem volnál értelmes fiu. Különben, ha majd férj leszel, megérted, hogy nekem úgy kellett tennem, ahogy tettem. Szervusz. Ne is kísérj ki. Ideges vagy. *(Megy kifelé, az ajtónál még egyszer visszafordul.)* Szervusz.

LEHOTAI *(föl és alá járkál, csönget, aztán irószkőzt vesz elő, a kis ajtóhoz megy):* János, János! *(Szünet.)* Mi az? Meghaltál, gazember?

JÁNOS: Parancsol a méltóságos ur?

LEHOTAI: Csöngettem.

JÁNOS: Nem hallottam. Nem volt szabad hal-lanom.

LEHOTAI *(közben már leült és ír, rámutat a teás asztalkára):* Kiviszted ezt a szemetet.

JÁNOS: Igenis.

LEHOTAI *(ír, látszik, hogy kinosan megy az írás. Az asszonynak ír).*

JÁNOS: A méltóságos ur itthon marad?

LEHOTAI *(végigsimitgatja a homlokát, eltépi a levelet):* Lepihenek, fáj a fejem.

JÁNOS: Nem csuda, olyan járás-ke-lés volt, mint a turi vásáron. Csak úgy durrogtak az ajtók.

LEHOTAI: Most már senki sem jön be. Senki. Se angyal, se ördög. Megértetted.

JÁNOS: Meg. Se angyal, se ördög.

LEHOTAI: Senki, semmiféle ügyben. A kan-dallót oltsd ki. Meleg van itt.

JÁNOS (megteszi): Igenis.

LEHOTAI: Mindent olts el, hozd ide a kis állólámpát.

JÁNOS (megteszi; a középluszter tásztérének az első ajtó mellett kell lenni).

LEHOTAI: A levelet el ne felejtsd odavinni (Elnyulik a divánon.)

JÁNOS: Igenis, nem felejttem el. (Kis pauza.)

LEHOTAI (fekszik, fejét a kezére támasztja).

JÁNOS (áll és vár).

LEHOTAI: Mire vársz? (Még mielőtt János felelhetne, kinyilik az ajtó, belép rajta egy nő, de azonnal visszahúzódik, mint a felvonás elején.)

LEHOTAI (ijedten ugrik felé s megy arra felé): Margit! Margit! Az ura már hazament!

JÁNOS (visszalép a saját ajtaja felé, csendesen morog): Az angyal már itt is volna. (Ki akar menni, de amikor a II. ajtóhoz ér el, besodródik rajta a férj, félrelöki az inast.)

JÁNOS: Na az ördög is megjött. (Gyorsan el.)

FÉRJ: Lehotai!

LEHOTAI (odafordul, idegesen): Hol jöttél be és mi bajod megint?

FÉRJ: Az inasod szobáján jöttem keresztül, mert úgy látszik, a te többi ajtaidon rendezés szerint járnak ki-be a látogatók.

LEHOTAI (nyersen): Ugy járnak, ahogy nekik tetszik, vagy ahogy nekem tetszik. És ezt a tórust kikérem magamnak.

FÉRJ: Te akard a tónust diktálni? Hiszen elárulod magad! A feleségem itt van nálad!

LEHOTAI: Előlről kezded?

FÉRJ: Még be sem fejeztem! A feleségem itt van nálad.

LEHOTAI: Féltékeny vagy. Rémeket látsz.

FÉRJ: Elég. Másodszor nem megyek lépre. A feleségemet láttam most, most éppen, amikor lementem, a kapud alá besuhanni. Felfutott a hátsó lépcsőn és itt van!

LEHOTAI: Nincs itt, ha mondom. Senki sincs itt.

FÉRJ: Ha nem ő volna itt, nem tagadnád le és nem akarnál innen eltávolítani. Most mért nem mutogatod sorra a szobáidat?

LEHOTAI: Mert nincs kedvem hozzá. Mert unlak.

FÉRJ: Ez csak világos. Már az előbb lelepleztél magad az idegességeddel. Most mégis elintézzük ezt az ügyet. Mért fehéredtél el? Csak nem félsz tőlem? Nem ismertelek gyávának. Ha a színesznőd volna itt, megmutatnád, de nem az van itt, hanem majd én mutatom meg a feleségemet. Ott van, vagy ott volt (*elindul.*)

LEHOTAI: Hová mégy?

FÉRJ: Oda. A másik szerelmi odudba.

LEHOTAI: Elfelejtet, hogy az én lakásomon vagy. Itt csak odamehetsz, ahova én megengedem.

FÉRJ: Ne szavalj! Vagy ha éppen beszélni

akarsz, mért nem mondod most, hogy nem a feleségemet láttam, hogy tévedtem: a színésznő volt; a te színésznőd, akihez semmi közöm?

LEHOTAI (*vállat von*).

FÉRJ: Mért nem állsz most elő avval a hasonlósági mesével? Most, amikor ellenőrizhetem?

LEHOTAI (*hallgat*).

FÉRJ: Mert a feleségem van nálad és ami itt az imént történt, csak megrendelt komédia volt. Nem válik becsületedre, hogy pénzért végigjátszattad azt a farsangi tréfát és magad is komédiáztál, mint egy színész. De most már elég! Vége a türelmemnek!

LEHOTAI: A feleséged nem volt itt és nincs itt...

FÉRJ: Azt mondod, hogy a színésznő? Nem! Tudod, nem! nem a színésznő! Nyisd ki az ajtót, ha nem akarod, hogy én nyissam ki.

LEHOTAI: Nincs ott senki.

FÉRJ: Ha nincs, ha már időt adtál neki arra, hogy elmenjen, akkor is a feleségem volt. A színésznődnek nincs oka elszökni előlem! Kinyitod?

LEHOTAI: Esküszöm!

FÉRJ: Vagy olyan becsstelen, hogy hamisan esküdj!

LEHOTAI (*elveszti a fejét*): De most már torkig vagyok veled...

FÉRJ: Nyisd ki, egy-kettő!

LEHOTAI: Azt az ajtót nem, hanem a másikat és kutyakorbáccsal hajszollak ki rajta.

FÉRJ (*rekedten*): Nem?

LEHOTAI: Nem!

FÉRJ: (*revolvert vesz ki.*) Akkor majd beszél ez a Browning... ez nem játék. Így majd kinyitod. (*Lehotai hátrál, ledönti a kis asztali lámpát, sötét van a szobában.*)

LEHOTAI: Hát botrányt akarsz mindenáron?

FÉRJ: Keresztüllölek... mint egy kutyát. Az még nem botrány. (*Közvetlenül az ajtó előtt vannak és pedig úgy, hogy a férj Lehotai mellének tartja a revolvert. A férj van az ajtónak ama szárnya előtt, amely nyílik, az ajtó felrándul, a nő felfelé üti a férj kezét. Revolverdörrenés.*)

MAGDA (*sikit*): Emil!

JÁNOS (*berohan a II. ajtón, a fal mellett gyorsan eltapogatózik az I. ajtóig, felgyújtja a középcsillárt, remegve áll és nézi a csoportot a másik ajtónál.*)

LEHOTAI (*lihegve*): Magda!

MAGDA: Mi történt? Megsebesült?

LEHOTAI: Dehogy, dehogy.

JÁNOS (*el az előszobaajtón át*).

FÉRJ: Megbocsát... kisasszony... (*Lehotaihoz.*) Kérlek szépen... állok rendelkezésedre. (*Kimegy az I. ajtón.*)

LEHOTAI: Magda!?... hát maga az?... maga jött vissza?

MAGDA: Én... Visszajöttem. Most itt maradok. *(Átfontja a férfi nyakát és megcsókolja.)*

LEHOTAI *(kibontakozik; pauza)*: Nem, Magda!... *(kiált:)* János!

JÁNOS *(bejön)*.

LEHOTAI: Lekiséred a kisasszonyt a lépcsőn az autóig... *(nagyon udvariasan és mélyen meghajtja magát.)*

MAGDA: Emil?

LEHOTAI: Vigyázok magára.

MAGDA *(kábultan megy az ajtó felé)*.

LEHOTAI *(egyedül marad, a kandallóhoz megy, leül, arcát abba a párnába temeti, amin Magda feje a nagy jelenetben nyugodott)*.

(Függöny.)

HARMADIK FELVONÁS.

(*Szín ugyanaz a szalón, ami az első felvonásban.
Mikor a függöny felmegy, a szobalány rakosgat.*)

Első jelenet.

SZAKÁCSNÉ (*bejön II. nézi, hogy mit csinál a szobalány*): Kati!

SZOBALÁNY: Pszt!

SZAKÁCSNÉ: Tudom, tudom . . . még nem kelt föl . . . Milyen ház ez!

SZAKÁCSNÉ: A nagysága nem kelt föl, de már megreggelizett . . . Az ebédnek sincs rendes ideje. Egyszer kettőkor, egyszer háromkor . . . Milyen ebéd az!

SZOBALÁNY: Csak olyan, amilyent egy ilyen szakácsné főzni tud . . .

SZAKÁCSNÉ: No no. Ellépek én innen.

SZOBALÁNY: Sir majd a kapufélfa.

SZAKÁCSNÉ: Nem tetszik nekem ami itt van. A nagyságos Szendrei ur! Mit akar az itt?

SZOBALÁNY: Azt ő tudja.

SZAKÁCSNÉ: Én is tudom . . . Nem nagy kunszt tudni azt . . . Férfi mindig csak egyet akar . . . de meg a felesége is . . . azért megreped a szívem.

SZOBALÁNY: Gyöngé szive van magának.

SZAKÁCSNÉ: Ahogy ezek itt ki-be járnak, minthogy ha ajtó se volna a lakáson. De nem azért jöttem be.

SZOBALÁNY: Hát?

SZAKÁCSNÉ: Itt voltak a virágos boltbul.

SZOBALÁNY: Na?

SZAKÁCSNÉ: Azt mondja az a kifutó lány, hogy most nincs nekik az a cékla-virág. De közbe majd hozatnak a nagycsarnokbul.

SZOBALÁNY: Jó, majd leszaladok mindjárt.

SZAKÁCSNÉ: Aztán csak maradjon el egy órahosszat, hogy nekem kelljen az ajtót nyitogatni.

SZOBALÁNY: Nem török le a keze.

SZAKÁCSNÉ: Itt van a portás. A színháztul. A kisasszonnyal akar beszélni.

Második jelenet.

PORTÁS (*kopog a II. ajtón.*)

SZOBALÁNY (*gyorsan eldugja a fejét, leveszi a fejéről a kendőt*): Tessék.

PORTÁS (*bejön*): Kérem szépen, nekem vissza kell mennem az igazgató urhoz. Kérem Katinka kisasszony, tessék megmondani a művésznőnek . . .

Tessék megmondani, hogy az igazgató ur délután szeretne feljönni a szerző ural.

SZOBALÁNY: Minek?

PORTÁS: A miatt a harmadik felvonás miatt.

SZOBALÁNY (*érdeklődve*): Megint rossz?

PORTÁS (*legyint*): Magyar szerző. Nem tud az jó harmadik felvonást írni, ha megfeszül, akkor se... De az igazgató ur már nem akarja magához kéretni a művésznőt, mert tegnapelőtt éjfélkor is evvel a harmadik felvonással bajmóldtak. Hát hogy itthon lesz-e a művésznő? Szíveskedjék megüzenni.

SZOBALÁNY: Jól van, Peske ur, majd szólok neki.

PORTÁS: Isten velük. (*Az ajtóból visszaszól.*)
Délután ötig. (*El.*)

SZAKÁCSNÉ: Addig talán föl is kel a művésznő.

SZOBALÁNY: Biztosan fönn van már.

SZAKÁCSNÉ: Addig talán föl is veszi a pongyoláját. (*Gunyosan.*) Pongyoláját. Addig talán a Katinka kisasszony is fölkefélte a szalont.

Harmadik jelenet.

PAULA (*bejön II.*): A konyhában nincs senki.

SZAKÁCSNÉ (*morog*): Na, ez már begyött, ez a kisértel!

SZOBALÁNY: A kisasszony még nem öltözött fel.

SZAKÁCSNÉ: Én meg most kimegyek a konyhába.

SZOBALÁNY: Jól teszi, szakácsné.

SZAKÁCSNÉ (*nem megy ki*).

SZOBALÁNY: Szóljak a kisasszonynak, hogy itt tetszik lenni?

PAULA: Hagyja Katinka, én várhatok.

SZOBALÁNY: A kisasszony tegnap este nem játszott...

PAULA: Tudom fiam.

SZOBALÁNY: De azért mégis későn feküdt le.

SZAKÁCSNÉ: De milyen későn!

PAULA: Tudom fiam.

SZOBALÁNY: Nagyon ideges volt, mikor hazajött.

SZAKÁCSNÉ: Hüh! Milyen ideges!

PAULA: Tudom fiam.

SZOBALÁNY: És a Szendrei nagyságos ur még nem volt itt ma délelőtt.

SZAKÁCSNÉ (*gunyosan*): Pedig nagy szükség lett volna rá.

PAULA: Azt is tudom, fiam.

SZOBALÁNY: És... és... és itt jön már a kisasszony.

SZAKÁCSNÉ (*kimegy*).

Negyedik jelenet.

MAGDA (reggeli pongyolában kilép).

SZOBALÁNY: Kezeit csókolom. (Odaszalad, kezeit csókol.) Kérem szépen, itt volt a Peske ur, a portás...

MAGDA: Hagyd csak, ráérsz, kimehetsz.

SZOBALÁNY (knixet csinál és kimegy).

MAGDA: Szervusz Paulus, igazán te vagy az?

PAULA: Csókolom a kezedet.

MAGDA: Na, mit csinálsz? Csak nem akarod a kezemet megcsókolni, mint a szobalányom.

PAULA: Olyan gyönyörű kezed van!

MAGDA: Erigy már, te! Hogy vagy? Két nap óta nem láttalak. Mért nem jöttél be hozzám?

PAULA: Voltam itt... de csak olyankor, amikor te nem voltál itthon.

MAGDA (leül): Hol az urad, az a futóbolond?

PAULA: Próbán.

MAGDA: Mi van? Nem is néztem a táblát.

PAULA: Hamlet. Repriz.

MAGDA: Ja igaz. Hamlet. Fekete trikó... nagy monológ és mélabu... Az urad megint megvadihatja a nőket. Lesz nagy erkölcsi...

PAULA: Lesz... lesz. (Pauza.) Lesz.

MAGDA: Ejnye, de el vagy szomorodva. Mi bajod, Paulus?

PAULA: Semmi, angyalom... semmi, semmi.

MAGDA: De hisz itt a sirás, a torkodba.

PAULA: Semmi... csak beszélni akartam veled. (*Kís szünet.*) Az uramról... de ám komolyan.

MAGDA: Lehet a te uradról komolyan beszélni! Az még ötvenéves korában is gyerek lesz.

PAULA: Az igaz, hogy fiatal még... az Isten tartsa meg... nem öregszik... olyan fiatal... és olyan szerelmes.

MAGDA: Az a szerepköre. Amorózó.

PAULA (*sóhajt*): Nem, nem... igazán szerelmes.

MAGDA: Beléd?

PAULA: Nem. Beléd.

MAGDA (*idegesen nevet*): Az lehet. Nekem tegnapelőtt mondta.

PAUL:A És tegnap olyan volt, mintha elvesztette volna az esztét. Egész nap szaladgált ide-oda, nem találta a helyét, nem tudott egy percig nyugodtan maradni.

MAGDA: Tegnap?

PAULA: Igen. Egész délután. Este aztán... este úgy sirt, mint a záporosó. Három zsebkendő nem volt elég. Mind tele-sirta... Magduska... én nem tudom, tegnap mi történt veled... csak azt láttam, hogy az Imre egészen oda van érted... És tudod, igaz van szegénykének...

MAGDA: Sajnálod?

PAULA: Persze. Te olyan szép vagy, jaj, olyan

szép, olyan kedves, olyan fiatal és olyan híres! És nézz meg engem.

MAGDA (*kedvesen*): Nem tetszel magadnak, Paulus.

PAULA: Ó, magamnak! nem tetszem én már senkinek!

MAGDA: Nekem tetszel. Derék asszony vagy.

PAULA: De nem tetszem neki, az Imrének. Látod, befogtam magam a házi munkába, dolgozom reggeltől estig, takarítok, főzök, rendbentartom, megbecsülöm... Azt hittem, ez kell neki. Jó, nyugodt otthon, egy ilyen nagy művésznek. Mikor elvett...

MAGDA: Kórista voltál?

PAULA (*büszkén*): Nem. Segédszínésznő. Akkor azt gondoltam, avval hálálom meg a jószágát, hogy megmutatom: színésznőből is lehet jó háziasszony.

MAGDA: Lett is, Paula. Boldog lehet az urad.

PAULA: De nem az... Olyan boldogtalan! (*el-sirja magát*) mert az a nagy szenvedély... ez egy nagy szenvedély...

MAGDA: Színész-szerelem. Szeretem a partne-remet.

PAULA: Nem, nem! ez egy nagy szenvedély. Meghal az érted.

MAGDA: Csak várd meg nyugodtan.

PAULA: Meghal, vagy lesóványodik. Pedig most olyan jó husban van.

MAGDA: Hála istennek.

PAULA: És épen azért jöttem be hozzád...
hogy szóljak neked... én nem akarok akadály
lenni...

MAGDA: Akadály?

PAULA (*makog*): Szerelem... házasság.

MAGDA (*komolyan*): Te, Paula... mondd...
te is azt hiszed?... Hogy az urad szeretője vagyok?

PAULA: Ó, ó! Hogy tételezhetsz fel rólam
ilyent.

MAGDA: Nem rólad: rólam; és nem én, ha-
nem te.

PAULA: Isten ments! ments isten! Hát nem tu-
dom én, hogy te olyan tiszta vagy, mint a hó... te
édes, te szép, te csillag! (*Csókolgatja a kezét.*)

MAGDA: Akkor nem értelek.

PAULA: Én csak azt akartam mondani, ó an-
gyalom, csak azt, hogy én nem akarom, hogy az én
Imrém boldogtalan legyen és hogyha téged el akar
venni... hogy akkor én, ha megszakad is a szívem
... mert megszakad... meg, meg... megszakad.

MAGDA: Na, ne szakadjon meg a szived és térj
magadhoz Paulus.

PAULA: Nem, nem! Ha megszakad is a szívem,
én elválok, tőle, el, ha tudom, hogy evvel boldogá
teszem... Elválok.

MAGDA: De Paulus, Paulus! Vedd már elő a
jobbik eszedet! Mért akarsz összeadni az uraddal?

PAULA: Hogy boldog legyen.

MAGDA: De ez a házasság nem az uradtól függ, hanem tőlem.

PAULA: Te is boldog leszel. Ugy szeret, ugy imád. Én elválok.

MAGDA (*nevet*): Az nem olyan könnyen megy. Soká tart.

PAULA: Nem is tart soká... Nálunk nem... Nálunk hamarabb is meglehetne. Hamarabb... Akár holnap.

MAGDA: Ugyan mért, te gyerek?

PAULA: Mert mi... (*elakad; halkan*.) Mert mi nem... (*a fejét rázza*) nem... nem vagyunk... megesküdvé.

MAGDA (*felháborodva*): Ó!... ezt nem tudtam, Paulus, ti csak úgy... úgy együtt...?

PAULA (*lehajtott fejjel*): Igen.. csak úgy... mindig halasztódott... nem értünk rá... tudod... oda délelőtt kell menni... és a sok próba, Imrének... hát csak úgy maradtunk. Azért válhatunk el könnyen.

MAGDA: Majd ezt elintézem az uraddal. Hogy ne válhassatok el ilyen könnyen.

PAULA: Hát nem akarod?

MAGDA: Ugyan, ugyan!

PAULA: Pedig az Imre olyan kedves fiu. A tenyerén fog hordani... téged biztosan.

MAGDA: Ezentul téged is.

PAULA: Olyan szép ember!

MAGDA: Neked Paulus, neked!

PAULA: És a többi nőknek. Mind a nőknek. Annyi leveleket kap!

MAGDA: Elhiszem. De nekem az amorózó: nem férfi.

PAULA: Az én Imrém az!

MAGDA: Te, én úgy látom, hogy az urad már meg is kérte a kezemet — tőled. És te oda is adtad neki.

PAULA: Olyan szép pár lennétek! Két ilyen hires!

MAGDA: Ezt a csacsiságot temesd el. Az urad a tiéd.

PAULA (*boldogan*): Köszönöm, angyalom, köszönöm.

Ötödik jelenet.

SZAKÁCSNÉ (*kinyitja II. ajtót*): Tessék, itt van a nagyságos asszony!

SZENDREI (*mogorván*): Jó, ha itt van, magam is megtalálom.

PAULA: Az uram! akkor szaladok ebédet csinálni.

MAGDA: Ne szaladj.

SZENDREI: Csókolom a kezét, Magda.

MAGDA: Beszélgessetek addig, gyerekek. De várj meg Szendrei, neked akarok egyet-mást mondani. (*A saját szobájába megy.*)

SZENDREI (*egy kis szünet után*): Te is itt vagy?

PAULA (*az egész itt következő jeleneten át megmarad csendesnek és alázatosnak, míg Szendrei egyre beljebb nyargalja magát*): Itt.

SZENDREI: Észlelem. Örömmel és lelkesedéssel észlelem.

PAULA (*csodálkozva*): Mit?

SZENDREI: Hogy itt vagy. Mért böszited az embert fölösleges válaszokkal?

PAULA: Kérdezted.

SZENDREI: Kérdeztem, kérdeztem! Nem minden kérdésre kell felelni. Vannak, ugynevezett szónoki kérdések. De asszonyok ezt soha meg nem tanulják. Mondd, kérlek, mit tanultok meg, ti, asszonyok? . . . mondd?

PAULA: Hisz én csak megmondtam, hogy itt vagyok. Bejöttem.

SZENDREI: Láttam, hogy itt vagy, ennek következtében azt is láttam, hogy bejöttél. Ezt magamtól is kitalálom.

PAULA: Imre, kérlek.

SZENDREI: De azt nem találom ki magamtól, hogy otthon miért nincs senki. Otthon? Kacagok. Nincs nekem otthonom. Madárnak barlangja, medvének fészke van . . . nekem nincs otthonom.

PAULA: Megfordítva.

SZENDREI: Nem megfordítva! Vagy talán a medvének nincs otthona?

PAULA: Nem. A medvének van barlangja.

SZENDREI: Abszolút mellékes, hogy miye van a medvének. Engem az nem érdekel. Engem az érdekel, hogy nekem nincs otthonom. Mer' otthon minálunk nincs senki. Az ember hazalohol a próbáról és olyan fáradt, mint egy kutya...

PAULA (*nem akar közbeszólni*).

SZENDREI: Igenis, olyan fáradt, mint egy kutya. A hasonlathoz ragaszkodom. Ahhoz hasonlítom magamat, amihez akarom.

PAULA: Fáradt vagy, fiacskám?

SZENDREI: Merek lenni.

PAULA: Kérlek szépen...

SZENDREI: Talán megengeded egy színésznek, hogy fáradt legyen, ha háromszor végigcsinálta a Hamlet ötödik felvonását. (*Szaval*):

Óh! meghalok, Horáció!

Túlzajg az ádáz méreg lelkemen

Nem élhetem meg az új híreket...

és így tovább, a többi esti lapokat. És ezt az egész jelenést háromszor... Mert a rendező új felfogásban akarja a meghalást. Mért nem hal meg ő, ha olyan nagyszerű új felfogással tud meghalni? Az ember meghal háromszor, aztán hazaliheg a próbáról és nincs otthon senki. (*Magda bejön.*) Senki! Egy lélek se.

PAULA: A cseléd otthon van!

SZENDREI: A cseléd nem a feleségem.

MAGDA (*közbeszól és Szendrei elkezdi egész kicsi lenni*): De a feleséged, az cseléd, ugy-e?

SZENDREI: Kérem, egy szóval sem mondtam.

MAGDA: Szendrei, egy kicsit szégye!hetnéd magadat, hogy veszekedni mersz a feleségeddel...

SZENDREI: Bocsánat, Magda... (*morog*)
igaza van, majd otthon.

MAGDA: Se itt, se otthon. Mért bántod ezt az asszonyt?

PAULA: Ne bánts, Magda, hiszen nem bánt ő engem.

SZENDREI (*kap rajta*): Na látja, hogy nem bántom. Csak megkívánhatok a feleségemtől annyit... hogy otthon is legyen egy kicsit és ne üljön egész nap egy idegen lakásban.

PAULA (*félénken*): Most jöttem csak.

MAGDA: A feleséged nem ül itt egész nap, Szendrei, de te itt ülsz. És ha a feleséged itt ülne is, az nem volna olyan nagy baj. Mert a feleséged okos és kedves asszony.

SZENDREI: Nna!

MAGDA: Nem na! Hanem a feleséged okos és kedves asszony, csak most nem az, mert most abban fárad, hogy megkérje a kezemet — a te számodra.

PAULA: Ne... ne!

MAGDA: Nem mondtam igazat talán?

PAULA: Ne beszélj róla, édes angyalom.

SZENDREI (*zavarosan*): Kérem, kérem...

MAGDA: Ennek az ostobaságnak ki kell már csavarni a nyakát. Mit csinálsz, te szerencsétlen ember?

SZENDREI (*ijedten*): Kérlek alássan, én, én...

MAGDA: Mért kergeted ilyesmibe ezt az áldott jó asszonyt?... Ez a csacsi, a szemedből kiolvassa, hogy mit akarsz. Hisz ez az asszony olyan jó hozzád, hogy kenyérre kenhetnéd, mint egy darab vaját.

SZENDREI: Tiltakozom... tiltakoznom kell!

MAGDA: Kérj tőle bocsánatot, hogy olyan gyalázatosan viselted magad.

SZENDREI: Majd otthon.

MAGDA: Nem. Ezt nem otthon, hanem itt. Csókold meg a kezét.

PAULA: De Magda!

SZENDREI: Igazán azt akarod, hogy...?

MAGDA: Azt. Egy-kettő. Csókolj kezét neki. Ugy (*megtörténik*). És csókold meg szépen a homlokát is.

PAULA (*tulboldogan*): Ó Magda, angyalom!

SZENDREI: A homlokát?

MAGDA: Igen, a homlokát meg a száját.

SZENDREI (*megteszi*): Ahogy? parancsolod.

MAGDA: És mondj le arról, hogy engem elveszel.

SZENDREI: Most már nem is... Tegnap... tegnap óta... én láttam... én tudom...

MAGDA: Ha láttál valamit, akkor hallgass, légy férfi.

SZENDREI: Igen... mindnyájan férfiak vagyunk.

MAGDA: Csak nem igaz, hogy te ezt az asszonyt nem szereted?

SZENDREI: Persze, hogy nem igaz. Ki mondta, hogy nem szeretem? Ki az a gazember, aki azt mondta?

MAGDA: És ha okvetlenül házasodni akarsz, adok neked egy jó tanácsot. Vedd el a feleségedet.

SZENDREI (*elképed és kinyitja a száját, de nem tud szólni*).

PAULA: Jaj ne mondd, Magduskám, csak ezt ne!

MAGDA: Igen, igen. Vedd el a feleségedet, szépen, szabályosan, ahogy tisztességes emberhez illik...

SZENDREI (*némi szünet után*): Ezt is tudod?

MAGDA: Tudom.

SZENDREI (*Paulára néz*).

MAGDA: És nehogy az asszonyt egy szóval is megbántsd emiatt, hogy megtudtam... Most erigy haza nyugodtan és szeresd a Paulát. Jó?

SZENDREI (*sóhajt*): Jó.

MAGDA: Csak akkor gyere, mikor... különben most egyáltalán ne gyere. Jó?

SZENDREI (*lemondással*): Hát jó. Ha kidobsz, Magda... ha engem kidobsz...

MAGDA: Ha neked tetszik ez a szó: ki.

SZENDREI: Szívtelenül ki?

MAGDA: Szívesen és szeretettel ki.

SZENDREI (*lassan elindul*): Akkor én már most megyek.

MAGDA: Isten veled.

SZENDREI: Elmegyek... (*de nem akar menni.*)

MAGDA: Elmégy.

SZENDREI: De tényleg el.

MAGDA: Tényleg.

SZENDREI: El... végleg.

MAGDA: El, el. Szervusz. Paula, te maradj!

SZENDREI (*alázatosan*): Akkor hát... csókolom a kezedet. (*Kimegy II.*)

PAULA: Istenem, ez a szegény ember! ez még belehal!

SZENDREI (*visszajön*): Ha szükséged lesz egy hü...

MAGDA: Jó, jó. Tudod mikor jöhetsz vissza?

SZENDREI (*ragyogva*): Mikor?

MAGDA: Majd ha egy kis irásod lesz arról, hogy elvetted a feleségedet.

SZENDREI: Paula! gyere, menjünk az anyakönyveshez.

MAGDA: Ne siess, ha tíz évig nem siettél.

SZENDREI: Hát akkor holnap. És azután mingyárt bejövök. *(Boldogan el.)*

Hatodik jelenet.

MAGDA *(Paulához)*: Na látod, nem hal bele. Tegnap, úgy látszik, utánam lesett. Azért volt olyan izgatott... Látta, hogy velem baj van...

PAULA: Baj? Veled? Magduska! Hát lehetséges volna?

MAGDA: Mi?

PAULA: Hogy te szerelmes lennél?

MAGDA: Még nem tudom, de félek tőle.

PAULA *(határozottan)*: Akkor már megvan. Szép ember?

MAGDA: Nem olyan szép, mint a te urad.

PAULA: Olyan nem is lehet. Fialat? Gazdag? Finom?

MAGDA: Nem tudom... nem kérdeztem... nem érdekelt...

PAULA: Akkor szereted. Jaj, vigyázz, Magduskám, vigyázz nagyon!

MAGDA: És... és ha már késő volna, Paulus?

PAULA: Istenem. Az lehetetlen. Ilyet ne mondj... olyan okos voltál... és olyan hideg.

MAGDA: De egyszerre megszédültem és felforrtam.

PAULA: És... és történt valami?

MAGDA: Történt. Fenn voltam egy férfi lakásán...

PAULA: Jaj, jaj. És... és?

MAGDA: Megcsókoltam.

PAULA: Hej, hej, hej. Más nem történt?

MAGDA: Nem, más nem... Elküldött.

PAULA: Ki? A férfi?

MAGDA: Az.

PAULA (*őszinte felháborodással*): De hisz ez borzasztó!

MAGDA: Hideg volt és udvarias. És nem akart más lenni. Vagy nem is tudott. Paulus! Ha visszafizethetném neki! Paulus, ha még egyszer, egyetlen egyszer alkalmam volna rá, hogy ezzel a férfival, aki olyan furcsán keresztelte az életemet, kegyetlen lehessenek! Milyen kegyetlen tudnék lenni! Szeretném szerelmessé tenni magamba, hogy elkergethessem; a szemébe kiálthassam, hogy nem szeretem; csak bolondítottam, csak játszottam vele, igen: játszottam, de csak azért, hogy megkinozzam, hogy gyönyörködjem a szenvedésében! (*Más hangon.*) Mert... Paulus, az olyan megalázó, ha az embert nem szereti az, akit... vagy ha az ember azt hiszi, hogy nem szereti... és mégis rá kell gondolni... folyton... Azért nem tudtam ma elég szigorú lenni az uraddal. Ma jobban sajnálom, mint tegnap, mert ma jobban megértem.

PAULA: Hát megcsókoltad azt a férfit?

MAGDA: Meg.

PAULA: Akkor ne félj! Akit te megcsókoltál, Magda, nem mondhat le rólad. Ne félj. Eljön utánad, ittfekszik a küszöböd előtt egy hétig, megőrül érted, akit te egyszer megcsókoltál. Ne félj, Magda, az ujjad köré csavarhatod, úgy meggyötörheted, ahogy akarod... (*szünet, ránéz*) ha akarod.

MAGDA (*bizonytalanul*): Akarom!

Hetedik jelenet,

SZAKÁCSNÉ (*bejön II.*): Fölsöngették a földszintről.

MAGDA: Kicsoda?

SZAKÁCSNÉ: Az a kegyelmes, aki tegnapelőtt itt volt, hogy itthon van-e a kisasszony?

MAGDA (*felugrik*): És mit mondott?

SZAKÁCSNÉ: Mit mondtam volna, mikor itthon van a kisasszony? Azt mondtam, hogy itthon van. Gyűn is már.

MAGDA: Erigy! erigy!

SZAKÁCSNÉ: Kérem szépen. Két hét mulva egészen.

MAGDA: Paulus, én evvel az asszonnyal nem beszélhetek — ... ne kérdezz semmit. Beszélj vele, mondj neki valamit, ne félj, hamar el fog menni. Légy hozzá kedves ... Vigyázz, Paulus, vigyázz.

PAULA: Kegyelmes?

MAGDA (*a szobájából már*): Az, az, légy kedves hozzá.

SZAKÁCSNÉ: Aztán én nyissam ki az ajtót?
Vagy már arra se vagyok jó?

PAULA: Mért ne volna maga arra jó?

SZAKÁCSNÉ: Tetszett látni az elébb, hogy
rám támadt a kisasszony.

PAULA: Mert nem kellett volna azt mondani,
hogy a kisasszony itthon van.

SZAKÁCSNÉ: Azt csak a szobalány tudja,
hogy mikor van ugy itthon a kisasszony, hogy
nincs itthon; és mikor nincs itthon ugy, hogy itt-
hon van. Én vidéken szolgáltam.

PAULA: Jó, jó lelkem.

SZAKÁCSNÉ: Voltam én rendesebb házaknál
is. De ott mindig otthon voltak az urak, mikor ott-
hon voltak.

PAULA: Majd máskor vigyáz.

SZAKÁCSNÉ: Megkérdezzem, hogy itthon
van-e, ha látom . . .

PAULA: Igen, igen, meg kell kérdezni.

SZAKÁCSNÉ: Hát most mondjam, hogy nincs
itthon?

PAULA: Ne, lelkem, most már csak eressze be.

SZAKÁCSNÉ: Mer' én mondom azt is, ha kell.

PAULA: Ne mondja, most csak eressze be.
Hamar egy kis rendet kellett volna csinálni.

SZAKÁCSNÉ: Ehe! A szobajány megint csak
ugy átabotába takarított (*megtörül egy butordara-
bot.*) Tetszik látni, itt a por. Nálunk nem köll egy

kis porér¹ a patikába elmenni, amíg ez a Katuska van a háznál.

PAULA: Ne most takarítson, lelkem. Most siessen.

SZAKÁCSNÉ: Minek a² kérem? Amíg itt valaki föltotyog a harmadik emeletre, kimék én addig innen Törökbálintra.

PAULA: Hát a lift ma sem jár?

SZAKÁCSNÉ: Nem jár az kérem sohase. Olyan pest³ kitalálás az, hogy azért van, hogy ne legyen!

PAULA: Gyerünk, gyerünk!

SZAKÁCSNÉ: Hiszen mindig mondtam én, hogy nem is rend az, hogy az embereket kis skatulába huzkodják föl a harmadik emeletre. (*Megált!*) No, de nem is huzkodják! (*diadalmasan.*) Azért megyek én el innen! Nem győzöm én a három emeletet.

PAULA: Szakácsné lelkem, hiszen magának liftpénze van.

SZAKÁCSNÉ: Mi örömöm van benne, ha egyszer a lift nem jár? Ha jár, akkor örülök rajta, hogy megspórolom az öt krajcárt, mer⁴ látom, hogy a házmester megpukkad, ha gyalog hozom föl a kosarat. De hogyha nem jár, akkor mindenki gyalog gyün föl, tetszik látni, még egy ilyen kegyelmes asszony is.

PAULA: Menjen már, lelkem, az isten áldja meg!

SZAKÁCSNÉ (*indul, fölmege a lépcsőre, ott megáll, visszaszól*): Én már ezentul csak földszin-

tea szolgálók! Nem vagyok én harang, hogy olyan közel lakjak a jóistenhez!

(Csengetés.)

PAULA (*rendbehozza magát*).

Nyolcadik jelenet.

ASSZONY (*bejön I, a tegnapi toalet, körül-
néz*): A művésznő?

PAULA: Ó... foglaljon helyet, kegyelmes asszony. Talán ide... vagy talán ide... a művésznő nincs itthon, tetszik tudni, a próbák... rettenetes sok próba... ha tudta volna, hogy ide tetszik fáradni.

ASSZONY: Nincs itthon?

PAULA: Nincs, de talán egy óra múlva...

ASSZONY: Azt mondták, hogy itthon van, mikor felsöngeltem.

PAULA: Félreértés lehetett... Tetszik tudni... a cselédség... a mai cselédség... milyen megbízhatatlan... igazán nagyon... ne méltóztassék nehezíteni... hogy ilyen rendtelenség (*körülmutat, de a szobában nincs rendtelenség*) és hogy ilyen zavarban vagyok. De ez a furesa hasonlatosság... mintha ő volna.

ASSZONY: Nem ő... én. Kérem, ha nincs itthon, akkor persze hiába jöttem. Kegyed talán rokona a művésznőnek?

PAULA: Nem. Csak a barátnője vagyok. Kegyeskedjék leülni.

ASSZONY: Köszönöm, hiszen csak egy percre jöttem... Kegyed beszél még ma a művésznővel?

PAULA: Ó igen, ha megjön... okvetlen.

ASSZONY: Akkor nagyon kérem... igen... mondja meg neki...

PAULA (*szolgálatkészen*): Igenis.

ASSZONY: Mondja meg neki... hogy... hogy itt voltam. Irhattam volna, de személyesen akartam... megköszönni... igen, csak ennyit tessek mondani neki... megköszönni, amit tett. Ő tudja, hogy miről van szó... hogy nagyon köszönöm, hogy olyan szives volt... és kedves... igen... és önfeláldozó... És hogy ha még alkalmam lenne rá az életben... meghálálnám... és hogy... különben elég, ha ennyivel terhelem kegyedet... csak azt, hogy köszönöm...

(*Csöngetés.*)

PAULA: Valaki jött. Talán a művésznő...

ASSZONY: Nem! Az nem jön! Tudom!

SZAKÁCSNÉ (*bejön*): A báró ur... mit mondjak neki?

PAULA: A báró?

SZAKÁCSNÉ: Na igen, a Lehotai báró.

PAULA: Nem ismerem...

SZAKÁCSNÉ: Mit mondjak neki?

PAULA: Én nem ismerem... Nem tudom.

ASSZONY: Én ismerem... kérem, asszonyom,

bocsáttassa be és, ha nem veszi zokon, ezt a különös kérést, hagyjon egy percre magunkra . . .

PAULA: Ó, dehogya . . . én, én átmegyek a lakásomra, tetszik tudni, itt lakom a szomszédban . . .
(*el.*)

Kilencedik jelenet.

LEHOTAI (*jön, meghökken, összeszedi magát*):
Csókolom a kezét . . .

ASSZONY: Csodálkozik, hogy itt talál?

LEHOTAI: Igazán . . . az igazat megvallva . . . feljöttem, hogy köszönetet mondjak . . .

ASSZONY: Én is azért jöttem, Emil. Nekem is van mit megköszönnöm. És magának is van.

LEHOTAI: De mért beszél velem ilyen különös hangon? Hiszen tegnap egészen más volt.

ASSZONY: Barátom, az tegnap volt . . . Milyen régen volt a tegnap! . . . Egy álmatlan éjszaka van a tegnap és a ma között. És egy álmatlan éjszakán egy asszony sokat álmodik. Tíz esztendő óta öregedtem tegnap óta, Emil.

LEHOTAI: Ne mondjon ilyet.

ASSZONY: Hagyja, Emil. Tegnap délután úgy mentem el hazulról, mint egy asszony, aki soha többé vissza nem megy a családi fészkebe. És este későn, úgy mentem haza, mint aki soha többé ki nem lép onnan . . . Tegnap el tudtam volna képviselni, még talán azt is . . . hogy magával elmegyek a világ végére. De mikor este egymagam kószáltam az utcákon, akkor megéreztem, hogy magának volt

igaza... hogy a család, a kényelem, a cim... igen... mindez kell, ha az embernek már üres a szive. Akkor hazajött az uram és elmondta, hogy mi történt a maga lakásán. Hogy ez a nő... ott volt... ott, mikor nem kellett volna ott lenni... mert ez, már nem volt benne a játékrendben. És aztán, ma délelőtt, a maga levele... Hogy most, egyideig ne találkozzunk. Nem akar veszedelembe sodorni. Értem, Emil, értem... Most, egyideig... soha többé! Férjes asszonyok mindig így bűnhődnek a szerelmükért! Jön egy leány... és a lány mindig többet ér, mint az asszony... És ez a lány, ez mindent tud adni: szépséget, zavartalan szerelmet, és még annál is többet: érintetlenséget... Istenem, én... én? amim nekem volt, azt én már odaadtam, és én vagyok a legyőzött ebben a harcban, amely nem is volt harc, csak trófea volt, ami komolyan végződött... Mért nem szól? Mért nem szakít félbe?

LEHOTAI: Mit mondjak Margit?

ASSZONY: Csakugyan. Ne mondjon semmit. Hiszen amit mondana, nem volna igaz. Amit hallgat, az az igaz. Leszámoltam magammal tegnap... Megesókoltam a gyerekeimet és meglisztitottam a szívemet. Azután egyenes szóval és nyílt arccal nyugodtan azt hazudtam az uramnak, hogy el akartam menni hazulról, a sértett büszkeségem kergezett el engem, a tiszta asszonyt...

LEHOTAI: Igen.

ASSZONY: Engem, a tiszta asszonyt! Az uram elhitte. Ezt kellett megköszönnöm ennek a nőnek. A hátralevő életem nyugalját... Ezt a nyomorult nyugalmat, amit ő szerzett meg nekem, mikor magát elvette tőlem...

LEHOTAI: De nem...

(Szünet.)

SZOBALÁNY (*kinytja a II. ajtót és két kosár virágot hoz be*): Kisasszony kérem, itt a virág... Pardon...

ASSZONY: Csak tegye le, fiam. Ajándék. Ugye?

SZOBALÁNY: Dehogy, kérem. Mink csak premieren kapunk virágot. A kisasszony hozatta. Azt mondta, hogy hozzak fel igen sok cserép ciklámént és rakjuk teli vele a lakást. De csak ez: a két kosarat tudták megszerezni. A többi majd ezután jön.

SZOBALÁNY (*kimenőben*): A fehér egy kicsit gyöngé... azt mondták a virágos boltban, hogy a fehér nem sokáig fog tartani (*kimegy*).

ASSZONY: Bizony, Emil, a fehér egy kicsit gyöngé... Nézze. Ugyanaz a virág...

LEHOTAI: Ugyanaz... Igen...

ASSZONY: És mégis... az egyik fehér, a másik piros... A piros az igazi, a fehér nem sokáig fog tartani. Már elvirult... a fehér hamarabb virul el... isten vele, Emil.

LEHOTAI: Lekisérem...

ASSZONY: Nem. Egyedül megyek.

LEHOTAI: A kocsijáig . . .

ASSZONY: Egyedül megyek. Maga itt marad. Nem azért jött ide, hogy velem találkozzék. Isten vele. És az uram irni fog két bocsánatkérő levelet. Magának, és a nőnek. Nem lesz lovagias ügy. Nem engedem meg. Párbaj? . . . Nem! . . . Már magam miatt sem. Semmi se lesz. Isten vele. Örülök, hogy nem történt baja.

LEHOTAI (*visszajön és a cikláment nézi, cigarettára gyújt, eldobja*).

Tizedik jelenet.

SZENDREI (*bedugja a fejét az ajtón*): Ezer bocsánat . . . Nem zavarom?

LEHOTAI: Á! Szendrei ur? (*közönyösen*) Nem zavar. Hogy zavarna? Itt ön épannyi joggal van, mint én.

SZENDREI: Ne méltóztassék gunyolódni. Méltóságodat itt szívesen látják, ellenben engem . . . nekem nem is szabad itt lennem, amíg el nem vettem a feleségemet.

LEHOTAI (*nem érti*): Kérem?

SZENDREI: Ezt ön nem érti, nem is értheti . . .

Több dolgok vannak földön és egen
Horáció, mintsem bölcselmetek
Álmodni képes. De jerünk tovább

Én csak beszöktem, hogy bocsánatot kérjek öntől

a tegnapi viselkedésemért, hogy megmagyaráz-
zam...

LEHOTAI: Főlöszleges minden magyarázat...
Férfiak közt...

SZENDREI: Igen... férfiak vagyunk mind-
nyáján. Tegnap is az voltam. Nem tudtam el-
menni az ön háza környékéről. Ugy jártam ott,
mint a madár, amit kigyó szeme vert meg. És
ugyanugy kinlódtam is. Ugyanugy. Talán még har-
madszor is visszamentem volna... még akkor is,
ha tudom, hogy inzultusnak teszem ki magam.

LEHOTAI: Inzultus! hogy mondhat ilyet!?

SZENDREI: Annak is kitenném magamat! Én
ki! Csak tessék! Méltóságodnak passzpartuja van
a becsületemen át. A férfi, akit Magda kiválaszt...

LEHOTAI (*hogy elterelje a beszélgetést*): Par-
dón...

SZENDREI: Én tudom, mi a szerelem. Kuny-
hóban és palotában egyaránt. Azt lehetne mon-
dani: mindenütt. Nem véletlen, hogy szinpadi kar-
rierem a szerelem felé sodort.

LEHOTAI: Valószínű.

SZENDREI: Nem valószínű, hanem biztos!
A szív szava ez. Mert ki a jó szerelmes színész?
Ki? Aki érti a szív szavát. S aki zengetni tudja
a szó szívét. És én tudom.

LEHOTAI: Valóban.

SZENDREI: Ezt még kritikusaim is elismerik.

LEHOTAI: Okos emberek.

SZENDREI: Csinján!

LEHOTAI (*nem érti*): Hogy-hogy?

SZENDREI: Csak esetről-esetre okosak. Megtörténik, hogy valamely ezer soros szerepemről mindössze egy sorban emlékeznek meg.

LEHOTAI (*unatkozik*): Ez is előfordul?

SZENDREI: Elő. Ezer sort mondok én, egy sort irnak ők. Mily aránytalanság!

LEHOTAI: Annak látszik.

SZENDREI: És az is. (*Szünet.*) Uram!

LEHOTAI (*figyel*).

SZENDREI: Uram. Tegnap még azt hittem, hogy megölöm önt.

LEHOTAI (*udvariasan*): Nagyon megtisztelő.

SZENDREI: Amig nem tudtam biztosat. De most már úgy érzem, hogy nem ölöm meg.

LEHOTAI: Köszönöm.

SZENDREI: Most már lehiggadtam és hideg vagyok. (*Nagyon egyszerűen*) Mint a jégmezők...

LEHOTAI (*fölkel*): Örülök.

SZENDREI (*elindul*): És most ajánlom magamat. Magamat ajánlom. Nem vagyok itt, nem szabad ittlennem. (*Az ajtóból*) Hideg vagyok, mint a jégmezők.

Tizenegyedik jelenet.

PAULA (*jön*).

LEHOTAI (*meghajtja magát*).

PAULA: A báró ur, ugy-e bár?

LEHOTAI: Lehotai.

PAULA: Szendreiné.

LEHOTAI: A művésznő . . . ? (*Magdát érti.*)

PAULA: Itthon van, de átment mihozzánk, nagyon izgatott volt, mikor a kegyelmes asszony jött. Már szoltam Magdának, de nem akarja a báró urat sem fogadni.

LEHOTAI: Nem akar fogadni?

PAULA: De azért tessék csak maradni. Szólok még egyszer. Azt hiszem, Magda még nem tudja, mit akar (*kimegy*).

LEHOTAI (*egyedül marad*): Megbánta volna?

Tizenkettedik jelenet.

SZOBALÁNY (*néhány cserép cikláment hoz*): Hála istennek, ez is itt van. Ezek is szépek. Tessék megengedni, méltóságos ur, hogy addig szétrakjam a szobában. A nagyságám még megharagudna, hogy megjött a virágja, de kinthagytam a konyhában.

LEHOTAI: Hogy hijják magát, fiam?

SZOBALÁNY: Katinka a nevem, kezét csókolom.

LEHOTAI: Akkor idefigyeljen, Katinka. Biztos, hogy ez a virág már megjött a bollaól? (*egy husz-koronást vesz ki*) Vigye ki szépen ezt a virágot.

SZOBALÁNY: Hát beviszem az ebédlőbe, kérem szépen. Csak a cserepeket?

LEHOTAI: Nem. Az egészet. A kosarakat is.

SZOBALÁNY (*bemegy az ebédlőbe*): Ideteszem a paraván mögé.

LEHOTAI: Itt a két kosár is. Így.

SZOBALÁNY (*kikiált*): De itt is meglátja a kisasszony később.

LEHOTAI: Később? az nem baj. Rakja le.

SZOBALÁNY (*kikiált*): Kérem szépen, leesnek a virágok!

LEHOTAI (*bemegy, közben ezt mondja*): Várjon fiam, segíték. (*Behuzza maga után az ajtót*).

Tizenharmadik jelenet.

PAULA (*benyit, visszaszól Magdának, aki utána jön*): Nincs már itt.

MAGDA (*bejön, kis selyemköpeny van rajta, ahogy a nők a szomszédba át szoktak menni*): Megsértődött, elment.

LEHOTAI (*kijön a szobából, egyszerűen*): Kézét csókolom.

PAULA: Itt van. Meggyötörheted (*szerényen kimegy*).

MAGDA: Hát még sem ment el? Azt hittem...

LEHOTAI: Okvetlen látni akartam. Beszélni akartam magával. Annyi minden mondani valóm van!

MAGDA: Nem is lehet. Ha tegnap nem volt, ma se legyen. Nincs közünk egymáshoz, báró ur, ahogy tegnapelőtt sem volt. Belesodrótam egy

meggondolatlanságba, végigjátszottam a szerepe-
met. Ezt most megköszöni? Ugy-e? Akkor, ezzel,
már végeztünk is.

LEHOTAI: Nem! Azt köszönöm, hogy nem
játszotta végig a szerepet. Hogy elfutott. (*Más
hangon.*) És hogy visszajött. Mért nem beszélt most
az asszonynyal, Magda?

MAGDA: Főlöskéges volt. Tudtam, hogy mit
akar. Azért jött, hogy megköszönje, amit tettem.
Üzente is. Mit mondtam volna neki? „Asszonyom,
boldog vagyok, hogy ön boldog. Ver a szívem az
örömtől, hogy ön visszakapta a férfit, akit már
csaknem elveszített.“ És tettem volna hozzá, hogy
„ezentul vigyázzon a szerelmére? És hogyha meg
kell menteni, akkor még jobban vigyázzon rá, ne
vigye oda, ahol elveszitheti?“ Mit mondtam volna,
mikor gyűlölöm a maga asszonyát, aki miatt csak-
nem elszédültem. És ahogy tegnap ő nem tudott
az én szemembe nézni, úgy nem tudnék én ma az
övébe! Nem tudok! Nem akarok! Kitéptem ezt a
három napot az életemből. Menjen vissza az asz-
szonyához. Legyenek boldogok! Ölekezzenek to-
vább! És hogy tegnap mi történt... (*elakad, ide-
gesen.*) Nem történt semmi!

LEHOTAI: Magda! Magda! mért dacol? mért
makacskodik? Nem engedem elhazudni az életem
legszebb percét. Nem engedem! Ó, csodaszép volt
az alkalom, de én nem nyultam utána! Nincs még
egy férfi a világon, aki elszalasztotta volna magát,

a gyönyörűt, az átlüszesedettet. A csókja ragyogó emlék. Ajándék volt. Mikor kértem, nem adta; mikor adta, nem kértem! Ne mondja, hogy tegnap, ha csak egy percre is, nem szeretett.

MAGDA: Nem szerettem.

LEHOTAI: Akkor ma is szeret!

MAGDA: Se tegnap, se ma!

LEHOTAI: Akkor még holnap is.

MAGDA (*meggyőződés nélkül*): Nem! nem!

LEHOTAI: És a ciklámen?

MAGDA: Kidobtam azt a parfümöt!

LEHOTAI (*gyöngéden megcsókolja a kezét*):
Most is érzem a kezén. Azt se dobta ki.

MAGDA: Azt se? Van még egyéb is?

LEHOTAI (*mosolyog*): Van. A virágok.

MAGDA (*most már nem tagad*): Hát maga tud róluk?

LEHOTAI: Láttam őket.

MAGDA (*bizonytalanul*): Hát akkor...

LEHOTAI: Látja, gyerek, látja!... Beszélni kellett volna az asszónnyal.

MAGDA: A maga asszonyával.

LEHOTAI: Ha beszélt volna velem, most tudná, hogy már nem az én asszonyom. Nem az enyém.

MAGDA: Mióta?

LEHOTAI: Tegnap óta. Vagy nem is. Talán az első perc óta, mióta magát megláttam.

MAGDA (*gyerekesen*): És most... most maga igazán engem szeret?

LEHOTAI: Látja, Magda, mingyárt ezt kellett volna kérdezni és nem kellett volna menekülni a szerelem elől (*meg akarja csókolni*).

MAGDA (*elháritja*): Nem, nem, nem!

LEHOTAI (*gyöngéd kéréssel*): Magda!

MAGDA: Nem! Tegnap nem féltém, most félek.

LEHOTAI (*nagyon melegen*): Mitől? szerelmem.

MAGDA: A szerelemtől. Nem leszek a szeretője... érti? nem leszek, még ha szeretem is. Én nem akarok úgy járni, mint az az asszony, szegény, aki tegnap könyörgött, ma lemond, tegnap sirt, ma is sir és talán sirni fog egy életen keresztül, ahogy bűnös asszonyoknak sirni kell, hogy vezekeljenek.

LEHOTAI: Ne féljen tőlem... nem vagyok már olyan fiatal... és ilyen virágom még nem volt... nem, soha!... Nem ciklámen, a nevét még nem is tudom, csak azt tudom, hogy nem szabad letépnem úgy, mint a többit... (*lassan, csendesen*) Nem, deresedik már a fejem, édes szép gyermekem.

MAGDA (*félénken*): Akkor... hát elválunk?

LEHOTAI (*átöleli*): Nem. Együtt maradunk. Akar a feleségem lenni, Magda?

MAGDA (*boldogan hajlja fejét a férfi mellére, halkán*): Akarok.

— Fügöny. —

GÁBOR ANDOR KÖNYVEI

Jaj a feleségem és egyéb jele-
netek. 5. ezer. Ára 2 korona.

Tarka rimek. 3. ezer. Ára 2
korona.

Petúr meg a dinnye. 4. ezer.
Elfogyott. 5—6. ezer sajtó
alatt Ára 2 korona 50 fillér.

Pesti sirámok. Könyv a beteg
városról. 2. ezer. Ára 3 korona.

Mit ültök a kávéházban? Sza-
tirikus elmélkedések. 2. ezer.
Ára 3 korona 50 fillér.

A kozák. 5. ezer. Elfogyott. 6—7.
ezer sajtó alatt. Ára 2 korona
50 fillér.

Palika. Színmű 3 felvonásban.
3. ezer. Ára 2 korona 50 fillér.

Untauglih ur. Humoros regény,
rajzokkal. 3. ezer. Ára 3 kor.
20 fillér.

Ciklámen. Színjáték 3 felvonás-
ban. Ára 2 korona 50 fillér.

GÁBOR ANDOR KÖNYVEI

Jaj a feleségem és egyéb jele-
netek. 5. ezer. Ára 2 korona.

Tarka rimek. 3. ezer. Ára 2
korona.

Petúr meg a dinnye. 4. ezer.
Eltogyott. 5—6. ezer sajtó
alatt. Ára 2 korona 50 fillér.

Pesti sirámok. Könyv a beteg
városról. 2. ezer. Ára 3 korona.

Mit ültök a kávéházban? Sza-
tirikus elmélkedések. 2. ezer.
Ára 3 korona 50 fillér.

A kozák. 5. ezer. Eltogyott. 6—7.
ezer sajtó alatt. Ára 2 korona
50 fillér.

Palika. Színmű 3 felvonásban.
3. ezer. Ára 2 korona 50 fillér.

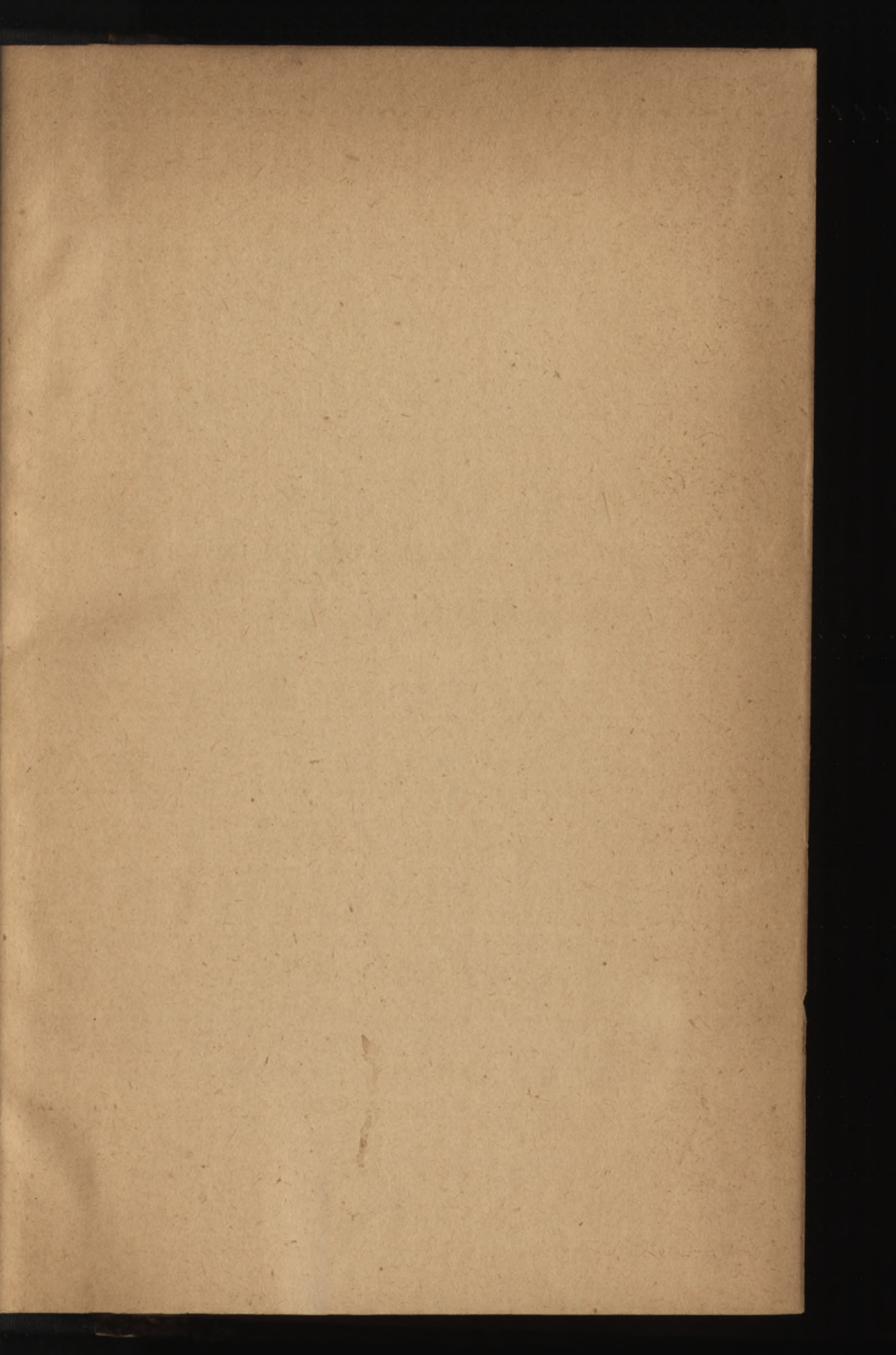
Untauglih ur. Humoros regény,
rajzokkal. 3. ezer. Ára 3 kor.
20 fillér.

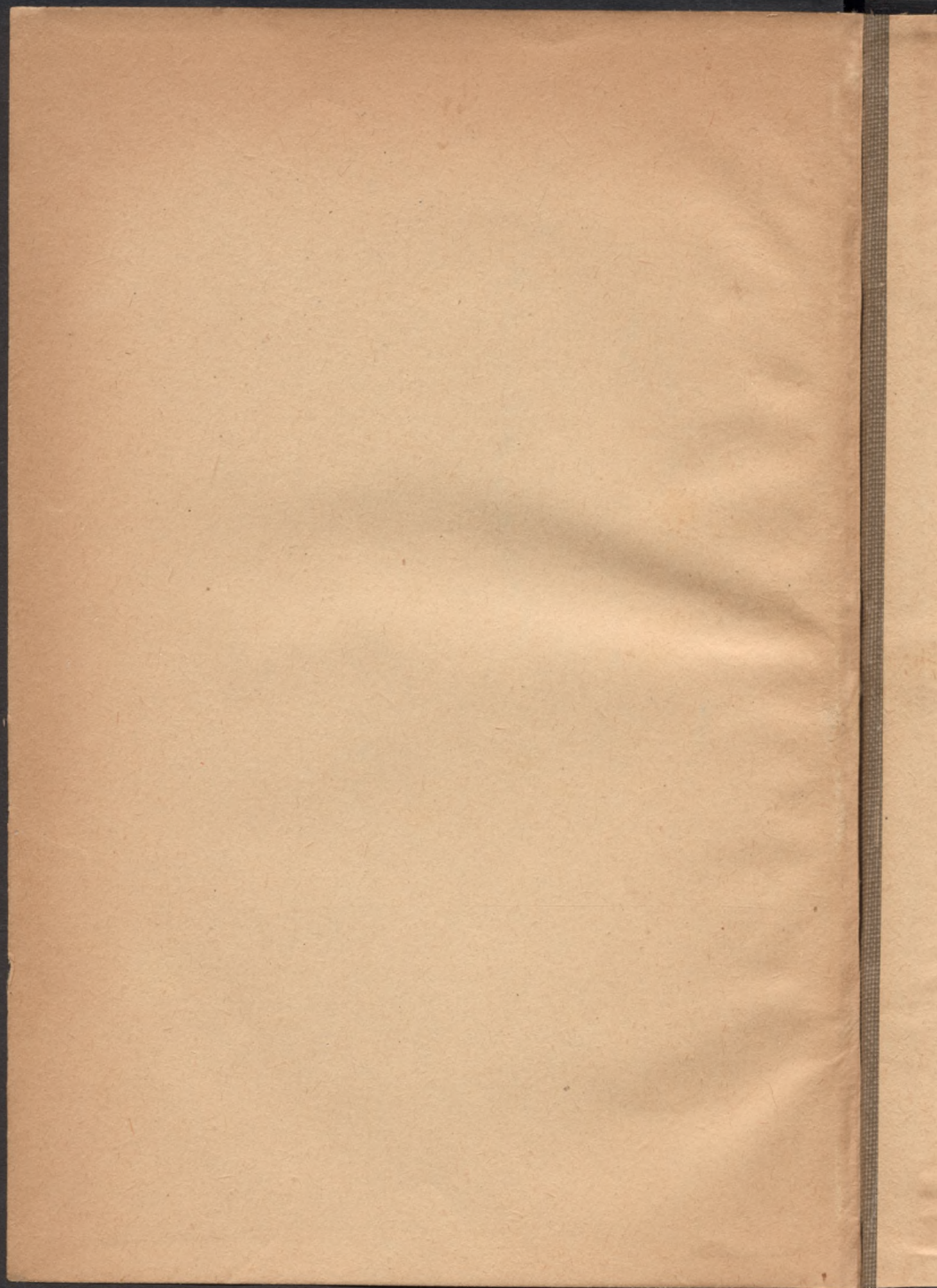
Ciklámen. Színjáték 3 felvonás-
ban. Ára 2 korona 50 fillér.

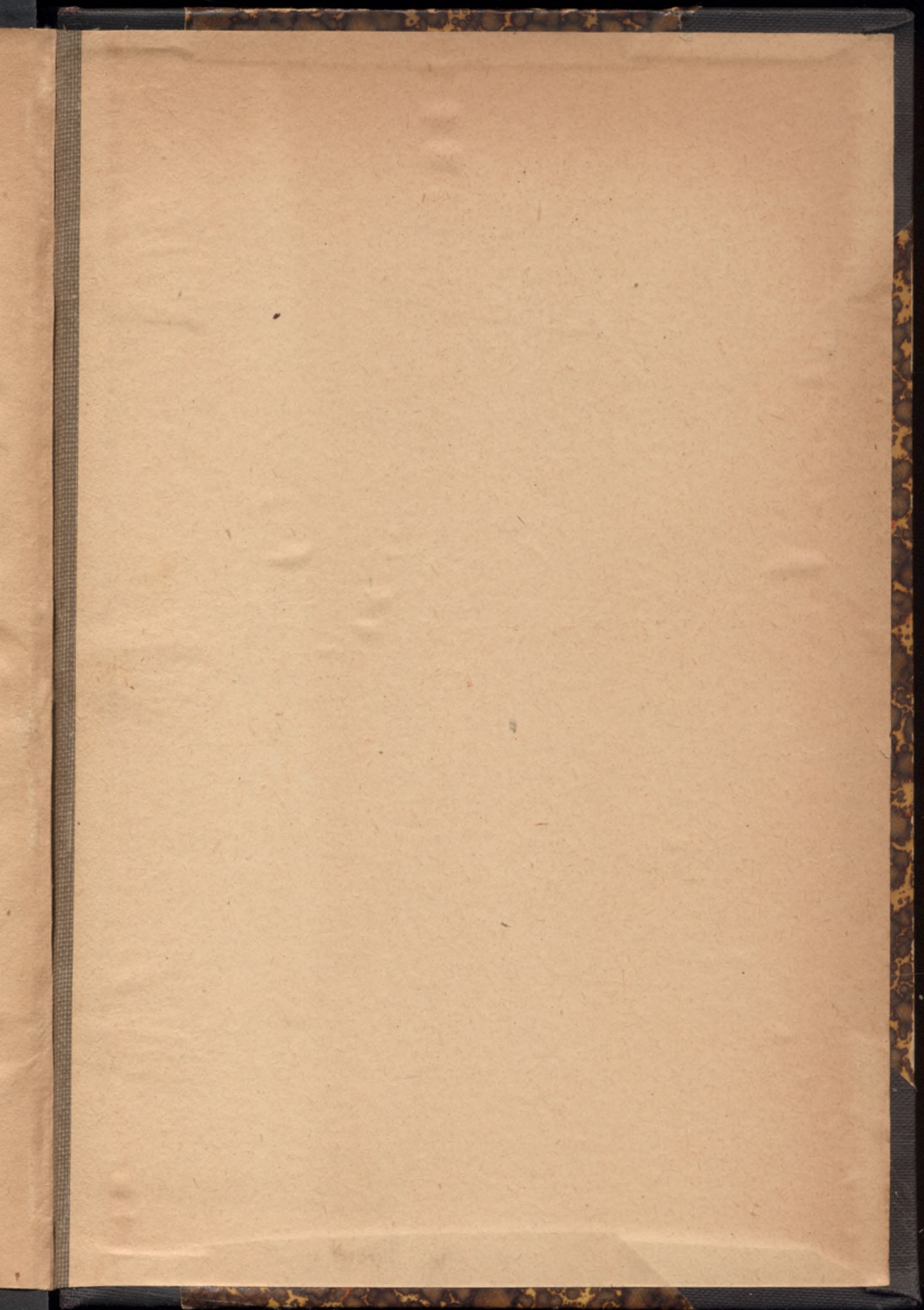
Nap nyomda részv.-társ.

DICK MANÓ KIADÁSA

ÁRA: 2·50 KORONA

GÁBOR

Ciklámen

N. M.
